

Strategie integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast

Verze 29. 08. 2014

datum 29. 08. 2014

Zpracovatel:

Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje

GAREP, spol. s r.o.

Obsah

ÚVOD	5
1. POPIS ÚZEMÍ A ZDŮVODNĚNÍ JEHO VÝBĚRU	6
1.1 Přístup k vymezení metropolitní oblasti	7
1.2 Zdůvodnění vnitřních vazeb metropolitní oblasti	7
2. ANALYTICKÁ ČÁST.....	9
2.1 Socioekonomická analýza	9
<i>Demografie</i>	9
<i>Občanská vybavenost</i>	13
<i>Ekonomika</i>	18
<i>Věda a výzkum</i>	24
<i>Doprava</i>	26
<i>Technická infrastruktura</i>	32
<i>Životní prostředí</i>	36
<i>Veřejná správa</i>	47
2.2 SWOT analýza celé metropolitní oblasti	49
2.3 Analýza stakeholderů	52
2.4 Analýza problémů a potřeb.....	64
<i>Vymezení a charakteristika</i>	64
<i>Potřeby klíčových aktérů v území – vazba na definované stakeholdery</i>	64
<i>Strom problémů pro oblast dopravy a životního prostředí</i>	71
<i>Strom problémů pro oblast vzdělávání, vědy, výzkumu a inovací</i>	72
3. STRATEGICKÁ ČÁST.....	73
3.1 Vize a Strategický cíl	73
<i>Vize</i>	73
<i>Strategický cíl pro rok 2023</i>	73
3.2 Prioritní oblasti, specifické cíle a opatření	73
<i>Struktura strategické části</i>	74
<i>PO1: Udržitelná metropolitní oblast</i>	75
<i>PO2: Chytrá a kreativní metropolitní oblast</i>	77
4. INTERVENČNÍ ČÁST.....	79
SC 1.1 Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost.....	79
1.1.1 <i>Posílení ekologické veřejné dopravy</i>	79
1.1.2 <i>Budování cyklostezek</i>	80
1.1.3 <i>Budování přestupních terminálů a návazné infrastruktury</i>	80
1.1.4 <i>Moderní řízení dopravy</i>	81

1.1.5 Posílení bezpečnosti pěší a cyklistické dopravy, včetně řešení bezbariérovosti..	82
SC 1.2 Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí.....	82
1.2.1 Omezení vypouštění škodlivých látek	82
1.2.2 Revitalizace funkčních a přírodních ploch	83
1.2.3 Řešení starých ekologických zátěží	83
SC 1.3 Podpořit ekologické nakládání s odpady a vyřešit likvidaci zdravotnického odpadu v aglomeraci	84
1.3.1 Modernizace třídění a zpracování odpadů	84
1.3.2 Vybudování spaloven zdravotnického odpadu	84
SC 1.4 Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní	85
1.4.1 Budování poldrů a retenčních nádrží	85
1.4.2 Čištění vodotečí.....	85
1.4.3 Odstranění problémů kanalizační sítě.....	86
SC 2.1 Podpořit polytechnické a přírodovědné vzdělávání.....	86
2.1.1 Zlepšení vybavenosti pro polytechnické a přírodovědné vzdělávání	86
2.1.2 Vzdělávání a profesní podpora pedagogů vedoucí ke zkvalitnění výuky	87
SC 2.2 Posílit specializaci univerzit na biomedicínu a nanobiotechnologie	88
2.2.1 Zavedení "bio" oborů na univerzitách"	88
2.2.2 Dobudování infrastruktury pro „bio“ obory	88
2.2.3 Podpora spolupráce a internacionalizace výzkumných týmů	89
SC 2.3 Propojovat vzdělávání a vědecký výzkum s praxí a podnikatelskou sférou v souladu s chytrou specializací regionu	89
2.3.1 Podpora spolupráce univerzit s aplikační sférou	89
2.3.2 Vytvoření biomedicínského klastru.....	90
2.3.3 Rozvinutí podmínek pro inovační aktivity	90
SC 2.4 Využít paměťových institucí a kulturních památek v aglomeraci jako zdrojů rozvoje kreativních průmyslů	91
2.4.1 Využití zdrojů paměťových institucí pro rozvoj kreativních průmyslů.....	91
2.4.2 Využití kulturních památek jako infrastruktury pro vzdělávací, kulturní a umělecké účely.....	91
5. VAZBA NA HORIZONTÁLNÍ TÉMATA.....	95
6. VAZBA NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY	97
7. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	106
Základní principy implementace strategie a jejího monitoringu	106
Pracovní skupiny	106
Popis způsobu řízení a implementace ITI	108
Popis způsobu předvýběru projektových záměrů	111
PŘÍLOHY	113
Finanční plán (Popis způsobu financování a kofinancování jednotlivých opatření).....	113
Indikativní časový harmonogram (Harmonogram realizace).....	116

Mapa Hradecko-pardubické metropolitní oblasti.....	118
SEZNAM ZKRATEK A POUŽITÝCH ZDROJŮ	119
Seznam použitých zkratk	119
Seznam použitých zdrojů.....	120

ÚVOD

Integrovaná strategie pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast pro období 2014 – 2020 představuje zásadní dokument pro realizaci klíčových investic v metropolitní oblasti, které budou řešit problémy daného území z více než jedné prioritní osy jednoho nebo více programů financovaných z **Evropských strukturálních a investičních fondů** (dále jen "ESIF").

Hradecko-pardubická metropolitní oblast je **dvoujaderná aglomerace**, která byla vymezena na základě indikátorů vyjížďkových vztahů širokého okruhu obcí k centrálním jádrům aglomerace.

V dokumentu jsou v analytické části prostřednictvím socioekonomické analýzy identifikovány **problémy a potřeby**, které jsou dále shrnuty do **SWOT analýzy** a rozpracovány do logického schématu - **stromu problémů a potřeb**. Zároveň jsou identifikovány **klíčoví stakeholdeři** pro rozvoj území.

Ve strategické části je definována **vize, strategické cíle a jednotlivé prioritní dílčí cíle a opatření**, a to ve vazbě na programy financované z evropských strukturálních fondů. Ve strategické části je deklarována **vazba na horizontální témata** a také **vazba na strategické a koncepční dokumenty celorepublikové či regionální působnosti**. V implementační části je obecně nastíněn **proces způsobu řízení ITI**. Dokument je doplněn přílohami v podobě **mapy, finančního plánu a harmonogramu**.

Dokument byl zpracován dle aktuálních verzí Manuálu pro integrované územní investice ITI a Metodického pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014 – 2020.

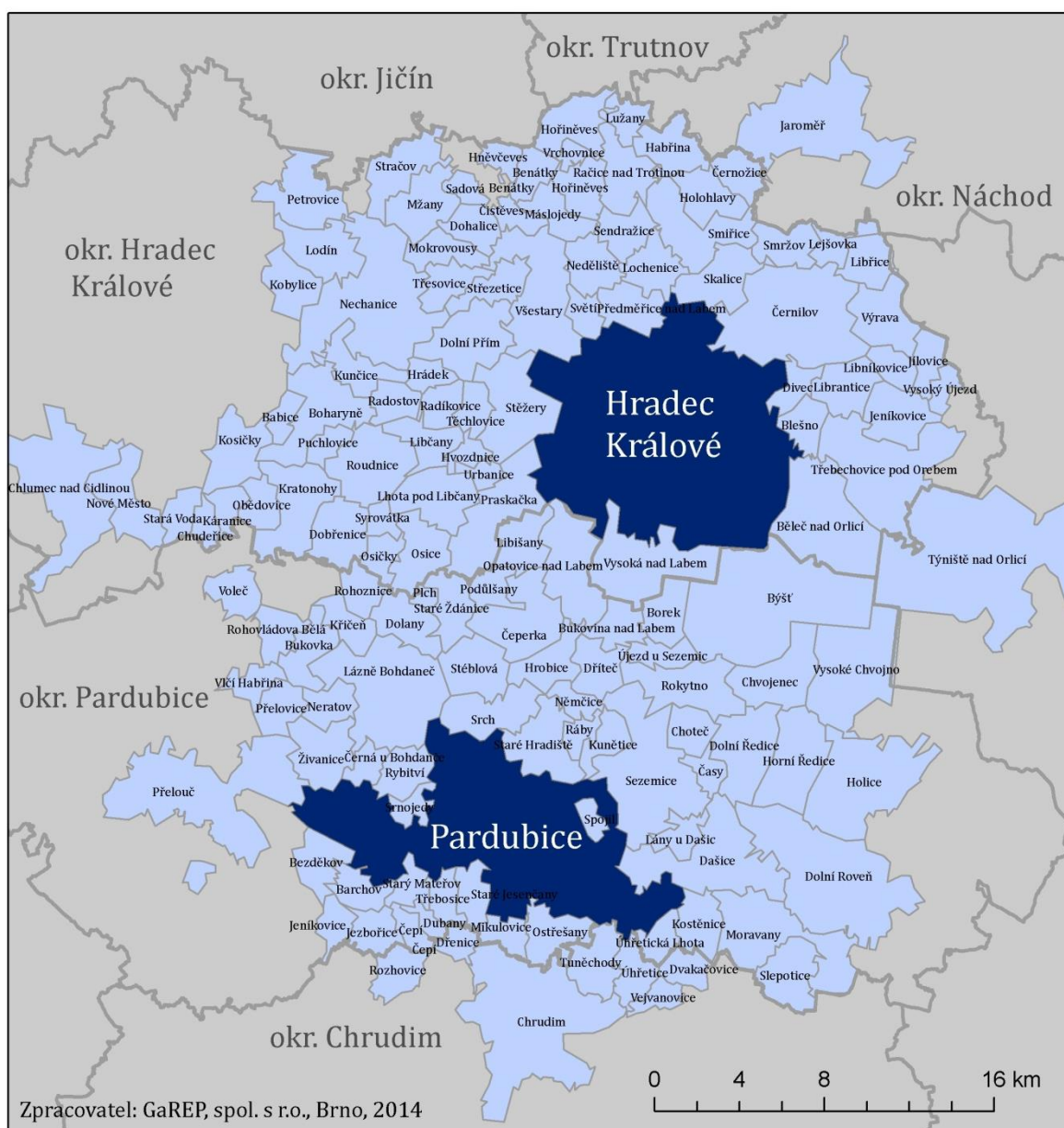
Strategie vznikla kombinací expertního a komunitního přístupu.

V průběhu přípravné fáze této strategie probíhala jednání a konzultace s jednotlivými významnými představiteli v území, jejichž stručný přehled je níže uveden. Uskutečnila se dvě setkání s představiteli samospráv a MAS z celého území aglomerace (zvláště v Hradecké a Pardubické části), individuální setkání s představiteli větších měst aglomerace (Chrudim, Jaroměř, Přelouč, Chlumec nad Cidlinou), individuální jednání se zástupci nositele projektu Meziobecní spolupráce Svazu měst a obcí ČR, společná jednání zástupců ITI a RIS 3 manažerů a dalších aktérů v rámci výzkumu a vývoje. Zároveň se uskutečnilo projednání zaměření ITI se zástupci významných stakeholderů v území (dopravní podniky, technické služby měst, nemocnice, univerzity, firmy v oblasti VaV).

1. POPIS ÚZEMÍ A ZDŮVODNĚNÍ JEHO VÝBĚRU

Hradecko-pardubická metropolitní oblast se nachází v NUTS 2 Severovýchod a skládá ze **dvou krajských měst** – Hradce Králové a Pardubic, které tvoří jádra oblasti, a jejich funkčního zázemí. V rámci ČR se jedná o jedinečnou aglomeraci se dvěma rovnocennými jádry se silnou dvoujadernou koncentrací obyvatelstva a ekonomických činností, z nichž značná část má mezinárodní význam. Vazby mezi jadernými městy aglomerace Hradcem Králové a Pardubicemi silně působí na okolí a velkou měrou ovlivňují konkurenceschopnost celého regionu. Silné vazby má území aglomerace na Středočeský kraj a hl. m. Prahu. Díky velkému významu je Hradecko-pardubická aglomerace zmiňována ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2014–2020, Politice územního rozvoje ČR nebo v Zásadách územního rozvoje Královéhradeckého i Pardubického kraje.

Obr. 1: Vymezené území Hradecko-pardubické metropolitní oblasti

1.1 PŘÍSTUP K VYMEZENÍ METROPOLITNÍ OBLASTI

Vzhledem k tomu, že Hradecko-pardubická metropolitní oblast je dvoujaderná a je tedy nutné se vypořádat s určitou vazebnou a funkční dichotomií, stála v počátcích úvah o vymezení území snaha o jednoduchost.

V návaznosti na hlavní funkce jádrových měst byl proto hlavní indikátor pro vymezení metropolitní oblasti založen na **vyjíždkových vztazích širokého okruhu obcí k centrálním jádrům aglomerace**. Vyjížďka byla brána celková, tj. vyjíždějící do zaměstnání a do škol souhrnně. Takto sledovaná vyjížďka dobře reflektuje identifikované funkce jádrových měst (zaměstnavatel, centrum vzdělání, služby atd.). Pro zajištění vysoké intenzity těchto vztahů pak bylo stanoveno kritérium počtu vyjíždějících z obce do center aglomerace nad 40,0 %.

Při kartografickém znázornění bylo identifikováno a doplněno několik obcí ležících uvnitř spojitého území metropolitní oblasti, avšak nesplňujících uvedené vyjíždkové kritérium, tak, aby zůstala zachována kompatibilita a jednotnost celého území (jedná se o obce Kunčice, Nové Město, Plich, Podůlšany, Puchlovice, Stará Voda, Úhřetice, Újezd u Sezemic).

Současně bylo z provedeného výběru vyřazeno několik obcí mimo základní spojitě území metropolitní oblasti a byl proveden průmět okresních hranic. Z obcí mimo okresy Hradec Králové a Pardubice byla ponechána pouze větší územní střediska se silnou vyjíždkovou vazbou a obce v blízkosti jádrových měst (jde zejména o obce z okresu Chrudim, kdy město Pardubice se v rámci pardubického okresu nachází asymetricky blízko jižní hranice okresu).

Takto vymezená metropolitní oblast má celkem 335 118 obyvatel (k 31. 12. 2013), rozlohu 1 163 km², hustotu 288 obyvatel/km² a její součástí je celkem 145 obcí. Svou rozlohou zasahuje především do okresů Hradec Králové, Pardubice a částečně do blízkého okresu Chrudim. Z dalších okresů do území zasahují již pouze města Týniště nad Orlicí (okr. Rychnov nad Kněžnou) a Jaroměř (okr. Náchod), která přirozeně spádují do jádrových měst aglomerace.

1.2 ZDŮVODNĚNÍ VNITŘNÍCH VAZEB METROPOLITNÍ OBLASTI

Metropolitní oblast má **silný růstový potenciál**, který je významně ovlivněn jeho dobrou dopravní polohou. Hlavními růstovými póly oblasti jsou krajská města Hradec Králové a Pardubice, do těchto center také přirozeně spádují většina služeb oblasti jak veřejných, tak soukromých. Důležitý je výskyt významných nadregionálních zdravotnických zařízení, škol, úřadů, sociálních služeb ale i nákupních center, podniků, zaměstnavatelů atd. Území také spojuje společné problémy ve vztahu k životnímu prostředí.

Hradecko-pardubická metropolitní oblast je charakteristická **vysokým pohybem osob** za prací, školou i volnočasovými aktivitami. Dopravní infrastruktura propojuje všechna důležitá centra této aglomerace, a to jak prostřednictvím silniční, tak železniční sítě. Vzhledem ke geografické poloze hraje významnou úlohu také cyklodoprava, která slouží jako běžný způsob dopravy do zaměstnání nebo do škol, a to jak v rámci jednotlivých měst, tak mezi sídly. Hlavními společnými problémy v tomto ohledu jsou komplikovaná dopravní řešení, nedostatečně plynulá a nepropustná doprava, a také malá provázanost jednotlivých druhů dopravy, což nejvíce brzdí další ekonomický rozvoj této aglomerace.

Dopravní zátěž má negativní dopad v podobě zbytečného vytváření emisí z mobilních zdrojů, které zatěžují území aglomerace nadlimitní koncentrací znečišťujících látek. Podle republikových statistik patří doprava mezi faktory, které nejvíce znečišťují ovzduší

aglomerace. Z hlediska snižování **environmentálních dopadů** je pro rozvoj aglomerace nutné také koordinovaně řídit odpadové hospodářství včetně čištění odpadních vod. Situace se zlepšuje především v oblasti třídění odpadů a jejich úpravy. Pro nakládání s nebezpečnými odpady je v území dostupné pouze zastaralé zařízení.

Velkým společným tématem metropolitní oblasti je **protipovodňová ochrana**. Územím protéká velké množství vodních toků, které v rovinatém terénu hrozí v případě velkých srážek velkoplošným rozlitím a způsobením velkých ekonomických škod. Protipovodňová ochrana nebo též protipovodňová opatření slouží k minimalizaci povodňových škod. Jejich smyslem je vodu za vysokých vodních stavů akumulovat (nechat rozlít) mimo lidská sídla (tzn. ve vodních nádržích, nezastavěných údolních nivách atd.), a naopak v oblasti zástavby vodu z území co nejrychleji odvést.

2. ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA

Podkladem pro socioekonomickou analýzu byla statistická data ČSÚ, údaje ze strategických dokumentů, studií a dalších rozvojových dokumentů relevantních pro dané území a dále informací od zadavatele – měst Pardubice a Hradec Králové

Demografie

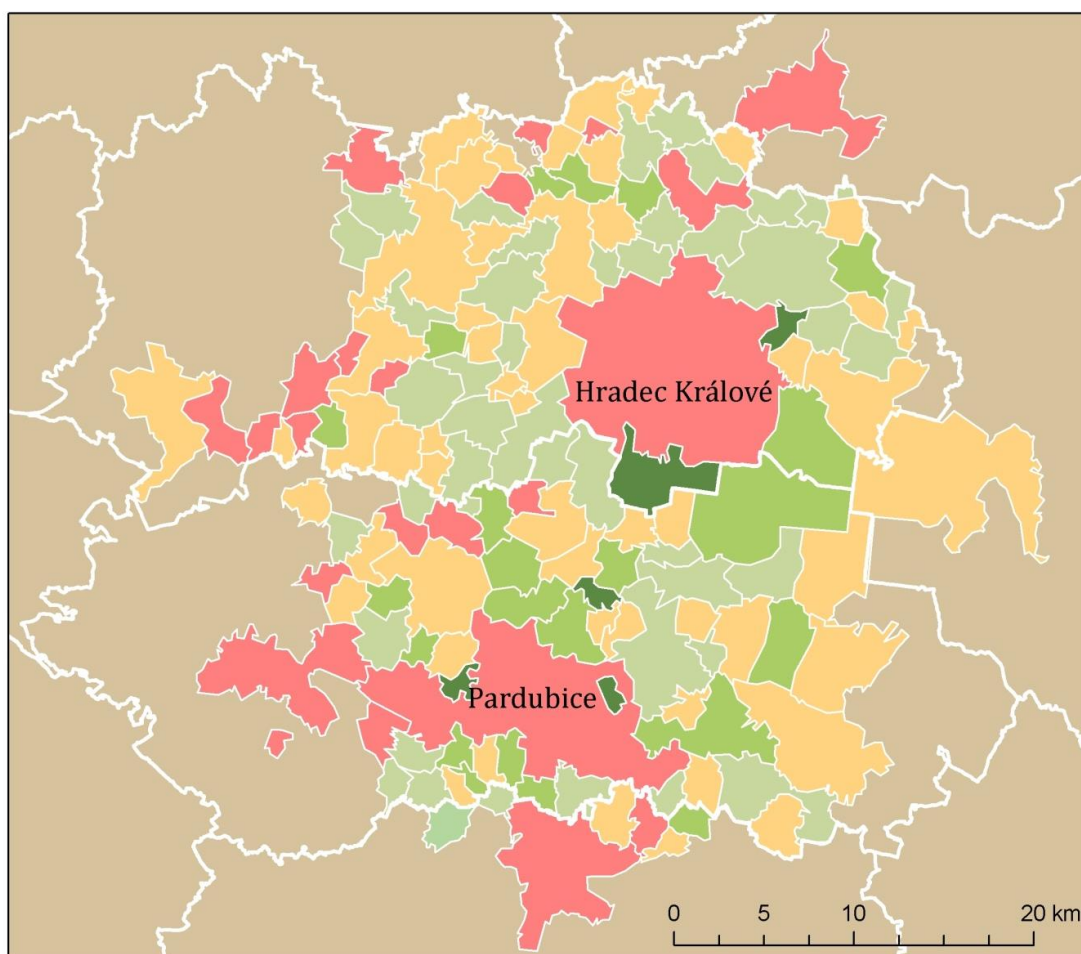
Ve vymezeném území žilo k 31. 12. 2013 celkem **335 118 obyvatel**. Jedná se o oblast s významnou koncentrací obyvatelstva, neboť hustota zalidnění činila 288 obyvatel/km², což je hodnota dvojnásobná ve srovnání s průměrnou hustotou zalidnění ČR.

Území Hradecko-pardubické metropolitní oblasti tvoří 8 obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) a 13 obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ).

V území se nachází **145 obcí**, z toho **14 obcí se statutem města**. Nejlidnatějšími sídly jsou jádra metropolitní oblasti Hradce Králové (92 904 obyvatel) a Pardubice (89 432 obyvatel), následují města Chrudim (22 996 obyvatel), Jaroměř (12 594 obyvatel) a Přelouč (9 019 obyvatel).

Počet obyvatel aglomerace lze charakterizovat jako rostoucí v období 2002 – 2013, v tomto období došlo v území k přírůstku více než 7 tis. obyvatel, a to především vlivem migrace. Zjevné jsou **suburbanizační tendence** v území. Za sledované období došlo k poklesu počtu obyvatel ve velkých sídlech – Hradci Králové, Jaroměři a Chrudimi. Pardubice vykazují kolísavý vývoj. Naopak u menších obcí v zázemí měst dochází k nárůstu počtu obyvatel, výrazný rozvoj počtu obyvatelstva je zaznamenán v prostoru mezi Hradcem Králové a Pardubicemi. Migrační tendence v jednotlivých obcích metropolitní oblasti znázorňuje Obr. 2, vývoj počtu obyvatel v oblasti a jejích jádrech zachycuje Graf 1 a Graf 2.

Obr. 2 Migrační saldo 2001 - 2011

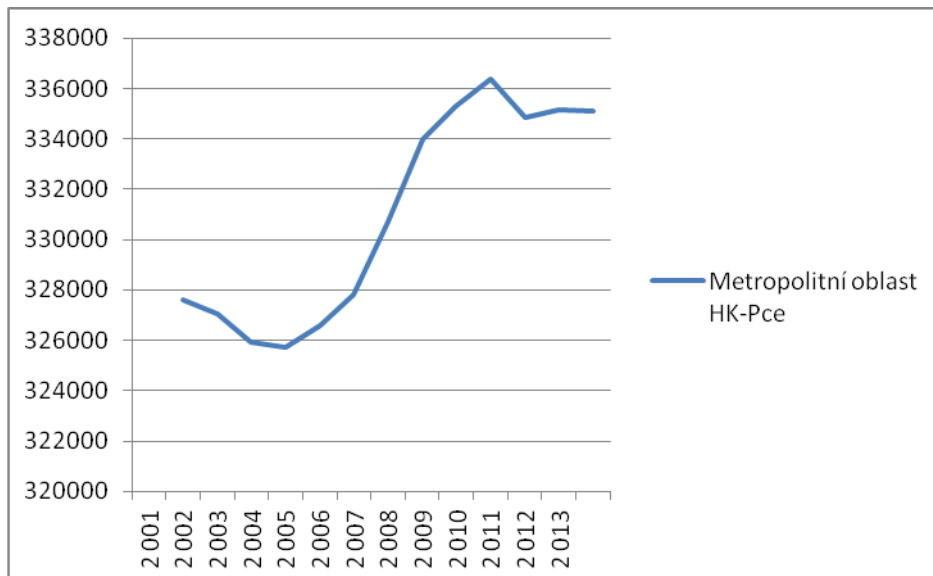
**Migrační saldo mezi roky
2001-2011 [‰]**

- záporné
- 0,0 - 10,0
- více než 50,0
- 10,1 - 20,0
- 20,1 - 50,1

Okresní hranice

Pramen: MOS ČSÚ
Zpracovatel: GaREP, spol. s r.o., Brno, 2014

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel v Hradecko-pardubické aglomeraci v období 2001 – 2013

Pramen: ČSÚ

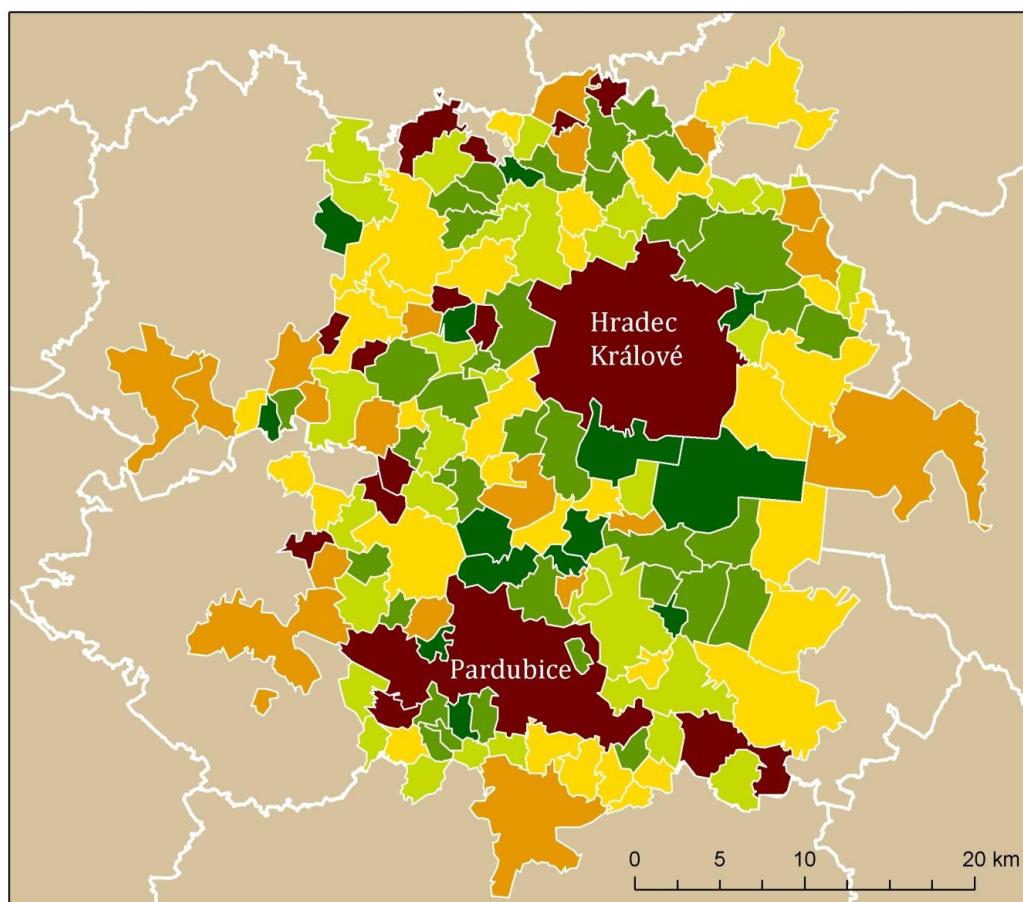
Graf 2 Vývoj počtu obyvatel v Hradci Králové a Pardubicích v období 2001 - 2013

Pramen: ČSÚ

Zastoupení jednotlivých **věkových skupin** v území je následující – ve věku 0-14 let se jedná o 14,5 % obyvatel, ve věku 15 – 65 let 67,3 % obyvatel a ve věku nad 65 let 18,2 % obyvatel. Index stáří ve zvoleném území je větší než 100 (v roce 2012 dosáhl hodnoty 125,0 osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0-14 let), početně převažuje tedy poproduktivní složka populace nad dětskou složkou populace. Pardubice i Hradec Králové vykazují oproti územnímu průměru ještě vyšší hodnoty indexu stáří (Hradec Králové 155,3, Pardubice 140,9 v roce 2012) a zároveň jedny z nejvyšších hodnot tohoto ukazatele v celém území. Nízké hodnoty indexu stáří vykazují obce s intenzivní novou bytovou výstavbou. Hodnoty indexu stáří v jednotlivých obcích oblasti zachycuje Obr. 3, věkovou strukturu metropolitní oblasti ve srovnání s úrovní v ČR zachycuje Tab. 1.

Obr. 3 Index stáří za obce aglomerace Hradec Králové - Pardubice

Okresní hranice

Pramen: SLDB 2011
Zpracovatel: GaREP, spol. s r.o., Brno, 2014

Tab. 1 Věková struktura metropolitní oblasti v roce 2012

	Počet obyvatel			Podíl obyvatel (%)			Index stáří
	0–14	15–64	65+	0–14	15–64	65+	
Hradec Králové	12 568	60 948	19 519	13,5	65,5	21,0	155,3
Pardubice	12 304	59 821	17 342	13,8	66,9	19,4	140,9
Metropolitní oblast	48 746	225 539	60 842	14,5	67,3	18,2	125,0
ČR	1 560 296	7 188 211	1 767 618	14,8	68,4	16,8	113,3

Pramen: ČSÚ

V důsledku **poměrně vysoké hodnoty indexu stáří** v území a zároveň i s očekáváním jeho dalšího navýšení z důvodu přechodu osob z produktivní složky populace do složky poproduktivní na jedné straně a zároveň s predikovaným poklesem porodnosti a nárůstem naděje dožití na straně druhé je třeba s tímto trendem počítat např. v plánování sociálních služeb, bezbariérových úprav veřejné infrastruktury apod.

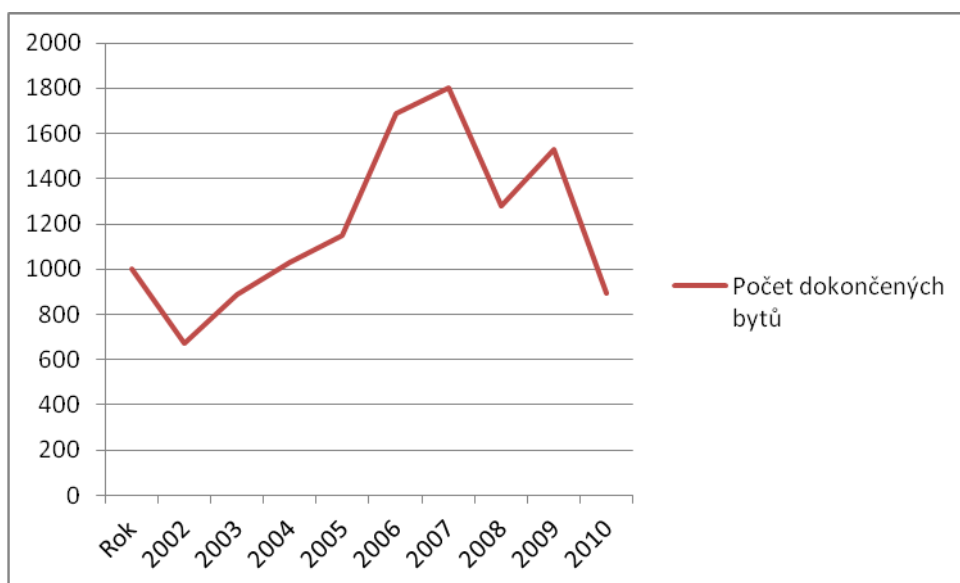
Co se týče **vzdělanostní struktury**, dle SLDB 2011 podíl obyvatel v území s VŠ vzděláním na celkovém počtu osob starších 15 let představuje 14 %, což je ve srovnání s průměrem ČR mírně nadprůměrná hodnota (12,5 %), na druhou stranu podíl osob s maximálně základním

vzděláním (vč. osob bez vzdělání) je ve srovnání s průměrem ČR nižší (v aglomeraci 16 %, průměr ČR činí 18 %). Vysoký podíl osob s vysokoškolským vzděláním je zastoupen v Pardubicích a Hradci Králové, avšak ještě vyšší podíl osob s vysokoškolským vzděláním vykazují některé menší obce právě v prostoru mezi Pardubicemi a Hradcem Králové, kde v minulosti probíhala či probíhá i nadále intenzivní bytová výstavba - Býšť, Němčice, Ráby, Vysoká nad Labem. V těchto obcích je podíl vysokoškolsky vzdělaných osob vyšší než 20 %.

Národnostní struktura území je homogenní, dle SLDB 2011 česká národnost představuje 97 % obyvatelstva území, největší národnostní menšinou je národnost slovenská se 1,6% zastoupením v území.

V období 2002 – 2011 bylo v území dokončeno 11 933 bytů, přičemž trend **bytové výstavby** je kolísavý. Zobrazuje ho Graf 3.

Graf 3 Počet dokončených bytů v období v Hradecko-pardubické metropolitní oblasti 2002 - 2011

Pramen: ČSÚ

Největší část domovního fondu v Hradci Králové i v Pardubicích pochází z období 1920 – 1970. Počet domů a bytů ve vlastnictví měst se postupně snižuje.

V oblasti **bydlení** lze identifikovat nízkou kvalitu veřejných prostranství na sídlištích ve městech a zároveň nedostatek financí na revitalizaci sídlišť (především v Hradci Králové). Zároveň zejména města čelí nedostatku dostupného bydlení pro některé sociální skupiny, a to osoby se zdravotním postižením, mladé rodiny a sociálně slabé osoby.

Občanská vybavenost

Občanská vybavenost je v největší míře **koncentrována do krajských měst** Pardubice a Hradec Králové, na poměrně vysoké úrovni je také ve městě Chrudim. Vyšší vybavenost je pak ve větších sídlech, naopak většina malých obcí v území však disponuje pouze základní infrastrukturou a je pro ně charakteristická výrazná spádovost do větších měst, za nejširším spektrem služeb pak do Pardubic a Hradce Králové.

Zdravotnictví

V území se nacházejí **tři nemocnice** zajišťující lůžkovou péči. **Fakultní nemocnice Hradec Králové** (státní příspěvková organizace zřizovaná Ministerstvem zdravotnictví) je instituce

s nadregionálním významem, která patří mezi největší zdravotnické zařízení v České republice a disponuje 23 klinikami s 1370 lůžky. Jsou zde prováděny nejsložitější chirurgické výkony a používanými technologiemi v oblasti diagnostiky i léčby. Fakultní nemocnice Hradec Králové je také významným výzkumným a výukovým pracovištěm úzce spojeným s Lékařskou fakultou UK v Hradci Králové a je zde velký potenciál pro další rozvoj zdravotnických služeb.

V části aglomerace patřící do Pardubického kraje se jedná o **Pardubickou krajskou nemocnici, a.s.** a **Chrudimskou nemocnici, a.s.** Pardubická nemocnice úzce spolupracuje s Univerzitou Pardubice, Fakultou zdravotnických studií.

Nemocnice doplňuje síť **ordinací praktických lékařů a poliklinik** v území, **dvěma léčebnami dlouhodobě nemocných a dalšími zařízeními** jako jsou Léčebna návykových nemocí v Nechanicích nebo Hospic Chrudim. Ordinance praktických lékařů se nacházejí v 34 obcích, ordinace praktických lékařů pro děti a dorost v 24 obcích, ordinace stomatologů ve 31 obcích, ordinace gynekologů ve 13 obcích a lékárny ve 24 obcích z celkového počtu 145 obcí v definovaném území. Kapacity zdravotnické péče lze obecně hodnotit jako dostatečné, nicméně v určitých oblastech poddimenzované (některé hospitalizační segmenty nedostačují po výrazné předchozí redukci, dále dlouhodobá péče a hospicová péče). Zdravotnickou péči lze zároveň hodnotit jako dobře dostupnou veřejnou dopravou.

Problémem nemocnic je **nedostatek disponibilních finančních prostředků** pro potřebné investice do oprav budov a obnovy vybavení. Potřebou ze strany nemocnic je také **řešení nakládání s odpady** a také nepřímo v oblasti řešení dopravní infrastruktury ve městech ve vztahu k bezpečnému a rychlému průjezdu rychlé záchranné služby (zejména Pardubická krajská nemocnice). Možnosti odchodů kvalifikovaného personálu do zahraničí jsou neustálým rizikem.

Zdravotní záchranné služby fungují jako příspěvkové organizace obou krajů. Součástí přednemocniční neodkladné péče v Královéhradeckém kraji zajišťuje pro oba kraje **letecká záchranná služba** se sídlem ve Fakultní nemocnici Hradec Králové. Pardubický i Královéhradecký kraj trpí nedostatkem lékařů působících u zdravotních záchranných služeb.

Školství

V území je nedostatek **jeslí** či obdobných **zařízení pro péči o děti do 3 let**. Jesle se nacházejí v pardubické části aglomerace pouze ve městě Pardubicích, v královéhradecké části je situace obdobná. Jesle jsou nahrazovány a doplňovány soukromými institucemi, které však mohou být finančně náročné, tudíž pro rodiny často nedostupné a absence širšího spektra těchto zařízení může znemožňovat zapojení matek po mateřské a návazné rodičovské dovolené dříve než ve 3 letech dítěte.

Mateřské školy jsou umístěny v 65 obcích (stav v roce 2011), tj. téměř v polovině obcí regionu. V mateřských školách zejména ve větších sídlech převažuje v současnosti poptávka nad nabídkou míst. Nabídku mateřských škol zřizovaných městem doplňují soukromé mateřské školy, a to ve všech větších městech aglomerace.

Z hlediska zejména mladých rodin, ale i společnosti jako celku je procento uspokojených žádostí o umístění do MŠ důležitým faktorem uplatnění žen na trhu práce. Kapacita mateřských škol zejména ve větších městech není v současné době dostačující, avšak vzhledem k očekávanému demografickému vývoji v podobě snížení porodnosti v příštích letech se bude poměr nabídky a poptávky v mateřských školách zlepšovat. Na druhou stranu lze očekávat i nadále pokračování suburbanizačních tendencí v zázemí měst v oblasti a tedy i

zájem o místa v mateřských školách ve městech, kam rodiče dětí dojíždí za prací, i v obcích s intenzivní bytovou výstavbou či v jejich spádové obci, pokud se v dané obci MŠ nevyskytuje.

Základní školy s 1. stupněm se nachází ve 29 obcích, základní školy s 1. i 2. stupněm ve 22 obcích území. Mnohé školy zejména v Pardubicích a Hradci Králové jsou specializované na určité oblasti (jazyky, tělesná výchova, matematika apod.) a vytvářejí tak prostor pro nadané žáky. Základní školy v Hradci Králové spolupracují s Pedagogickou fakultou Univerzity Hradec Králové. Nedostatkem mnohých základních škol mohou být nevyhovující prostory pro integraci žáků s tělesným postižením na mnohých školách.

Kapacitu základních škol lze považovat za dostatečnou i vzhledem k očekávanému nárůstu počtu dětí školou povinných (příchod do ZŠ dětí narozených v letech 2008 a následujících). Kromě základních škol zřizovaných obcemi fungují v území i základní školy zřizované soukromými, církevními a dalšími subjekty. Síť základních škol doplňují základní umělecké školy v 11 obcích.

Obecnou potřebou v území je zlepšit technický stav ZŠ a vybavenost areálů, zajistit odpovídající vybavení dle aktuálních standardů, vytvořit kvalitní podmínky pro děti se specifickými vzdělávacími potřebami a rozšířit rozsah mimoškolní výchovy a vzdělání.

Střední školy jsou lokalizovány v 8 sídlech oblasti (Pardubice, Chrudim, Holice, Přelouč, Hradec Králové, Jaroměř, Třebechovice pod Orebem a Smiřice). Střední školy a učiliště v současné době čelí problému nedostatečné naplněnosti, a to zejména v technických oborech. Problémem je často také nekorespondující náplň studijních oborů s poptávkou na trhu práce. Situace v naplněnosti středních škol se částečně změní v horizontu cca 10 let, kdy silnější populační ročníky narozené v letech 2008 a později nastoupí do středoškolského stupně vzdělání. V Pardubickém kraji se zvolna situace ve struktuře zájmu o střední školy začíná zlepšovat vlivem intenzivní propagace technických a přírodovědných oborů mezi žáky základních škol.

Rozložení školských zařízení MŠ, ZŠ a SŠ ilustruje Obr. 4.

Vysoké školství je zastoupeno v Hradci Králové Univerzitou Hradec Králové, Farmaceutickou a Lékařskou fakultou Univerzity Karlovy, Fakultou vojenského zdravotnictví Univerzity obrany, v Pardubicích se jedná o Univerzitu Pardubice. V Hradci Králové má dále studijní středisko Metropolitní univerzita Praha a Česká zemědělská univerzita.

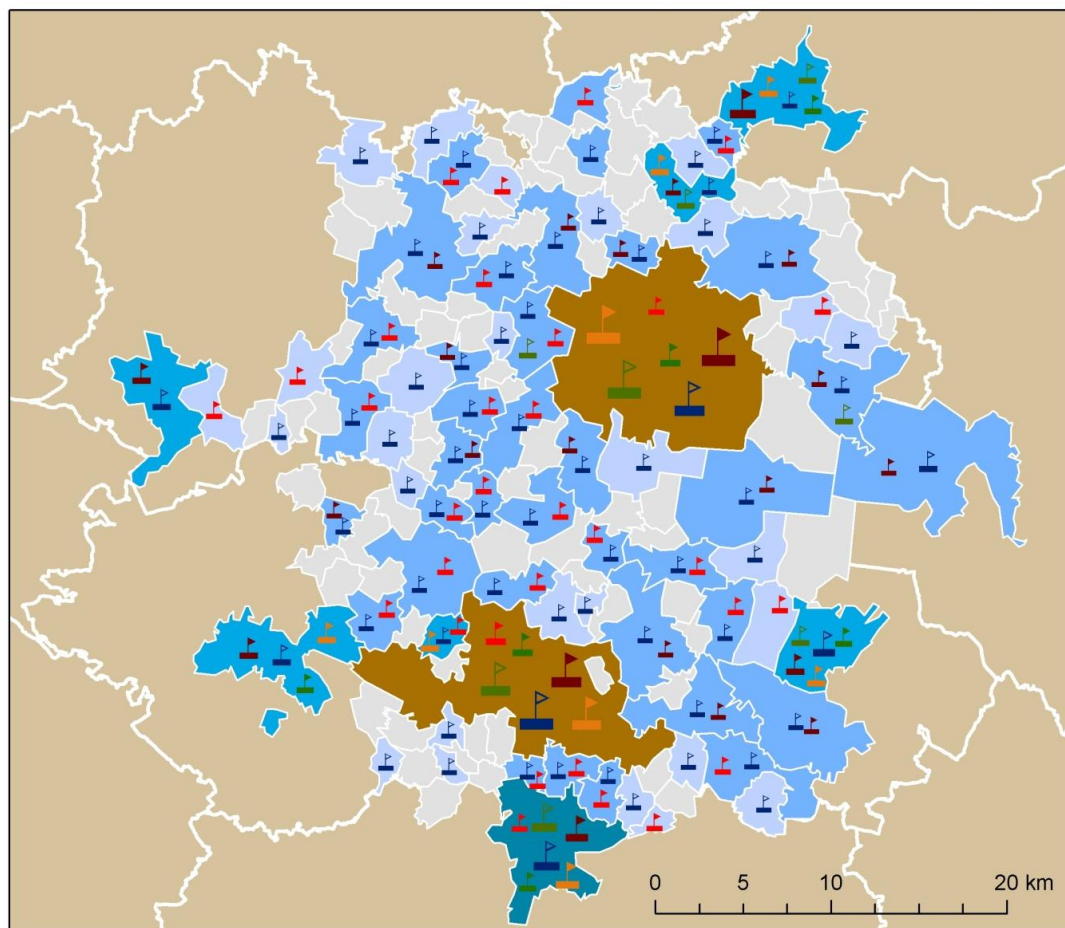
V Pardubicích jsou stěžejní zejména **technické obory** - doprava, chemie, elektrotechnika a informatika, v Hradci Králové zejména **přírodovědné obory** – medicína, farmacie, obory přírodovědecké fakulty UK, ale dále i IT. V obou městech jsou tyto obory doplňovány obory humanitními.

V zastoupení vysokoškolských studentů přírodních věd, matematiky a informatiky v populaci mladých osob podle trvalého bydliště patří Pardubický i Královéhradecký kraj společně s Prahou na první tři příčky v republice.

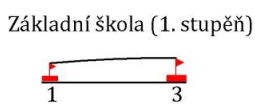
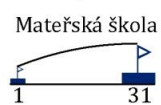
Univerzita Pardubice je dynamicky se rozvíjející instituce, o čemž svědčí i nárůst počtu studentů během 20 let, s čímž souvisí i nárůst počtu zaměstnanců. V roce 2012 zde studovalo 10 506 studentů. Podobným trendem prochází i Univerzita Hradec Králové, v roce 2012 na ní studovalo 9 052 studentů.

Univerzity mají zpracované **dlouhodobé záměry vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti**¹, ve kterých specifikují své rozvojové potřeby. Potřeby univerzit spočívají zejména v rozvoji výzkumu, vývoje a inovací, a to zejména ve spolupráci s praxí, kvalitních lidských zdrojích, uplatnitelnosti absolventů a projektech spočívajících v investicích do technického zázemí.

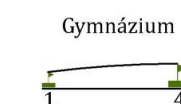
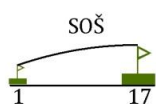
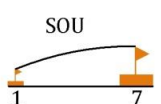
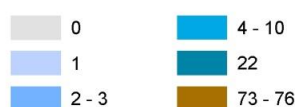
Obr. 4 Školská zařízení v obcích aglomerace Hradec Králové - Pardubice

Počet jednotlivých typů školských zařízení

Celkem za obce

Okresní hranice

Pramen: ČSÚ
Zpracovatel: GaREP, spol. s r.o., Brno, 2014

¹ Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Pardubice 2001 – 2015

Návrh dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Hradec Králové na období 2011 – 2015

Dlouhodobý záměr Univerzity Karlovy v Praze 2011 – 2015

Univerzita obrany, Fakulta vojenského zdravotnictví Hradec Králové: Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, inovační a další tvůrčí činnosti na období 2011 - 2015

Sociální péče

V Pardubickém kraji je největší koncentrace a šíře sociálních služeb právě v západní části území, tj. převážně v území kde se rozkládá metropolitní oblast. Totéž je možné říci o území Královéhradeckého kraje. Nejrozšířenějším typem zařízení v území jsou domy s pečovatelskou službou (v 15 obcích), které se nacházejí i v menších obcích, ostatní sociální služby jsou koncentrovány zejména do Pardubic a Hradce Králové, Chrudimi, určitý rozsah sociálních je poskytován ve městech Týniště nad Orlicí, Přelouč, Jaroměř, Třebechovice pod Orebem a Chlumec nad Cidlinou. Ve většině obcí však nesídlí žádní poskytovatelé sociálních služeb a služby jsou zde poskytovány prostřednictvím terénních služeb či za nimi občané obcí dojíždí.

Obce s rozšířenou působností v území mají zpracován **komunitní plány sociálních služeb** a dále Královéhradecký i Pardubický kraj mají zpracovány též střednědobé strategické dokumenty v oblasti sociálního plánování.

Obecně narůstá počet osob, které potřebují sociální péči, což zvyšuje náklady na její poskytování. Zároveň narůstá počet zaměstnanců v sociálních službách, jejich pracovní ohodnocení je však oproti průměrným mzdám v krajích podprůměrné.

Vzhledem k demografickým trendům v podobě prodlužování střední délky života a narůstajícího podílu osob ve věku 65 a více let, tj. poproduktivní složky populace bude i nadále narůstat počet seniorů, kteří budou vyžadovat zajištění svých potřeb prostřednictvím odborné sociální služby. Dle Plánu rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011-16 se klientela domovů pro seniory výrazně proměňuje směrem ke klientům s vyšším stupněm závislosti na pomoci jiné osoby.

V oblasti poskytování služeb sociální péče je prioritní doplnění kapacit sítě sociálních služeb o služby podporující setrvání osob v přirozeném prostředí (pečovatelské služby, osobní asistence, denní stacionáře apod.). V oblasti služeb sociální prevence je prioritou podpora fungující rodiny prostřednictvím terénních služeb a služeb podporujících sociální integraci osob ohrožených sociálním vyloučením či sociálně vyloučených.

Vyloučené romské lokality² se na území metropolitní oblasti nacházejí v Pardubicích, Chrudimi, v Hradci Králové, Třebechovicích pod Orebem, Černošicích, Holohlavech, Dohalicích, Jaroměři.

V oblasti sociální péče lze konstatovat, že problémy a potřeby se neliší od celorepublikového průměru.

Infrastruktura pro kulturu, sport, volný čas, památková péče

Stejně jako ostatní infrastruktura jsou kulturní, sportovní a volnočasová zařízení **koncentrována do největších sídel v oblasti**. Pardubice a Hradec Králové jsou nejvýznamnějšími kulturními středisky regionu. **Významnými kulturními institucemi** v Pardubicích jsou Východočeské divadlo, Komorní filharmonie Pardubice, Východočeská

² Dle zdroje <http://www.esfcr.cz/mapa/pojmy.html>

Jako sociálně vyloučenou romskou lokalitu označujeme **prostor obývaný skupinou, jejíž členové se sami považují za Romy a/nebo jsou za Romy označováni svým okolím, a jsou sociálně vyloučení**. Na jedné straně se může jednat o jednotlivý dům, ve kterém žije několik jednotlivců či rodin, nebo celou městskou čtvrť čítající několik stovek nebo dokonce tisíc obyvatel na straně druhé. Tento prostor je jak místem, do něhož jsou „vyloučení“ odkázáni, tak i místem, které se na jejich vyloučení podílí. Hranice této lokality mohou být jak symbolické, tak fyzické. V obou případech si však existenci těchto hranic uvědomují jak ti, kteří danou lokalitu obývají, tak ti, kteří žijí mimo ni.

muzeum a Východočeská galerie, v Hradci Králové se jedná o Klicperovo divadlo, Filharmonii Hradec Králové, Muzeum Východních Čech a Galerii moderního umění. Zároveň se zde koná mnoho významných festivalů a veletrhů. Význam pro široké okolí mají knihovny – Knihovna města Hradce Králové, Studijní a vědecká knihovna (HK) a Krajská knihovna v Pardubicích.

Co se týče **sportovišť**, zázemí ve městech je široké, avšak ne všechny důležité objekty jsou v uspokojivém technickém stavu (zejména sportovní haly a stadiony). Existuje prostor pro zkvalitnění kapacit (in-line stezky, plochy a stezky v rekreačních lesích) a vybudování či rekonstrukce sportovišť pro vrcholový sport či konání oficiálních soutěží. Špatný technický stav sportovišť se z velké části týká jiných vlastníků, než jsou města či obce (zejména tělovýchovné jednoty), avšak může být problémem i sportovišť v obecním vlastnictví.

V **malých obcích** představují kulturní, sportovní a volnočasovou infrastrukturu nejčastěji pouze **kulturní domy a hřiště**. Častým problémem je zde však často nevyhovující technický stav infrastruktury pro kulturu, sport a volný čas nebo nedostatek či absence prostor pro činnost místních spolků, sportovních oddílů apod.

Druhá skladba **památkových objektů** v území je pestrá, významnou roli pro cestovní ruch i vzdělávání představují zejména muzea a galerie v největších městech. Historická jádra Pardubic i Hradce Králové jsou prohlášena za městské památkové rezervace.

Postupně dochází k rekonstrukcím a zpřístupňování dalších památkových objektů. Velký potenciál v území mají také **technické památky**. Problém představují **nevyužívané památkově hodnotné objekty**, které jsou zároveň evidované jako „brownfields“. Například v Jaroměři – Josefově to jsou rozsáhlé objekty bývalé nemocnice a dělostřeleckých kasáren. Častým problémem v malých obcích je špatný technický stav místních kostelů, které jsou zároveň minimálně využívány. Na seznam nejohroženějších nemovitých památek patří v oblasti 1 objekt z území Královéhradeckého kraje a 6 objektů z území Pardubického kraje.

Ekonomika

Úroveň HDP v Pardubickém kraji dosahovala v roce 2012 149 683 mil. Kč (12. místo mezi kraji, 3,9% podíl na HDP ČR), v Královéhradeckém kraji se jednalo o částku 173 470 mil. Kč (10. místo mezi kraji, 4,5% podíl na HDP ČR). Pokud budeme uvažovat HDP na obyvatele, figuruje Královéhradecký kraj na 7. místě mezi kraji, Pardubický kraj na místě 11.³

Pardubický kraj má mezi kraji nadprůměrnou **exportní výkonnost**. Exportní schopnost je však zjevně závislá pouze na několika zahraničních investorech a na odvětvích, která svou výkonnost odvozují od relativně nízkých mzdových nákladů či podobných obtížně udržitelných veličin. Region se podílí 7,7 % na exportu ČR (4. místo mezi kraji). Nadprůměrných hodnot v komoditní struktuře exportu dosahuje region ve vývozu strojů a dopravních prostředků a kancelářských strojů a zařízení k automatickému zpracování dat. Teritoriální struktura exportu kraje je pestrá, což je výhodné eliminování rizika vůči teritoriálním hospodářským krizím.

Kraj je poměrně atraktivní pro investory z technologicky náročnějších odvětví. Jednou z příčin je strategicky výhodná poloha kraje uprostřed státu, dobré dopravní (především železniční) napojení na největší města ČR, jakož i pracovní síla kvalifikovaná v přírodovědných a technických oborech vlivem přítomnosti Fakulty chemicko-

³ Data k HDP jsou dostupná pouze na krajské úrovni. Přesto lze usuzovat, že vzhledem k investorské aktivitě ve velkých městech se většina HDP vytváří právě v těchto městech.

technologické, Fakulty elektrotechniky a informatiky a Dopravní fakulty Jana Pernera Univerzity Pardubice.

Pardubice jsou charakteristické svým chemickým, potravinářským a elektrotechnickým průmyslem. Svou tradici má také výroba optických a radiolokačních přístrojů. Po roce 1990 došlo k významnému rozvoji bankovníctví a pojišťovnictví. Ve městě mají zastoupení všechny významné české banky a pojišťovny. Průmyslová výroba se po roce 1990 postupně přesunula do průmyslových zón na okraji města. Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele patří firmy elektrotechnického (FOXCONN CZ, s.r.o., Panasonic Automotive Systems Czech, s.r.o.) a chemického průmyslu (Synthesia, a.s., Paramo, a.s.) a dále Pardubická krajská nemocnice.

V dalších městech metropolitní oblasti v území patřícím do Pardubického kraje je typická tradice a dominance strojírenského průmyslu, (Přelouč, Holice, Chrudim). Nejvíce inovačních firem v území je soustředěno v chemickém průmyslu, strojírenství a elektrotechnickém průmyslu. Jako město s vysokým potenciálem dalšího rozvoje podnikání lze zařadit Přelouč, které bylo v roce 2012 vyhlášeno jako nejlepší město pro podnikání v celém Česku⁴. V tomto srovnání si poměrně dobře vedly i další velká města v aglomeraci, jak na území Pardubického kraje (21. Chrudim, 23. Pardubice), tak na území Královéhradeckého kraje (37. Hradec Králové).

Ekonomická základna Královéhradeckého kraje je charakteristická vysokým podílem strojírenských oborů (výroba motorových vozidel, výroba elektrických zařízení), výroby textilií a gumárensko-plastikářského sektoru na celkových tržbách průmyslu kraje.

Na rozdíl od Pardubického kraje patří Královéhradecký kraj mezi exportně méně orientované kraje. Hlavním exportním teritoriím kraje je Evropská unie. Exportu kraje dominují osobní automobily a zejména jejich díly a příslušenství.

Hradec Králové je pak tradičně znám jako město s výraznou tradicí ve zdravotnictví, a to jak vzhledem k existenci Lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice, která je považována za špičkové centrum národního významu, a dále i vzhledem k přítomnosti celé řady firem působících v oblasti zdravotnictví či představujících specializované dodavatele pro zdravotnické subjekty. Dále je třeba zmínit tradici výroby hudebních nástrojů ve městě.

Největším zaměstnavatelem v Hradci Králové je místní Fakultní nemocnice, dalšími velkými zaměstnavateli jsou Lesy České republiky, s. p., Rubena a. s. (výroba pryžových výrobků), Finanční ředitelství v Hradci Králové, ARROW International CR, a. s. (výroba ozařovacích léčebných přístrojů), Povodí Labe, s. p. V oblasti zdravotnictví a farmacie působí také další významní zaměstnavatelé (např. Glatt-Pharma s. r. o., Ella-CS s. r. o., Generi Biotech s. r. o.).

Z průzkumu **podnikatelského prostředí** realizovaného v Hradci Králové pro dokument Analýza podnikatelského prostředí města a identifikace možností podpory jeho rozvoje Statutárním městem Hradec Králové (2013) vyplývá, že největším a nejčastěji zmiňovaným problémem rozvoje firem je podobně jako v celé České republice **špatná dostupnost kvalifikovaných pracovníků**, na kterou si stěžuje přes polovinu dotázaných, přičemž u strojírenských i jiných výrobních podniků je to přes 75 % a 65 % u exportních firem (s min. 50% podílem zahraničního exportu na celkovém prodeji). Na druhém až třetím místě firmy shodně uvádí legislativní omezení a ekonomickou situaci České republiky s 43 %. Z průzkumu zároveň vyplynulo, že firmy preferují spolupráci s vysokými školami firmy (a to i na řešení společných projektů) mimo region a to konkrétně s ČVUT Praha, UK Praha, VUT Brno, MUNI

⁴ Na základě ankety „Město pro byznys 2012“ pořádanou týdeníkem Ekonom.

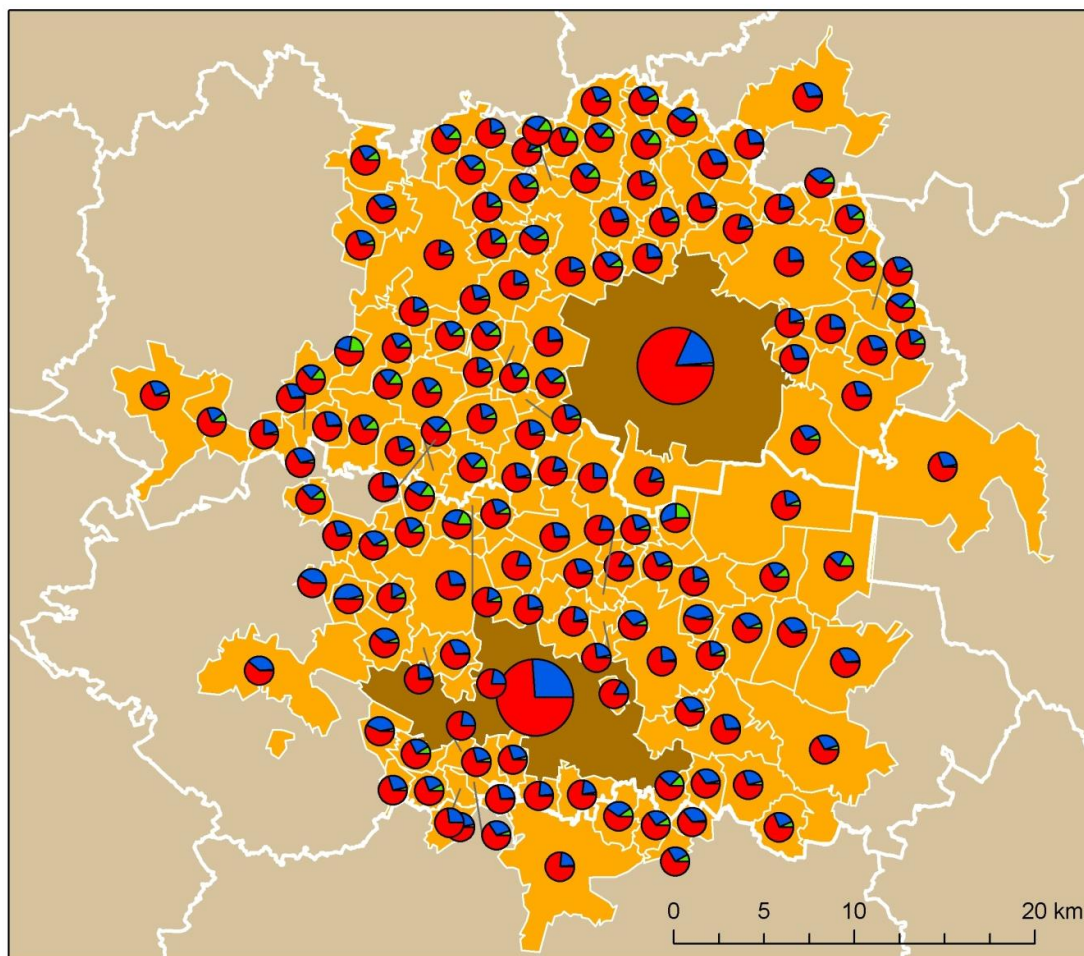
Brno, VŠCHT Pardubice, TU Liberec, VŠB TU Ostrava, UTB Zlín, VŠE Praha, AMU Praha ...) oproti spolupráci se školami v Hradci Králové, a to nejčastěji z důvodu neodpovídající struktury stávajících oborů či nedostatečné flexibility spolupráce. Obdobný průzkum byl realizován v Pardubicích v roce 2006⁵. Zde se též v odpovědích projevila nedostatečná dostupnost kvalifikované pracovní síly. Tento problém byl uváděn na druhém místě za domácí konkurencí. Průzkum ukázal, že do budoucna může být závažným problémem rozvoje fakt, že z dotázaných pardubických firem téměř polovině chybí klíčové dovednosti a kvalifikace v různých oborech pro jejich další rozvoj - v první řadě v elektrotechnickém (80 %) a chemickém (67 %) průmyslu. Vedle specialistů v daných oborech jde nejčastěji o řemesla, jako jsou soustružníci, nástrojáři, svářeči, poptávka je ovšem i po inženýrech v technických profesích a manažerech s jazykovými znalostmi. Firmy s VaV v Pardubicích si nejvíce stěžují na nedostatek kvalifikovaných pracovníků, kteří jsou schopni inovovat. To je problém pro 28 % firem, ovšem v elektrotechnickém průmyslu dosahuje tento podíl 80 % a naznačuje, kde v Pardubicích chybí vysokoškolské vzdělání nejvíce.

Zaměstnanost a ekonomická aktivita

Ze SLDB 2011 vyplynulo, že **ekonomicky aktivní obyvatelstvo** území představuje v průměru 49,5 % celkového počtu obyvatel a kolísá v jednotlivých obcích od 44,9 % do 57,8 %. V území výrazně převažuje zaměstnanost ve službách (dle údajů ze SLDB 2011), kde pracuje 68 % ekonomicky aktivního obyvatelstva území, dále 24 % v průmyslu, na druhou stranu pouze 6 % ekonomicky aktivních obyvatel území pracuje ve stavebnictví a 2 % v zemědělství. Rozložení v zaměstnanosti dle jednotlivých sektorů znázorňuje Obr. 5.

⁵ Průzkum podnikatelského prostředí – Pardubice 2006, Berman Group 2006

Obr. 5 Zaměstnanost dle sektorů za obce aglomerace Hradec Králové - Pardubice

Podíl zaměstnaných dle sektoru (%)

Okresní hranice

Pramen: SLDB 2011
Zpracovatel: GaREP, spol. s r.o., Brno, 2014

Nezaměstnanost

Podíl nezaměstnaných na počtu obyvatel je v okresech, do kterých zasahuje metropolitní oblast, poměrně vyrovnaný. V květnu 2014 se nezaměstnanost pohybovala mezi 4,8 % v okrese Rychnov nad Kněžnou do 7,0 % v okrese Hradec Králové (posuzovány byly okresy Hradec Králové, Pardubice, Chrudim, Náchod, Rychnov nad Kněžnou). Nelze však říci, že by největší města vykazovala nižší nezaměstnanost než menší obce. Například v okrese Pardubice vykazuje většina obcí v zázemí Pardubic nižší nezaměstnanost než Pardubice samotné. Jak ukazuje Tab. 2, ve všech dotčených okresech je však nižší míra nezaměstnanosti než představuje celorepubliková hodnota.

Tab. 2 Míra nezaměstnanosti v okresech, do kterých zasahuje metropolitní oblast

Okres	Míra nezaměstnanosti (květen 2014)
Chrudim	6,5 %
Pardubice	5,5 %
Hradec Králové	7,0 %
Náchod	5,8 %
Rychnov nad Kněžnou	4,8 %
ČR	7,5 %

Pramen: Úřad práce (portal.mpsv.cz)

Obecným problémem území je nízká kapacita pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením a pracovním hendikepem.

Ekonomické subjekty

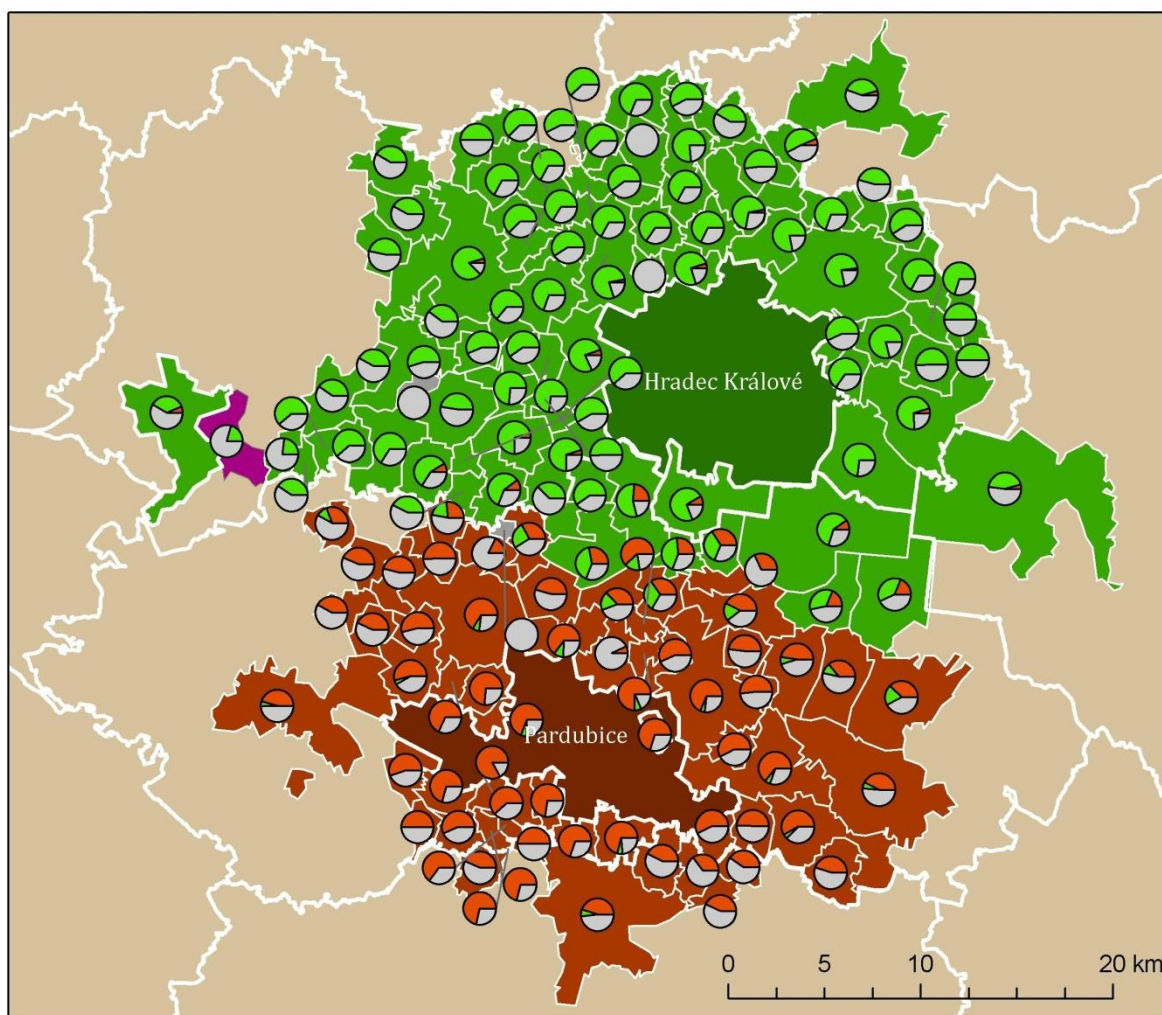
V území působilo v roce 2012 88 660 ekonomických subjektů. **Podnikatelská aktivita** vyjádřená počtem ekonomických subjektů na 1000 obyvatel je průměrná ve srovnání s celorepublikovým průměrem (260 ekonomických subjektů na 1000 obyvatel). Největší zastoupení mají subjekty bez zaměstnanců či mikropodniky do 10 zaměstnanců, které představují 42 % všech ekonomických subjektů, naopak subjektů s počtem zaměstnanců větším než 250 je v území 69, což představuje 0,08 % všech ekonomických subjektů. Tyto subjekty jsou většinou koncentrovány do největších měst oblasti. Dle struktury ekonomických subjektů je nejvíc subjektů zastoupeno v kategorii velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel (25 % subjektů), následuje zpracovatelský průmysl (13 % subjektů) a stavebnictví (12 % subjektů).

V Pardubickém kraji je **role malých a středních podniků** významná, jednak dle informací Úřadu práce v Pardubicích jsou značně navázány na velké podniky (na 1 pracovní místo je vytvořeno 0,8 pracovních míst v malých a středních podnicích podílejících se na dodavatelských vztazích v roce 2010), jednak na území některých obcí s rozšířenou působností představují tyto velikostní kategorie největší zaměstnavatele.

Dojíždka za prací a do škol

Dojíždka za prací a studiem v metropolitní oblasti je přímo úměrná velikosti sídel, největšími centry dojíždky jsou Hradec Králové (téměř 24 tis. osob uvedlo ve SLDB 2011), Pardubice (20 600 osob) a s významnějším odstupem pak Chrudim (5 tis. osob), Přelouč (téměř 2 tis. osob) a Jaroměř (1600 osob). I jednotlivá centra jsou typická významnou vzájemnou dojíždkou. Zároveň je pro všechna největší sídla metropolitní oblasti typická významná dojíždka za prací i studiem do Prahy, u měst Hradec Králové, Pardubice, Chrudim, Přelouč a Jaroměř je totiž Praha na druhém místě ve vyjíždce za prací po Pardubicích či Hradci Králové. Tento trend však znamená riziko odlivu kvalifikované pracovní síly mimo region za vyššími výdělky, neboť Pardubický i Královéhradecký kraj patří v **úrovni výše mezd** mezi kraji k těm s nižšími průměrnými mzdami. Královéhradecký kraj se nachází mezi kraji na 8. místě a Pardubický kraj na 12. místě mezi kraji (rok 2013). Zároveň trendu dojíždky za prací do Prahy nahrává výhodná dopravní poloha regionu. Strukturu vyjíždky v jednotlivých obcích území zachycuje Obr. 6

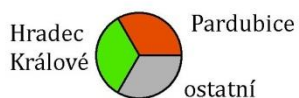
Obr. 6 Převažující směr vyjížd'ky obcí aglomerace Hradec Králové - Pardubice

Převažující směr vyjížd'ky

- Hradec Králové
- Pardubice
- Chlumec n. C.
- nerozlišeno

Struktura dle místa dojížd'ky

Okresní hranice

Pramen: SLDB 2011

Zpracovatel: GaREP, spol. s r.o., Brno, 2014

Cestovní ruch

Z hlediska cestovního ruchu nepatří metropolitní oblast v celorepublikovém měřítku mezi preferované destinace, a to zejména vzhledem k méně atraktivní krajině, neboť se jedná zejména o rovinné, intenzivně zemědělsky využívané území a města s průmyslovým zázemím. Významné jsou zejména jednorázové akce a festivaly především sportovního a kulturního charakteru v centrech (Pardubice, Hradec Králové, Chrudim), historická centra měst (Pardubice, Chrudim, Hradec Králové), hrady a zámky (zámek Pardubice, Karlova Koruna - Chlumec nad Cidlinou, Hrádek u Nechanic), muzea a galerie (Muzeum Východních Čech v Hradci Králové, Východočeské muzeum Pardubice, Východočeská galerie v Pardubicích, Galerie moderního umění v Hradci Králové, Regionální muzeum a Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi) a také lázeňské místo republikového významu - Lázně Bohdaneč.

Z hlediska cestovního ruchu je slabou stránkou nedostatečná spolupráce jednotlivých poskytovatelů služeb a aktivit a podcenění významu propagace.

Věda a výzkum

Informace v této kapitole byly převzaty z Krajských příloh Pardubického a Královéhradeckého kraje k národní RIS3 strategii.

Regionální inovační a výzkumný systém Pardubického kraje je svými parametry v rámci ČR na průměrné úrovni. Aktivity VaV jsou soustředěny převážně v Pardubicích ve velkých průmyslových firmách. Dalšími centry inovačního podnikání jsou již mimo metropolitní oblast (Lanškroun, Vysoké Mýto, Ústí nad Orlicí a Letohrad), avšak mohou představovat důležitou provazbu na výzkumné a inovační aktivity Pardubic i Hradce Králové. VaV se věnuje také Univerzita Pardubice, jediná vysokoškolská instituce univerzitního typu v kraji. Zaměření VaV v Pardubické části je především na elektrotechniku, chemii a také na dopravu. Z hlediska mezinárodní výzkumné excelence převažují v kraji výzkumné organizace z odvětví chemie (v Pardubicích sídlí 3 výzkumné ústavy v odvětví chemie a dále lze uvést Univerzitu Pardubice – Fakultu chemicko-technologickou).

Nejvíce **inovačních firem** v kraji působí v chemickém průmyslu, strojírenství a elektrotechnickém průmyslu. Klíčové inovativní firmy regionu jsou soustředěny do několika odvětví.

Zprostředkující subjekty jsou zastoupeny nově vzniklým Centrem pro transfer technologií a znalostí při Univerzitě v Pardubicích. Po neúspěchu projektu TechnoParku v kraji významně chybí funkční VTP, který by zajišťoval podporu rozvoje podnikání (podnikatelský inkubátor) v úzké vazbě na klíčové aktéry VaVal. Jistou příležitostí představuje projekt Semtín zone. V kraji operuje několik klastrů s nadregionální působností sdružujících inovační podniky a VaV instituce.

V rámci krajského annexu RIS 3 strategie byly zvoleny následující **domény perspektivních specializací** (vertikální priority) – inteligentní chemie pro průmyslové a biomedicínské aplikace, textil (pokročilé materiály na bázi textilních struktur), konkurenceschopná doprava, strojírenství a pokročilé aplikace elektrotechniky a informatiky. K vymezení těchto oborů specializace bylo využito statistických dat o struktuře krajského exportu, velikosti podnikových neinvestičních výdajů na výzkum a vývoj, struktuře zaměstnanosti, úspěšnosti realizace domácích a mezinárodních VaVal projektů, excelenci výzkumných oborů dle analýz relativní mezinárodní citovanosti (TC AV ČR) a počtu impaktovaných článků ve WoS (analýza CERGE) a konečně strukturovaných rozhovorů se zástupci výzkumných organizací a inovačních firem. Klíčové oblasti změn jsou tyto – (1) rozvoj lidských zdrojů pro výzkum, (2) vývoj a inovace, (3) posílení kvality a ekonomického přínosu veřejného výzkumu a (4) zvýšení inovační výkonnosti.

Regionální inovační a výzkumný systém Královéhradeckého kraje je svými parametry v rámci ČR rovněž na průměrné úrovni. Akademická sféra je zaměřena především na zdravotnický výzkum (lékařské obory, výzkum léčiv), s důležitým podoborem ve formě vojenského výzkumu a dále na zemědělský výzkum a ICT. V menší míře je skrze pobočky veřejných výzkumných organizací zastoupen výzkum v oblasti gnotobiotiky, lesnictví, radiační ochrany a živočišné výroby. Identifikovaným problémem kraje je nízký počet inovujících firem. Dle informací ČSU podíl inovujících podniků na celkovém počtu podniků dosahuje druhé nejhorší úrovně (34 %) po Karlovarském kraji. Ve firemní sféře je podstatná část

výzkumných a vývojových aktivit realizována podniky střední a větší velikosti pod zahraniční kontrolou, a to především v oborech ICT, automotive a strojírenství. Obecně podniky v kraji málo spolupracují s krajskými výzkumnými organizacemi buď z důvodu různého oborového zaměření, nebo nemají strategii založenou na VaV, ale spíše na zvyšování produktivity a spolupracovat s výzkumnými organizacemi de facto nepotřebují. Aktivněji je realizována spolupráce se středními školami než s vysokými školami v kraji, jelikož zde nejsou přítomny vysokoškolské obory technického směru.

Mezi **výzkumné organizace** patří Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy v Hradci Králové, Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Hradci Králové, Fakultní nemocnice Hradec Králové, Univerzita obrany, Univerzita obrany, Fakulta vojenského zdravotnictví Hradec Králové, Státní ústav radiační ochrany (pobočka HK) a Česká zemědělská univerzita (konzultační střediska v Hradci Králové, Jičíně a Trutnově). Mimo metropolitní oblast se jedná o Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy s.r.o., Univerzita Hradec Králové, Mikrobiologický ústav Akademie věd ČR v Novém Hrádku, Výzkumný ústav živočišné výroby – pobočka v Kostelci nad Orlicí, Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti - výzkumná stanice v Opočně.

Zprostředkující subjekty jsou zastoupeny Technologickým centrem Hradec Králové o.p.s., nově vzniklým Centrem transferu biomedicínských technologií. Mimo metropolitní oblast působí Centrum textilních technologií a vzdělávání ve Dvoře Králové nad Labem.

V obou krajích působí Regionální kancelář Agentury pro podporu podnikání a investic Czech Invest, Krajská hospodářská komora, Svaz průmyslu a dopravy a regionální rozvojové agentury, na celorepublikové úrovni působí Asociace inovačního podnikání ČR.

V metropolitní oblasti působí několik **VaV orientovaných klastrů** s nadregionální působností. Jedná se o medicínsko-farmaceutický klastr **Nanomedic**, ve kterém působí firmy z Hradce Králové, Pardubic, univerzity z obou měst a dále i subjekty z obou krajů, které mají sídlo mimo metropolitní oblast. Dále se jedná o klastr **Omnipack**, jehož členy je poměrně velké množství firem z Hradce Králové, Jaroměře a dále několik subjektů z Pardubického kraje. Posláním Klastru OMNIPACK je zvyšování konkurenceschopnosti a ekonomického růstu podnikatelů z oboru obalových a logistických služeb prostřednictvím podpory jejich inovačních aktivit. Několik firem z Pardubické části metropolitní oblasti působí v klastru **Nanoprogress**, jehož cílem je výzkum, vývoj a komercializace v oblasti nanovláken a nosných textilií pro aplikace v biomedicíně. V Královéhradeckém kraji **působí Hradecký IT klastr** s regionálním významem, který sdružuje 13 firem, Technologické centrum Hradec Králové o.p.s., 1 SŠ a 1 VŠ. Hlavním předmětem klastru je realizace společných výzkumných a vývojových projektů ICT zaměřených na použitelnosti nových technologií při rozvoji produktů členů klastru a jejich distribuci.

V době zpracování strategie ITI je v přípravě založení Hradubického biomedicínského klastru.

Jako **domény RIS 3 strategie** Královéhradeckého kraje byly zvoleny výroba dopravních prostředků a jejich komponent, strojírenství a investiční celky, nové textilní materiály pro multidisciplinární aplikace (sdílení s Pardubickým a Libereckým krajem), elektronika, optoelektronika, optika, elektronika a IT, léčiva, zdravotnické prostředky a lékařské péče (sdílení s Pardubickým krajem) a pokročilé zemědělství a lesnictví.

Oblast aglomerace Hradec Králové-Pardubice lze vnímat jako oblast se silným potenciálem pro rozvoj v oblasti medicíny a farmacie a to především vzhledem k zaměření řady firem, výzkumných organizací i akademických pracovišť v aglomeraci.

Jedním ze strukturálních problémů obou krajů i celé ČR je **nedostatečná provázanost akademické a firemní sféry** a zároveň i **nedostatečné propojení sféry výzkumu s praxí**. Rozvoj spolupráce s ostatními zejména sousedními kraji může tento nesoulad resp. jeho dopady výrazně zmírňovat.

Mezi slabé stránky vědy a výzkumu v oblasti lze zařadit **malý zájem o studium technických přírodovědných oborů** a poměrně **slabou spolupráci mezi soukromým sektorem a akademickou sférou**, což jsou však problémy společné pro většinu České republiky. Důsledkem je nedostatek kvalifikovaných pracovníků v technických oborech obou krajů.

Za hrozbu lze považovat **riziko odlivu pracovníků výzkumu a vývoje mimo kraj** do nově budovaných výzkumných center, kde je perspektiva vyšších mezd a lepších materiálních i finančních podmínek.

Doprava

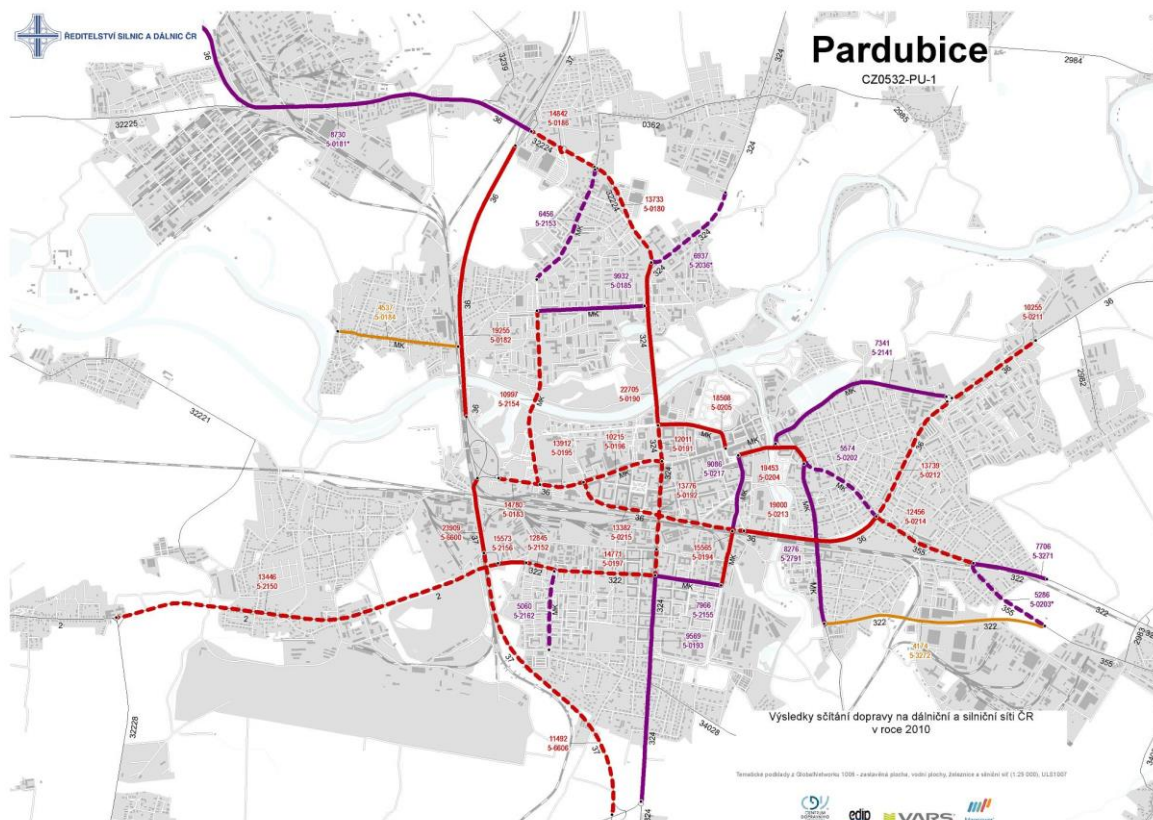
Pardubice a Hradec Králové jsou dopravně propojené **silnicí I/37**, která je postupně rozšiřována na čtyřproudou komunikaci. Tato silnice prochází přes významnou křižovatku nadregionálního významu v Opatovicích nad Labem, kde se napojuje rychlostní komunikace R35 jako přípoj na dálnici D11 směrem na Prahu. I/37 představuje zároveň nejdůležitější dopravní spojení Chrudimí a Pardubic. Dalšími páteřními komunikacemi v území jsou I/36 v území v úseku Lázně Bohdaneč – Pardubice – Holice, I/2 Pardubice – Přelouč, I/35 Holice-Hradec Králové – Sadová), I/11 Chlumec nad Cidlinou – Hradec Králové – Týniště nad Orlicí.

Dálnice D11 (Praha – Hradec Králové – Trutnov – Polsko) v současném stupni dobudování prochází katastrálními územími několika obcí začleněných do Hradecko-pardubické metropolitní oblasti a zbývá dobudovat 69 km k polské hranici.

Perspektivní pro území je **vybudování R35** ve směru na Olomouc, což je zároveň klíčovou potřebou Pardubického kraje, ale i Královéhradeckého kraje vzhledem k napojení I/35 na křižovatku v Opatovicích nad Labem.

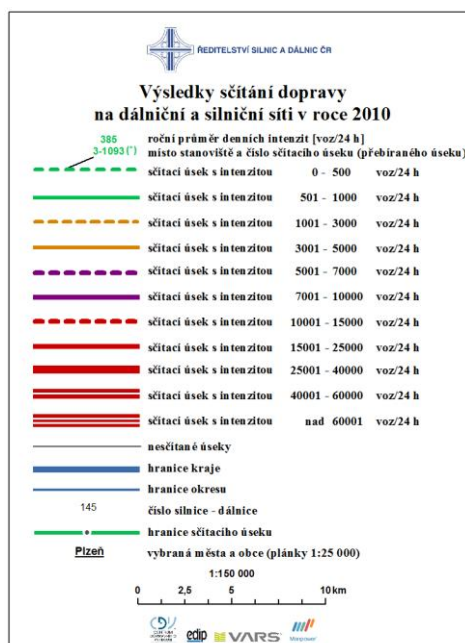
Základní kostru komunikačního systému města Pardubic tvoří především průjezdní úseky silnic I. třídy (I/36, I/37, I/2). Silnice I/37 je vedena ve směru sever-jih v souběhu se železničními tratěmi, v tangenciální poloze vůči centru města (průměrné denní intenzity 13 – 29 tis. vozidel). Silnice I/36 prochází městem ve směru východ-západ (průměrné denní intenzity 10 – 23 tis. vozidel). Silnice I/2 je nejvýznamnější komunikací v západní části města, prochází středem částí Staré Čivice a Popkovic (průměrné denní intenzity 18 – 20 tis. vozidel). Největší kapacitní problém představuje napojení na silnici I/37.

Obr. 7 Mapa dopravních intenzit 2010 – město Pardubice

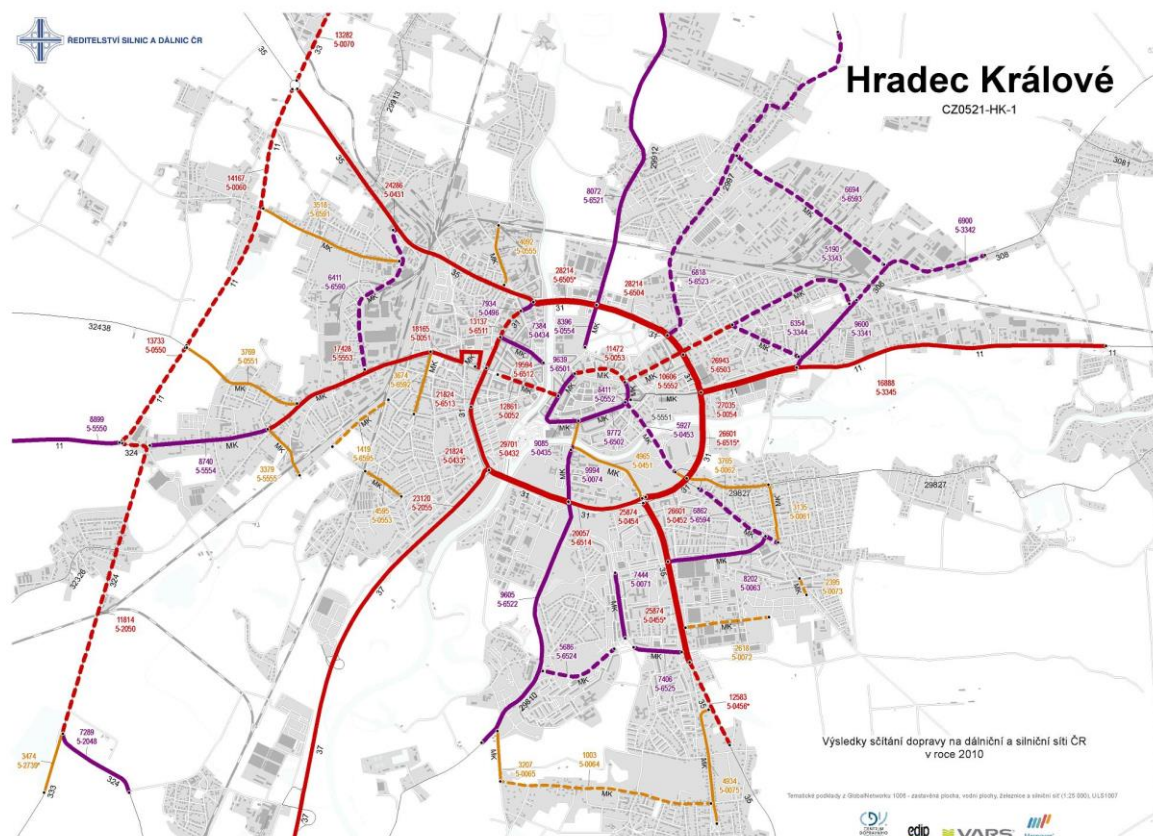
Pramen: Celostátní sčítání dopravy 2010 <http://scitani2010.rsd.cz/pages/results/default.asp>

Obr. 8 Legenda k Obr. 7 a Obr. 8

Nejvyššímu dopravnímu zatížení v Hradci Králové čelí městský okruh – I/31 (20 – 29 tis. vozidel denně), I/37 (23 tis. vozidel) a silnice I/35 (24 - 26 tis. vozidel) a I/11 (17 – 26 tis. vozidel).

Obr. 9 Mapa dopravních intenzit 2010 – město Hradec Králové

Pramen: Celostátní sčítání dopravy 2010 <http://scitani2010.rsd.cz/pages/results/default.aspx>

Průměrná denní intenzita dopravy v Chrudimi na městském okruhu a silnici I/37 se pohybuje mezi 11 – 18 tis. vozidly denně. Přelouč má v nejméně frekventovaném úseku silnice I/2 průměrnou denní intenzitu přes 11 tis vozidel. Poměrně velmi frekventované jsou úseky silnic I/33 a I/37 v úseku procházejícím centrem Jaroměře (10 – 15 tis. vozidel denně).

V současnosti tedy všechna větší města území čelí **nadměrné dopravní intenzitě** ve svých intravilánech, neboť tranzitní doprava je vedena napříč městy. Společnou potřebou je budování městských obchvatů (v Hradci Králové se jedná o třetí městský okruh i systém radiál). Zároveň vlivem nedostatku finančních prostředků správců všech úrovní komunikací nejsou realizovány potřebné investice do silničního majetku, a to zejména do komunikací II. a III. třídy.

Pardubice leží na hlavním **železničním koridoru** Praha – Brno – Ostrava č. 010 a jsou významným železničním uzlem v rámci ČR, v němž spočívá velmi výhodná dopravní poloha města a poměrně rychlé spojení s Prahou i hlavními městy okolních států.

Pardubice a Hradec Králové jsou propojeny železniční tratí č. 031 Pardubice – Hradec Králové – Jaroměř, Pardubice a Chrudim železniční tratí č. 238 Pardubice – Havlíčkův Brod. Tyto dvě železnice mají strategický význam pro dojížděku do práce, škol a za službami v rámci metropolitní oblasti, avšak problémem je zde nedostatečná kvalita železniční tratě a nízká přepravní rychlost.

Úzká místa na těchto tratích jsou konkrétně tato:

- jednokolejné uspořádání trati č. 031 do Hradce Králové,

- jednokolejné neelektrifikované uspořádání trati č. 238 ve směru z Pardubice na Chrudim,
- chybějící přímé propojení mezi Chrudimí a Pardubicemi.

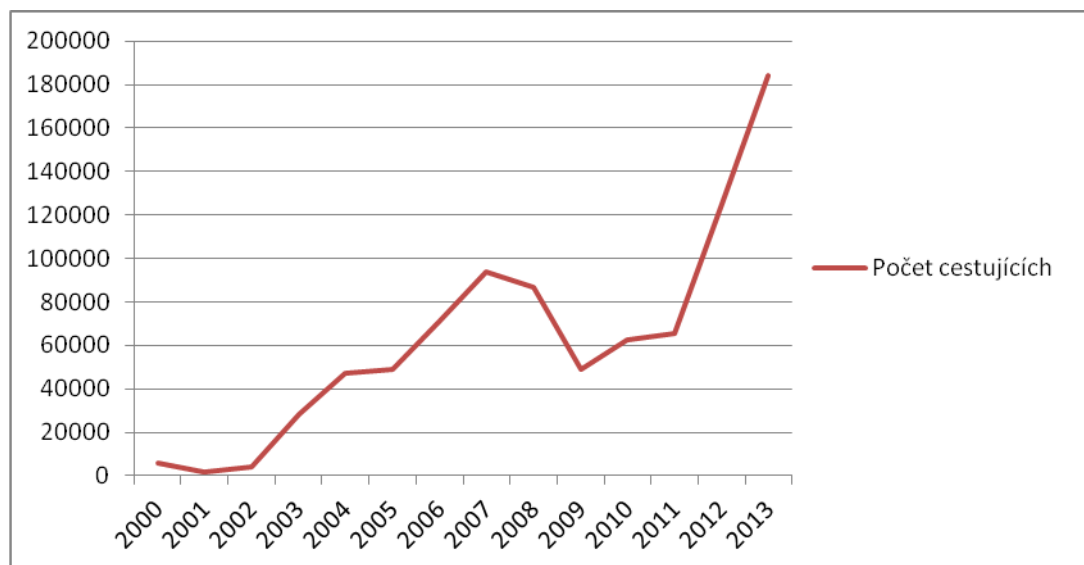
Navrženo je zdvoukolejnění trati Pardubice – Hradec Králové a vybudování tzv. Medlešické spojky na trati č. 238, čímž by se zrychlilo a zatraktivnilo cestování vlakem ve směru Pardubice – Chrudim.

Do doby vyřešení těchto tří zásadních problémových okruhů nelze počítat s vyšší konkurenceschopností železniční dopravy vůči rozvinuté individuální dopravě v řešeném území realizované pomocí systému individuální automobilové dopravy po stávající síti pozemních komunikací.

Dalšími významnými železničními tratěmi v území jsou 020 Praha – Chlumec nad Cidlinou – Hradec Králové a dále regionální trati 016 Holice – Chrudim, 041 Hradec Králové – Jičín – Turnov a 020 Hradec Králové - Týniště nad Orlicí, u níž je identifikována potřeba zdvoukolejnění této trati.

Jádrem **letecké dopravy** v oblasti je letiště Pardubice, které má statut veřejného mezinárodního letiště se smíšeným civilním a vojenským provozem. Je jedním z pěti páteřních letišť ČR. Důležitou část provozu tvoří charterové lety tuzemských cestovních kanceláří v letní turistické sezóně, významné jsou též charterové lety pro ruské cestovní kanceláře přepravující své klienty k návštěvě ČR. Počet cestujících využívajících pardubické letiště má významně rostoucí charakter, jak ilustruje Graf 4.

Graf 4 Vývoj počtu cestujících na letišti Pardubice

Pramen: <http://www.airport-pardubice.cz/statistiky>

Další letiště v území (zejména Chrudim, Hradec Králové) mají charakter sportovní, zájmový či jsou využívány pro vojenské účely.

Vodní doprava v kraji je realizována na řece Labi, která je zahrnuta do transevropské sítě vodních cest kategorie E (magistrála E20 Severní moře – Hamburk – Ústí nad Labem – Mělník – Pardubice). Z dlouhodobého hlediska se počítá s vybudováním logistického uzlu Pardubice s přístavem na Labi. Podmínkou k tomu je vybudování plavebního stupně Přelouč.

Rekreační funkce vodní dopravy je realizována na Labi výletní lodí v úseku Pardubice – Kunětická hora, podobný potenciál má zesplavnění úseku Hradec Králové – Kuks.

Na území Pardubického i Královéhradeckého kraje, tedy i v území metropolitní oblasti, funguje integrovaný dopravní systém založený na propojení regionální autobusové a vlakové, avšak tento systém není propojen se systémem MHD Pardubic a Hradce Králové. Je tedy třeba dokončení integrace celokrajských systémů IDS v podobě systémového propojení odbavovacích systému MHD v Hradci Králové a Pardubicích s regionální autobusovou a železniční dopravou.

V území existuje hustá síť značených **cyklotras**, které nejčastěji vedou po silnicích II. či III. třídy. Územím prochází cyklotrasy národní, krajské a městské kategorie. Z národních tras prochází územím trasa č. 2 Labská (Kuks – Jaroměř – Hradec Králové – Pardubice – Přelouč – Kladruby nad Labem) a trasa č. 14 (Jičín – Nechanice – Hradec Králové – Horní Jelení – Choceň – Ústí nad Orlicí, alternativně Hradec Králové – Třebechovice pod Orebem – Týniště nad Orlicí – Kostelec nad Orlicí – Ústí nad Orlicí).

Zatím však **neexistuje souvislá síť páteřních cyklostezek** oddělených od automobilové dopravy, která by přímo propojila největší města metropolitní oblasti (Hradec Králové - Pardubice, Pardubice – Chrudim, Pardubice – Přelouč) a umožňovala tak plynulou a bezpečnou dojížděku do zaměstnání a do škol a dále by sloužila i pro rekreační účely.

Města Pardubice i Hradec Králové i jejich okolí mají výhodné podmínky pro **cyklistickou dopravu**. Zároveň mají obě města zpracovány podrobnější koncepční dokumenty pro detailnější řešení problematiky cyklo dopravy ve městě. Zatím však v území ani jednoho z měst neexistuje funkční a propojený systém cyklostezek včetně řešení napojení příměstských částí. Pro ztraktivnění, zrychlení a zvýšení bezpečnosti tohoto způsobu dopravy je zároveň třeba zajistit i dostupná a bezpečná parkování pro jízdní kola (například v Pardubicích tato možnost neexistuje) a zároveň i možnost převážení jízdních kol ve vlacích a kombinování tak veřejné hromadné dopravy a dopravy cyklistické. V současné době je tato možnost pro denní dojíždění finančně velmi nevýhodná, především na kratší vzdálenosti.

V **městské hromadné dopravě** je hrozbou úbytek přepravených osob z důvodu přechodu na individuální automobilovou dopravou nekorespondující s úbytkem počtu obyvatel měst, což může mít za následek pokles počtu spojů a zároveň i hrozbou nárůstu jízdného. Tento trend byl zaznamenán v minulých letech v Pardubicích. Dle dokumentu Analýza potenciálů rozvoje MHD na území města Pardubice (2012) byl ve městě zaznamenán v období 1997 – 2010 úbytek počtu obyvatelstva o 3%, současně bylo možné konstatovat mnohem výraznější pokles dopravního výkonu, neboť počet přepravených osob kleslo v období mezi lety 1997 a 2010 o více než 19% (např. v roce 1997 bylo přepraveno 34 277 tis. osob, v roce 2000 30 316 tis. osob a v roce 2011 již pouze 27 744 tis. osob). Tuto změnu lze vysvětlit především změnou dopravního chování osob do té doby využívajících městskou hromadnou dopravu a mimo jiné jejich přechodem na dopravu individuální automobilovou. Zároveň však rostly, ceny materiálu i služeb, zvyšoval se postupně podíl cestujících na jízdném (při zachování provozní dotace města na cca polovinu nákladů). V roce 2009 vlivem poklesu počtu cestujících a potřeby realizace úsporných opatření došlo k redukci především výpomocných spojů. Podobný trend lze zaznamenat i v Hradci Králové, kde též došlo k navýšení jízdného vlivem poklesu počtu cestujících (2014) při současném navýšení provozní dotace ze strany města. V roce 2013 došlo v Hradci Králové k částečné redukci spojů.

Redukce počtu spojů MHD a zvyšování ceny jízdného ve spojení s prodlužováním přepravní doby veřejnou dopravou vlivem velkého dopravního zatížení může být příčinou dalšího nárůstu individuální automobilové dopravy.

Nárůst využívání individuální automobilové dopravy ve městech je též důsledkem suburbanizačních tendencí a dojížděky za prací do center a lze ho očekávat i do budoucna, avšak cílem měst je **preferenci udržitelných způsobů dopravy na úkor individuální automobilové**, která je uvažována jako neudržitelná. Z tohoto důvodu je nutné realizovat taková opatření pro zatraktivnění právě udržitelných způsobů dopravy.

Ve **veřejné dopravě** a její větší ekologizaci ve městech Pardubice a Hradec Králové je nutností rozšíření sítě trolejbusových tras na úkor autobusových a obecně rozvoj elektrodopravy.

V Pardubicích chybí **přestupní terminál** mezi železniční a autobusovou dopravou. Současný technický stav autobusového nádraží a zároveň jeho poloha vůči vlakovému nádraží je nevyhovující, vzdálenost mezi oběma nádražími činí cca 400 m a zároveň frekventovaná silnice I/36 představuje bariéru při pohybu cestujících při přestupech mezi vlakovou a autobusovou dopravou. Vzhledem k tomu, že pardubické hlavní nádraží představuje významný přestupní dopravní uzel (denní obrat nástupů a výstupů v železniční stanici představují kolem 12 000 osob denně, tj. více než 4 mil. osob ročně⁶, zároveň zastávka MHD Pardubice Hlavní nádraží představuje nejvíce frekventovanou zastávku s nástupním průměrem více než 4 tis. cestujících za den (rok 2011), společně s protilehlou zastávkou Hlavní nádraží, HM Albert činil nástupní průměr přes 6 tis. cestujících.⁷

Ve městě nefunguje žádný druh **preferenci vozidel MHD** na křižovatkách ani jinde. Chybí také vyhrazené jízdní pruhy pro městské autobusy a trolejbusy. Chybí řada přestupních bodů mezi MHD a dalšími druhy dopravy včetně většiny železničních zastávek. Zároveň ne všechna nástupní místa regionální autobusové dopravy jsou vyhovující. Problematiku přestupních míst a jejich efektivity řeší i další obce či města v území.

Město Pardubice a Hradec Králové potřebují, zejména s ohledem na nedostatečnou síť pozemních komunikací a absenci kapacitních obchvatů, vybudovat **strukturu telematických aplikací**, prostřednictvím kterých by bylo možno monitorovat aktuální dopravní situaci a v některých případech i provoz na komunikacích řídit tak, aby dopad omezujících jevů a událostí byl co nejmenší. Zároveň tak bude zabezpečena maximální propustnost stávající sítě pozemních komunikací a plynulost provozu v daných prostorových podmínkách.

Celková situace v **parkování a odstavování vozidel** v Pardubicích je dle územně-analytických podkladů pro Územní plán v zásadě uspokojivá, nabídka vyznačených legálních parkovacích kapacit je až na několik výjimek dostačující a odpovídá poptávce. Existují však lokality, kde poptávka buďto převyšuje nabídku, případně kde jsou vozidla z nejrůznějších důvodů hromadně odstavována v rozporu s platnými právními předpisy. Problémem je živelné parkování na plochách nesloužících jako parkoviště. V Hradci Králové i Chrudimi je kapacita parkovacích ploch nedostatečná. V Hradci Králové i Chrudimi se jedná zejména o centrální části města, lokality s vícepodlažní zástavbou a u místních atraktivních cílů.

Města zatím také nedisponují **parkovišti P+R, B+R, K+R**. Z hlediska urbanismu je příležitostí rozšíření sítě parkovacích domů, které by zároveň s úpravou parkovacích tarifů upřednostnili tento způsob parkování oproti parkování v uliční síti. Společným znakem všech uváděných systémů kombinované přepravy osob s návazností individuální automobilové dopravy na veřejnou hromadnou dopravu, případně na dopravu cyklistickou či pěší, je trvalá podpora

⁶ Zdroj: Analytická část Strategického plánu rozvoje města Pardubic pro období 2014 – 2020, prosinec 2013

⁷ Zdroj: Analýza potenciálů rozvoje MHD na území města Pardubice, červen 2013

snižování intenzit automobilové dopravy a poptávky po déle trvajícím parkování vozidel v centrálních částech města.

Nespokojenost obyvatel Pardubic i Hradce Králové spočívá většinou s aspekty týkající se dopravní situace ve městech – hluk, přílišná dopravní zátěž, nevyhovující dopravní řešení včetně absence obchvatů, nedostatek parkovacích míst.

Cílem měst je zatraktivnit udržitelné způsoby dopravy (MHD, cyklo doprava, doprava pěšky) oproti dopravě trvale neudržitelné (individuální automobilové).

Technická infrastruktura

Ve sledovaném území existují všechny druhy inženýrských sítí, jejichž ochranná pásma představují zároveň limity pro dané území. Technická infrastruktura v území je stabilní a pokrývá potřeby obyvatel i podniků.

Zásobování elektrickou energií

V území jsou **důležité energetické body** – např. Elektrárny Opatovice, a.s. nebo rozvodna Opočíněk a další. Pro území je také významná Elektrárna Chvaletice a.s., která se ovšem nachází mimo vymezenou oblast.

Rozvoj technologií pro transformaci slunečního záření na elektrickou energii vedl k budování **solárních elektráren**. K největším solárním zařízením v území se řadí elektrárny v Přelouči – Klenovce a v Pardubicích – Hostovicích. Záslouhou budování nových zemědělských bioplynových stanic či kogeneračních jednotek vyrábějících elektřinu v kombinaci s teplem se v území zvýšila výroba elektřiny v **plynových a spalovacích elektrárnách**. Největší bioplynové stanice byly v roce 2013 dokončeny např. v obci Rybitví. Pardubicko a Chrudimsko patří mezi území s největší četností malých **vodních elektráren** s výkonem do 0,5 MW. Nejnižší je v území výkon **větrných elektráren**.

Hlavními napájecími body území jsou transformační stanice Opočíněk a transformační stanice kV Krasíkov, která leží mimo území. **V Chrudimi** tvoří napájecí bod **rozvodna Tuněchody** propojená i na TS Opočíněk. Vzdušné napájení je **v Chrudimi** zaústěno do **rozvodny Chrudim**.

S výjimkou vodních elektráren na Labi a Orlici **nená má město Hradec Králové vlastní zdroj elektrické energie**. Celý odběr el. energie města Hradec Králové zajišťuje distribuční soustava Elektrárna Opatovice – Všestary a Všestary – Hradec Králové.

Základním zásobovacím bodem energetického systému Královéhradeckého kraje je transformovna Neznášov, která výkonově zajišťuje distribuční systém převážně části Královéhradeckého kraje. Mimo výše uvedeného energetického bodu, je zásobování Královéhradeckého kraje spojeno s okrajovou dodávkou el. energie z TR Bezděčín a Krasíkov. Se systémem 110 kV spolupracují Elektrárny Opatovice a.s.

V území se nepředpokládá výstavba další transformovny 400/110 kV ani realizace výrazného energetického zdroje.

Velkými zdroji elektrické energie jsou v území parní elektrárny, které spalují hnědé uhlí - Elektrárny **Opatovice**, a.s. a Elektrárna **Chvaletice** a.s. (tato leží mimo území). Další zdroje se nachází např. v obcích Královéhradeckého kraje - město **Hradec Králové** (např. Fakultní nemocnice Hradec Králové), Černožice, Dobřenice, Nechanice, Černilov, Kosičky a dalších.

Kromě těchto velkých zdrojů existují také závodní výroby (např. v Pardubicích Aliachem, a.s. o.z. Synthesia) či vodní elektrárny (např. na Pardubicku).

Území nemá pokrytu stávající spotřebu elektrické energie vlastní výrobou. Zásobování území elektrickou energií je (z hlediska současného odběru, ale i výhledových potřeb) uspokojivě zajištěno. Přestože stávající počet a prostorové rozložení transformoven VVN/VN je schopno výkonově vykryt předpokládané zvýšení odběru elektrické energie, jsou v území prostory (Jaroměř), které z technických důvodů již nyní vyžadují realizaci samostatného napájecího bodu VVN/VN včetně vedení 110 kV.

Nárůst potřeby elektrického příkonu je u rozvojových lokalit - **průmyslových zón** v jednotlivých městech. Jako nedostatečné se jeví napojení průmyslové zóny ve Starých Čivicích na přívod elektrické energie. Zvýšená pozornost je věnována průmyslově se rozvíjejícím centrům v území (Pardubice, Hradec Králové, Jaroměř), a to pro zajištění dostatečného el. výkonu výstavbou nových transformací.

Energetický systém a tedy výkonová bilance území bude v budoucnu výrazně ovlivněna výstavbou velkého energetického zdroje situovaného na rozhraní Středočeského, Královéhradeckého a Pardubického kraje v lokalitě Tetov, situované mimo řešené území.

Největším **problémem** bude zajištění elektrického výkonu **pro východní a západní část města Hradec Králové**. Je tedy plánována výstavba nových napájecích bodů 110/35 kV HK – Východ a HK – Západ. Nové průmyslové aktivity a především skokové nárůsty elektrického výkonu budou vyžadovat realizaci dvou nových transformoven 110/35 kV. **Závažnější situace se jeví v lokalitě města Chlumec nad Cidlinou**, kde by v případě mimořádných výkonových požadavků bylo nutno provést výstavbu další TR 110/35 kV. Výrazné požadavky podnikatelských aktivit **ve městě Jaroměř** si vynutí realizaci samostatné transformovny 110/35 kV. Jediným prostorem v okrese Rychnov nad Kněžnou s nárokem na vyšší el. příkon může být **průmyslová lokalita Týniště nad Orlicí**.

Plánuje se výstavba nových stanic podle požadavků místního rozvoje a rozvoje nových odběrných míst. Nadzemní rozvodné sítě elektrické energie jsou postupně a plánovitě rekonstruovány nebo jsou ukládány do země, do kabelů. V některých částech je dožitý a přenosově nevyhovující rozvod zásobování elektrickou energií systémem NN. Plánuje se obměna prostřednictvím částečných oprav nevyhovujících stavů.

Specifickou problematikou rozvodné elektrizační sítě je **veřejné osvětlení**. V současné době je v Hradci Králové nutná revitalizace veřejného osvětlení, chybí koncepce veřejného osvětlení a není vybudován Generel veřejného osvětlení na území Hradce Králové.

Zásobování teplem

Dodávka tepla či způsob **vytápění** je zajišťován dálkově z centrálních zdrojů (systém CZT) i z lokálních zdrojů (průmyslové, blokové a domovní kotelny) nebo zemním plynem. V Pardubickém kraji má ve vytápění domácností největší zastoupení zemní plyn.

Města Pardubice, Chrudim, Lázně Bohdaneč a Hradec Králové jsou zásobeny ze soustavy **centralizovaného zásobování teplem (CZT) z Elektrárny Opatovice, a.s.**, která vlastní většinu stávajících horkovodních a teplovodních sítí v území a dodává teplo pro vytápění, ohřev teplé vody užitkové i pro technologickou potřebu území. Druhým **významným energetickým a tepelným zdrojem** je Elektrárna Chvaletice a.s., která leží mimo řešené území. **Další zdroje tepla** představují v Pardubickém kraji Teplárna Pardubice a Teplárna Zelená Louka

v Pardubicích-Semtíně. **Nedostatkem** systémů je nízká účinnost zdrojů, špatný stav rozvodů s vysokými ztrátami tepla, špatný stav tepelně izolačních vlastností vytápěných objektů, a proto je potřebná modernizace rozvodných systémů. Rizikovým se jeví **závislost území na centrálním rozvodu tepla z Elektrárny Opatovice a.s.**

Napáječ **pro město Chrudim** navazuje na pardubickou větev A v oblasti Černé za Bory. Samotné centrum města Chrudimi je vytápěno převážně zemním plynem.

Ve větších městech v území (např. Jaroměř) jsou soustavy centralizovaného zásobování teplem (CZT), které se podílí různou měrou na zásobování bytové, průmyslové a terciární sféry.

Velké zdroje (CZT) a střední zdroje (blokové kotelny) dodávají teplo do sféry bytové, průmyslové i terciární. Do bytové i terciární sféry je dodáváno teplo i z malých lokálních zdrojů. Podíl dodávky tepla z malých zdrojů je dominantní. Malé lokální zdroje spalují zemní plyn, pevná nebo kapalná paliva, případně pro výrobu tepla používají el. energii. Kombinovaná výroba tepla a el. energie, koncipovaná formou kogeneračních jednotek s plynovými motory, je v území realizována ještě v malém měřítku v několika zdrojích CZT, např. ve městech Jaroměř či Týniště nad Orlicí.

Podíl tepelných ztrát rozvodů tepla vůči dodávanému množství tepla je závislý nejen na stavu izolace potrubí, ale i teplotě teplotnosného media.

Aby nedocházelo ke zhoršování životního prostředí a čistoty ovzduší v důsledku spalování fosilních neobnovitelných paliv, **je třeba především snižovat energetickou náročnost objektů a v periferních lokalitách postupně nahrazovat fosilní neobnovitelná paliva obnovitelnými druhy paliv.** Současně je třeba **usilovat o vyšší uplatnění vysoce účinné kombinované výroby elektřiny a tepla.**

Zásobování zemním plynem

Úroveň plynofikace je v území rozdílná - Pardubický kraj má průměrný **stupeň plynofikace**, naproti tomu úroveň plynofikace v dalších částech území (Hradec Králové, Jaroměř) je vysoká. Zemní plyn má v Pk největší zastoupení ve vytápění domácností.

Jednou z hlavních příčin zpomalení plynofikace obcí je technicko-ekonomická náročnost výstavby plynovodů a menší zájem obyvatel o připojení vzhledem k vývoji ceny zemního plynu.

Dodávka zemního plynu odběratelům se uskutečňuje středotlakými a nízkotlakými plynovody z regulačních stanic, které jsou v území rozmístěny.

Plynofikace nových lokalit probíhá průběžně převážně středotlakými plynovody ze stávajících regulačních stanic, které je v některých případech nutné rekonstruovat. Do budoucna se počítá s plynofikací dalších lokalit buď ze stávajících regulačních stanic (po jejich rekonstrukci nebo rozšíření), případně ze stanic nově vybudovaných. Plynofikace těchto dalších lokalit bude závislá hlavně na zájmu obcí a na zajištění finančních prostředků. Výjimečně se budou vyskytovat obce, které nebudou zásobovány plynem, ale jinými ekologickými palivy a energiemi. **Nové trasy VTL plynovodů se v Královéhradeckém kraji nenavrhují.** Pro další rozvoj plynofikace se **předpokládá výstavba STL plynovodu včetně přípojek ve Smiřicích** (ORP Hradec Králové) pro katastrální území Rodov.

Vodovodní síť a zásobování vodou

Nejvýznamnější pro **zásobování vodou** je Vodárenská soustava Východní Čechy.

Z **vodohospodářského** hlediska je **Pardubický kraj** mimořádně významnou oblastí s přebytky vodních zdrojů nadregionálního významu, a to jak vod podzemních, tak odběrů vody povrchové z vodních toků. Je pramennou oblastí toků bez přísunu znečištění z cizích povodí. Na středních a horních tocích je v území nižší znečištění toků z odpadních vod, s výjimkou Labe.

Zásobování okresu Pardubice vodou je zajišťováno povrchovou a podzemní vodou z vlastních zdrojů území okresu a ze zdrojů Chrudimska. Nejvýznamnějšími vodními zdroji území jsou Hrobice a dále mimo území i Nemošice a nejvýznamnějšími vodojemy jsou mimo území Kunětická hora a v území také Mikulovice.

Města Pardubice, Chrudim a další sídla **jsou zásobovány ze skupinového vodovodu**, který je součástí Vodárenské soustavy východních Čech. Zásobování pitnou vodou je dostatečné, kvalita vody je velmi dobrá.

Pardubický kraj je vybaven **vodovody** vysokým procentem. U většiny vodovodů je zdrojem pitné vody voda podzemní.

Rekonstrukce vodovodních řadů pitné vody probíhají kontinuálně, jedná se např. o rekonstrukce vodovodní sítě v centru města, rekonstrukce trubních úseků v důsledku koroze, aj.

Vodohospodářské soustavy Hradecka a Pardubicka jsou propojené.

Území **Královéhradeckého kraje** disponuje zdroji podzemních a povrchových vod. Kapacita podzemních a povrchových zdrojů vody je zatím dostatečná a pokrývá potřeby území, které se však potýká s obtížným získáním dostatečně kapacitních zdrojů vody v blízkosti velkých sídel. Lokálně dochází ke zvyšování eutrofizace vod. Ke zlepšení kvality vod přispěla postupná výstavba ČOV a také útlum průmyslové a zemědělské výroby. Z hlediska odtokových poměrů trvají problémy s rychlým odtokem srážkových vod z území, v jehož důsledku mohou vznikat povodně, které jsou pro území největším nebezpečím.

Královéhradecký kraj má poměrně dobře rozvinutý systém veřejných vodovodů. Napojení obyvatel na veřejné vodovody je dobré, stále ale existují lokální problémy s kvalitou a zajištěním dostatečného zdroje pitné vody pro období sucha a problémy se zajištěním zdroje pro případ např. povodní.

Kanalizace a ČOV

Odkanalizování má v území nižší podíl ve srovnání se zásobováním vodou.

Větší sídla (i některá menší sídla) mají zabezpečeno řádné čištění odpadních vod. Menší sídla mají případně lokální ČOV. Řada ČOV má volnou kapacitu a je žádoucí, aby byly využity plně.

Město Pardubice je napojeno na **ČOV Semtín**, kde se při čištění mísí městské odpadní vody a průmyslové vody ze společnosti Aliachem a.s. Je nezbytné důsledně řešit čištění odpadních vod nových průmyslových areálů. **BČOV Pardubice** čistí odpadní vody ze skupinové kanalizace Pardubice a průmyslové odpadní vody z bývalých provozů společnosti Synthesie.

Město Chrudim má vybudovanou **jednotnou kanalizační síť, zakončenou mechanicko-biologickou ČOV** v lokalitě „Májov“, ze které je vyčištěná odpadní voda vypouštěna do řeky

Chrudimky. **Do budoucna** je počítáno s **dobudováním kanalizační sítě** především v okrajových částech města Chrudimi.

Rezervy v napojení na kanalizaci má město Přelouč. Z dostupných údajů ze SLDB z roku 2011 se ukázalo, že na kanalizaci není připojena pětina domů a to zejména v místních částech, které leží mimo kompaktní zástavbu.

V odvodu a čištění odpadních vod **Královéhradecký kraj** patří k územím méně vybaveným veřejnými kanalizacemi a čistírnami odpadních vod.

Obnovitelné zdroje energie (OZE) / Alternativní zdroje energie

V území je velmi nízký podíl využívání obnovitelných zdrojů energie, a to nejen ve výrobní sféře (solární energie, větrná energie, vodní energie, energetické využití biomasy, geotermální energie a geotermální vrty, tepelná čerpadla, aj.), ale i v bydlení či dopravě. V území dochází k využívání zejména vodní energie (malé vodní elektrárny na Chrudimce, několik vodních elektráren je také v okrese Hradec Králové), biomasy - bioplynové stanice (spalování rychle rostoucích rostlin-např. řepka olejka, sena, slámy, dřevní štěpky) a sluneční energie. Rostoucí význam má využívání tepelných čerpadel uplatňují u novostaveb rodinných domů, kde jsou hlavním zdrojem energie pro vytápění a ohřev vody nebo u stávajících topných systémů navržených původně pro kotle na tuhá paliva, příp. plyn. Velký rozvoj fotovoltaických elektráren v posledních letech byl pozastaven. Plošné uplatnění alternativních zdrojů energie se v území nepředpokládá.

Optická infrastruktura

Hlavní optická síť propojila v Pk města Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí. **Metropolitní síť** umožňuje přenos datových, hlasových a další služeb pro potřeby měst a jeho občanů. Tato síť poskytuje prostředí pro zavádění moderních služeb (telemetrie, kamery, e-government, apod.) městům a jejich organizacím a svoji kapacitu nabízí privátní sféře pro poskytování komerčních služeb (internet, TV, telefonování, atd.). Cílovými skupinami jsou magistráty/městské úřady a organizace měst (školy, sociální a zdravotnická zařízení, technické služby, kulturní zařízení, apod.), občané a provozovatelé telekomunikačních služeb. **V Pardubicích** vzniká metropolitní optická síť ve spolupráci Pardubického kraje s městem Pardubice a s Univerzitou Pardubice. Ve městě **Chrudim** je aktuálně **budována také soukromá optická síť** s dalším potenciálem rozvoje, a to s cílem pokrytí celého města. Také na **území Královéhradeckého kraje** je dispozici **optická infrastruktura**.

Životní prostředí

Ovzduší

V území **ORP Hradec Králové** se jedná o **relativně dobrou kvalitu ovzduší** (v porovnání s celou ČR). Zhoršeným ovzduším jsou v současnosti ve větší míře zasaženy obce Všestary, Smiřice, Holohlavy, Třebechovice pod Orebem, Vysoká n. L., město Hradec Králové a Chlumec n. Cidlinou. V uvedených obcích je mimo jiné nutné uvažovat s korekcí dopravních tras a s rozvojem obchvatů a odklonů dopravy. S kvalitou ovzduší samozřejmě souvisí i alternativní vytápění a zavádění dopravních prostředků hromadné dopravy na jiný pohon. V celém Královéhradeckém kraji, v období let 2006 – 2010 klesaly emise CO, rovněž se snižovaly emise VOC a NOx (na stagnaci NOx mělo vliv mimo jiné také zpomalení ekonomiky

vlivem hospodářské recese). Opačný trend byl od roku 2008 zaznamenán u emisí tuhých znečišťujících látek a NH₃. Ve srovnání s rokem 2009 došlo i k mírnému nárůstu emisí SO₂.

ORP Pardubice se z hlediska ochrany ovzduší nachází v poměrně **zranitelné oblasti**, a to vlivem velkých chemických podniků a také již ze zmiňovaného důvodu silné automobilové dopravy. V Pardubicích a v okolí je prováděn imisní monitoring. Z dostupných údajů za období 2009 – 2011 vyplývá, že průměrné hodnoty PM₁₀, NO_x, SO₂, CO a O₃ v ovzduší víceméně stagnují, v průměru se mírně zvyšuje koncentrace prachových částic PM₁₀. Imisní limity jsou překračovány v zimních měsících roku, kdy se na ně má vliv vytápění lokálními topeništi, doprava a často i inverzní ráz počasí. Koncentrace oxidu siřičitého - SO₂ se mírně zlepšují (v posledních letech spíše stagnují) a to především vlivem odsíření zdrojů. V ročním průměru hodnot koncentrace oxidu siřičitého nedochází k překračování imisních limitů. Hodnoty NO_x po počátečním nárůstu se v posledních letech příliš nemění.

Oproti Pardubicím nebylo město Chrudim zařazeno do „Oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší“. Stav ovzduší je na Chrudimsku částečně ovlivňován blízkými znečišťovateli nejen z okresu Chrudim (mezi hlavní znečišťovatele podle počtu látek uniklých do ovzduší v ohlašovací roce 2012 patřila společnosti ČKD Kutná Hora, a.s. – Slévárna a strojírna Chrudim a Holcim Česko a.s. – závod Prachovice), ale též z okresu Pardubice (Paramo a.s., Alliachem-Synthesia a.s., Veolia Voda ČR – BČOV Pce, VÚOS a.s.), popřípadě velkými energetickými zdroji – Elektrárna Chvaletice a.s. (západní okraj okresu Pardubice) a Elektrárny Opatovice a.s. - severní okraj (dle údajů Integrovaného registru znečišťování životního prostředí – IRZ). Od roku 2007 do roku 2012 se v Chrudimi provádělo měření kvality ovzduší, při kterém se sledovaly koncentrace SO₂, CO, NO_x, PM₁₀ a troposférického ozónu. U žádné z těchto látek nebyly překročeny po dobu měření limitní hodnoty. Od 1. 1. 2013 je měření prováděno pomocí stacionární stanice umístěné na parkovišti u budovy Městského úřadu v Pardubické ulici, kde je vhodný referenční bod pro posouzení stavu ovzduší na základě vlivu dopravy.

Problematickým jevem v celé Hradecko – pardubické metropolitní oblasti, jsou tzv. **dálkové přenosy z velkých zdrojů**, a to nejen z Pardubic (viz výše), ale i z Královéhradeckého kraje. Mezi nejvýznamnější provozovatele v Královéhradeckém kraji zdrojů emisí se řadí: ALFA Plywood, a.s. – Solnice, ČEZ, a.s. - Elektrárna Poříčí, Cukrovary a lihovary TTD, a.s. - České Meziříčí, Saint-Gobain Isover CZ s.r.o.- Častolovice, KA Contracting ČR s.r.o. - Teplárna Náchod, ČEZ, a.s. – Teplárna Dvůr Králové, HELIOR CZ. a.s. - Tevex Černožice, ŠKODA AUTO a.s.- Kvasiny, AMCOR FLEXIBLES SKŘIVANY s.r.o., Amman Czech Republic a.s., ESAB VAMBERK, s.r.o., Tepelné hospodářství Rychnov nad Kněžnou, s.r.o., RUBENA a.s. – Hradec Králové, KRPA PAPER, a.s., GUMOTEX, akciová společnost odštěpný závod TANEX, PLASTY .

Jak již bylo předesláno, problémem se v posledních letech stávají i **malé stacionární zdroje** (lokální topeniště), která využívají pevná paliva, a stále **rostoucí silniční doprava**. V případě lokálních topenišť je dle dostupných informací prováděna osvěta obyvatel (místní zpravodaje apod.). V oblasti silniční dopravy si nejen město Hradec Králové, Pardubice a Chrudim, ale i ostatní města a obce stanovují cíle, které jsou zaměřené na snižování negativních vlivů nejen v oblasti ovzduší, ale v celém životním prostředí. Mezi hlavní cíle snižování negativním environmentálních dopadů se řadí např. ekologizace hromadné dopravy, zajišťování vhodných ekonomických stimulů pro upřednostňování MHD i zvýšení přitažlivosti dopravy železniční. Mezi opatření patří také rozvoj nemotorové dopravy – doplňování sítě pro cyklo dopravu a tím zajišťování vhodných podmínek pro cyklisty.

Sídelní zeleň

Jednu z hlavních přírodních hodnot v městském prostředí měst a obcí mají především **parkově upravené plochy zeleně** (tzv. zeleň na veřejných prostranstvích). Veřejné prostranství v katastrální hranici města Pardubice je z 58% ve vlastnictví Pardubic, 7% je ve vlastnictví vybraných veřejných subjektů (Pardubický kraj, ŘSD ČR, Povodí Labe) a 35% je v soukromém vlastnictví. Veřejně přístupné plochy zde zaujímají 99%.

Za nevyužitý potenciál je považována v centru Pardubic oblast kolem Labe, zejména území slepého ramene Labe jižně od univerzitního kampusu a území slepého ramene Labe u Trojice a také zelené plochy vázané na Chrudimku. Tyto plochy nemají jednotný management údržby a část ploch je neudržovaná a neprůchodná.

V Hradci Králové jsou vyhledávaným místem Jiráskovy sady, Žižkovy sady, Šimkovy sady a v neposlední řadě i Botanická zahrada. Menšími parkovými úpravami bývají všeobecně obohaceny centrální prostory obcí, městských částí, památníky a významné budovy.

V Chrudimi se jedná o Městský park, park Střelnice, Michalský park, park na Školním náměstí, parkově upravené plochy u divadla K. Pippicha, Klášterní zahrada apod. Mezi významné parkově upravené plochy v Pardubicích patří Tyršovy sady, Bubeníkovy sady, Arboretum Dukla, Zborovské náměstí, Náměstí Legií, Na Špici, Komenského náměstí, Pod Vinicí, Zámecké valy). Velmi významný je lázeňský park v Lázních Bohdaneč.

Kromě výše jmenovaných typů veřejné zeleně se v řešeném území dále rozlišuje:

Zeleň soukromá a vyhrazená (ZS) - zahrnuta do jiných typů ploch (jako samostatná je vymezována tam, kde je většího rozsahu). Nachází se jak v zastavěném území, tak i mimo zastavěné území, ale vždy na zastavěném území navazuje.

Zeleň ochranná a izolační (ZO) - pohledově a akusticky odcloňuje plochy se stavbami rušivého charakteru (průmyslovými, dopravními apod.) od ploch s jiným funkčním využitím. Nachází se jak v zastavěném území, tak i mimo zastavěné území, ale vždy na zastavěném území navazuje. Nově se navrhuje zejména v blízkosti dopravních staveb (podél železnic a hlavních silničních tahů).

Zeleň se specifickým využitím (ZX) – vyskytuje se na významných, pohledově či jinak exponovaných plochách soukromých zahrad, které nesmí být zastavěny.

Zeleň přírodní - funkčně samostatné plochy zeleně (rozvoj je řízen především přírodními procesy). Převážně se nalézá v nezastavěném území sídel, v zastavěném území pouze v ekologicky cenných územích.

Zalesnění krajiny

Podle zákona č. 289/1995 Sb. o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon) se lesy člení na lesy ochranné, zvláštního určení a hospodářské. V ORP Pardubice se nacházejí lesy hospodářské (4500 ha) a zvláštního určení (900 ha).

Lesnatost správního území ORP Pardubice je 13,2 %, tj. nejnižší v Pardubickém kraji. Dle informací z ČSÚ 2011 je průměr kraje 29,5 %, celorepublikový průměr pak činí 33,7 %. V přepočtu výměry lesní půdy na jednoho obyvatele správního území OPR Pardubice činí průměr 0,04 ha lesa na 1 občana. Významné lesní plochy se rozkládají na Opatovicku a Bohdanečsku. Menší zalesnění je mezi obcemi Opočíněk – Bezděkov, Ráby – Srch, Spojil – Veská. V ostatních částech oblasti se vyskytují pouze remízky. Bezlesou zůstává jižní část

území. Charakter lesních porostů je s převahou borovicových a smrkových porostů. Celé území se řadí do přírodní oblasti (PLO) č. 17 Polabí. Lesy zvláštního určení plní rekreační funkci. Jejich většinovým vlastníkem je město Pardubice. Na lesní pozemky je zpracován hospodářský plán s výhledem na 10 let, který stanovuje způsob hospodaření v těchto lesích.

V ORP Hradec Králové mají pozemky určené k plnění funkcí lesa zanedbatelnou rozlohu (tvoří cca 12 % rozlohy) a jejich rozloha narůstá pouze pozvolna. Lesy jsou v daném území koncentrovány zejména v těsném východním okolí města Hradec Králové, pak na pahorcích v zemědělské krajině a pak také jako součást menších či větších dříve vojenských komplexů (Hrádek u Nechanic, Chlumec nad Cidlinou) a na okrajových územích bývalého okresu. Lesní komplexy se nacházejí i v okolí Lužan a dalších. Celkově lze shrnout, že lesní komplexy jsou kromě Městského lesa Hradec Králové malé, ale často s překvapivě polopřirozenými smíšenými nebo listnatými porosty odpovídajícími vegetační stupňovitosti. Vlastníkem větší části (tj. 12% rozlohy) je město Hradec Králové (Městské lesy, a.s.) nebo v soukromých rukou.

Péče v lesích městských i v lesích soukromých je zajištěna na relativně dobré úrovni, a tak ke střetům při ochraně lesa dochází jen minimálně. Ke střetům při ochraně lesa může dojít v oblasti Bělče při rozšíření těžby štěrkopísku, která může i přeneseně les poškodit. Na základě družicového měření stavu lesa lze konstatovat, že na území ORP Hradec Králové jsou jehličnaté porosty více poškozené a poškození se zvyšuje od západu k východu v lesních porostech s přibývajícím procentem jehličnanů. Nejhuře jsou na tom ze zdravotního hlediska porosty východní části Městských lesů. K ochraně lesa vedou oblastní plány péče o les. V lesích se hospodáří přírodě blízkým způsobem. Městské lesy jsou protkány sítí cest, plní rekreační funkci a jsou hojně navštěvovány obyvateli Hradce Králové jako výletní a rekreační cíl.

V ORP Chrudim se zalesněná krajina nalézá především v lokalitě Podhůra, Janderov, Habrov i Hyksovo peklo. V řešeném území se lesy dělí na lesy zvláštního určení a lesy hospodářské. Lesy zvláštního určení tvoří největší souvislý lesní komplex Podhůra v jižní části území (součást CHKO Železné hory). Jedná se o lesy příměstské a lesy se zvýšenou rekreační funkcí. Další les zvláštního určení se nachází v k.ú. Topol z důvodu existence PR Habrov. Téměř všechny lesy v území jsou nebo se navrhuje jako součást ekologicky významných prvků (chráněná území, územní systém ekologické stability). Proto je lesní hospodářství zaměřené v první řadě na podporu **mimoprodukčních funkcí lesa**. Celková plocha lesů na území města je cca 162 ha, což představuje cca 5 % rozlohy řešeného území. Z celkové výměry vlastní město 83%, 13% je majetkem soukromých osob a 4 % jsou majetkem státu. Převažují lesy smíšené, v PR Habrov se jedná konkrétně o habrové porosty.

Prioritou všech největších měst je podpora rozvoje biodiverzity a zároveň i rekreační funkce lesů v bezprostředním zázemí těchto měst, a to včetně potřebné infrastruktury, jakožto místa pro pasivní i aktivní odpočinek obyvatel měst.

Vodní poměry

Území ORP Pardubice náleží do povodí středního Labe. Celému území dominuje **řeka Labe**, která vytváří hlavní hydrografickou osu. V minulosti bylo Labe důležitým činitelem při vytváření reliéfu území. Dalším významným tokem je řeka Chrudimka přitékající z jihu, která se v Pardubicích vlévá do Labe. Neméně významným tokem je Loučná, přitékající v katastru obce Týnišťko a vlévající se do Labe západně, dílem od Sezemic a dílem odvedená kanálem Halda až do Pardubic nad ústí Chrudimky. Do těchto hlavních toků přitéká množství menších vodotečí. Celé povodí výše vyjmenovaných řek přesahuje území ORP Pardubice. Povodí

Chrudimky a Loučné leží v celém Pardubickém kraji, Labe hranice kraje přesahuje. Významným je také Opatovický kanál, vytvořený uměle, a sloužící k napájení rybníků. Tento kanál začíná u Opatovic nad Labem, protéká Bohdanečskou oblastí, a u Přelouče se opět vlévá do Labe. Mezi vodní nádrže se řadí především rybníky, vytěžené písňky a stará ramena toků. Jednu z největších ploch má Bohdanečský rybník a vytěžené plochy v okolí Čeperky. Jedná se o plochy vytvořené lidskou činností, přirozené vodní nádrže se v území nevyskytují. Pro řešené území ORP Hradec Králové jsou významné 3 říční nivy: Labe, Orlice a Cidlina. Z menších toků se jedná o řeku Bystřice, Dědina a Trotina, a dále o Piletický potok, Malý Labský náhon a Plačický potok. Z větších povrchových nádrží se dnes uplatňují zbytky původní rybníční soustavy reprezentované rybníky v Městském lese doplněné o nové rybníky, a dále tradiční rybníky v okolí Chlumce nad Cidlinou. V uplynulých cca 15 letech bylo na území ORP Hradec Králové dále vybudováno více než 10 nových rybníků. Další vodní nádrže, které vznikly v posledních cca 30 letech, jsou vytěžené prostory pískoven v okolí Předměřic nad Labem, Kratonoh a dalších. V současné době tyto nádrže slouží ke koupání (ovšem se stále se zhoršující kvalitou vody).

Celkové roční průtoky na tocích jsou v normálu, ale snižují se zimní a letní průtoky, vlivem nižších srážek. Negativně je tedy ovlivňována situace v podzemních vodách, které ovlivňuje i zvýšený odběr pro stavby, nelegální odběry pro drobné zemědělství v letních měsících.

Kvalita vody na tocích v regionu se postupně zlepšuje, ale alarmující je stav kvality vody v profilu nad Hradcem Králové (Jiřice), kde je zaznamenána kontaminace těžkými kovy i organickými látkami. Kontaminace organickými látkami vlivem zemědělství je zaznamenána i na toku Bystřice, kde jsou zejména v letním období nižší průtoky. Snižovaná kvalita vody je i v dalších drobných tocích, které jsou recipientem pro vypouštění předčištěných odpadních vod z individuálních čistících zařízení.

Vzhledem ke klimatickým změnám (intenzivní přivalové srážky) a hospodaření na zemědělské půdě přilehlé k vodním tokům, dochází ke **splachům a následnému zanášení koryt**, zejména drobných vodních toků. Z těchto důvodů je nutnost navrzení čištění (odstranění) nánosů a porostů v korytech vodních toků a navrhnout na území ORP opatření pro snížení zanášení koryt významných vodních toků a drobných vodních toků (Orlice, Trotina, Piletický potok, Plačický potok). Vzhledem k dotaci území vodou nižšími zimními srážkami a k vlivu povrchových vod je nutno v celém ORP vyhledat aktuální a dostupné zdroje pitné vody pro větší obce a sídla (k napojení na vodovod). Veškerá opatření k recyklaci odpadních a splachových vod jsou pro většinu obcí a zejména v nivách (Labe, Cidlina, Bystřice, Trotina, Dědina) nutná k realizaci v co nejkratším období – vsakovací kanály, nádrže na splachovou vodu, recyklace vody, aj. V rámci obecného trendu omezení čerpání podzemních vod je vhodné na dostupná místa zavádět vodovod a čerpat z centrální sítě. Je nutné okamžitě omezit nelegální odběry povrchových vod a zajistit zdržení srážkové i odpadní vody (po přečištění) v regionu co nejdéle.

ORP Chrudim hydrologicky patří do povodí Labe. Hlavním tokem v území je řeka Chrudimka, která je zároveň nejdelším tokem Pardubického kraje. V řešeném území se do ní vlévá potok Podhůra (mezi Slatiňany a Chrudimí), za obcí Úhřetice řeka Novohradka a další menší toky. Ve městě Chrudim je řeka Chrudimka upravena v pravidelném korytě. Na řece je několik pevných jezů. Stupeň znečištění Chrudimky je II. – III. třídy. Vodnatost ostatních toků je nízká. Průtoky kolísají dle ročního období. Dále dochází ke znečišťování těchto toků odpadními vodami.

Chráněná území

Předměty **ochrany přírody a krajiny** jsou v rámci regionu ORP Hradec Králové distribuovány celkem nerovnoměrně, ale v souladu s biotickými a abiotickými podmínkami regionu. Obecně lze konstatovat, že chráněná území (ZCHÚ + Natura 2000) jsou koncentrována do významných lesních celků (převážně Městské lesy HK) nebo niv větších řek (Labe). Např:

Tab. 3 ZCHÚ v ORP Hradec Králové

Přírodní památky	Bělečský písňík, Černá strán, Na bahně, na Plachtě, Kazatelna, Olešnice, Orlice, Pamětník, Roudnička a Datlík, Síťovka, Trotina, U císařské studánky, U Síťovky, Vražda
Přírodní rezervace	Hoříněvská bažantnice
Evropsky významné lokality	Vražda, Olešnice, Na Plachtě, Chlumec – Karlova Koruna, Mnichovka-Pravy, Nechanice-Lodín, Orlice a Labe, Piletický a Librantický potok, Slatinná louka u Roudničky, Týnišťské Poorličí

Z hlediska **koncentrované ochrany přírody a krajiny** a zájmů na ochraně přírody je zřejmé, že zvláště chráněná území a jejich návrhy zatíží nejvíce exponované nivy Orlice a Labe (dotýká se obcí Hradec Králové, Třebechovice pod Orebem, Běleč nad Orlicí, Vysoká nad Labem) a případně Cidlina (Pamětník), vybrané zachovalé lesní celky (Běleč nad Orlicí, Vysoká nad Labem, Nechanice, atp.). Mimo tyto plochy je z důvodu blízkosti ještě potenciálně zajímavá oblast okolí Pamětníku v nivě Cidlina. Mimo tato území jsou převažující plochy v regionu určeny pro zemědělství a nebo infrastrukturu. Naopak v souvislosti s různými stavbami a těžbou písku je povědomí o výskytu druhů v jejich okolí velmi dobré – okolí dálnice D11, návrhu komunikace R35, těžby štěrkopísků v okolí Kratonoh a Pamětníku. V těchto územích je zcela paradoxně vysoká znalost terénu a přírodního prostředí, protože zde byly připravovány rozsáhlejší záměry a proběhly dlouhodobé průzkumy.

Území Pardubic lze považovat za oblast, která se z hlediska ekologické zátěže výrazně liší od ostatního území Pardubického kraje. Stupeň poškození životního prostředí zejména chemickým průmyslem a energetikou má rozměry nejvýznamnějších problémů životního prostředí v rámci republiky. V oblasti je velmi málo typicky lesních ploch. S ohledem na vysokou hustotu osídlení a výskyt škodlivin je třeba považovat veškerou zeleň v této oblasti za mimořádně cennou. Z hlediska ochrany přírody a krajiny je území ORP Pardubice prostoupeno velmi kvalitními přírodními plochami. Do řešeného území zasahují nebo v něm leží národní přírodní rezervace, přírodní památky, přírodní rezervace, evropsky významné lokality i ptačí oblasti viz tabulka níže. Uvedený výčet nemusí být konečný a závisí na vývoji odborných názorů v této oblasti.

Tab. 4 ZCHÚ v ORP Pardubice

Přírodní památky	Černý Nadýmač, Hrozná, Labiště pod Opočínkem, Meandry Struhy, Tůň u Hrobic, Vesecký kopec, Mělické Labiště, Nemošická stráň, Přesypy u Rokytina
Přírodní rezervace	Baroch
Evropsky významné lokality	Černý Nadýmač, Bohdanečský rybník, Michnovka – Pravy, Orlice a Labe, Bohdanečský rybník a rybník Matka, Kunětická hora, Pardubice, Dolní Chrudimka, U Pohránovského rybníka, Uhersko

Ptačí oblasti v ORP Pardubice	Komárov, Bohdanečský rybník
--------------------------------------	-----------------------------

Na území ORP Chrudim se z hlediska přírodního potenciálu nachází řada přírodně vzácných ploch. Západ a jihozápad ORP Chrudim je tvořen CHKO Železné hory. Severovýchodním směrem od Chrudimi leží přírodní rezervace Habrov s přirozenými habrovými porosty a bylinným patrem. V území města Chrudim se nachází přírodní památka Ptačí ostrovy, která leží v systému náhonů a kanálů Chrudimky a předmětem ochrany jsou významná hnízdiště chráněných druhů ptáků.

Tab. 5 ZCHÚ v ORP Chrudim

Přírodní památky	Ptačí ostrovy
Přírodní rezervace	Habrov
Evropsky významné lokality	Dolní Chrudimka, Heřmanův Městec
Chráněná krajinná oblast v ORP Chrudim	Železné hory

Protierozní opatření

Všeobecně při erozních procesech dochází buď ke ztrátě jemných půdních částic (nižší intenzita) nebo dochází ke smyvu velké části vrchního horizontu (vyšší intenzita). Nejhorší kombinací je intenzivní zemědělská činnost na svažitém území. Tomu v ČR odpovídá definice orné půdy na sklonitých pozemcích (dle metodik sklon nad 7°). Následkem erozí je půdní profil ochuzen o zásobu vláhy, což má v období sucha vliv na vývoj vegetace. Je tedy potřeba navrhnout a realizovat taková opatření, která zlepší odtokové poměry v krajině a přispějí ke zlepšení ekologické stability krajiny.

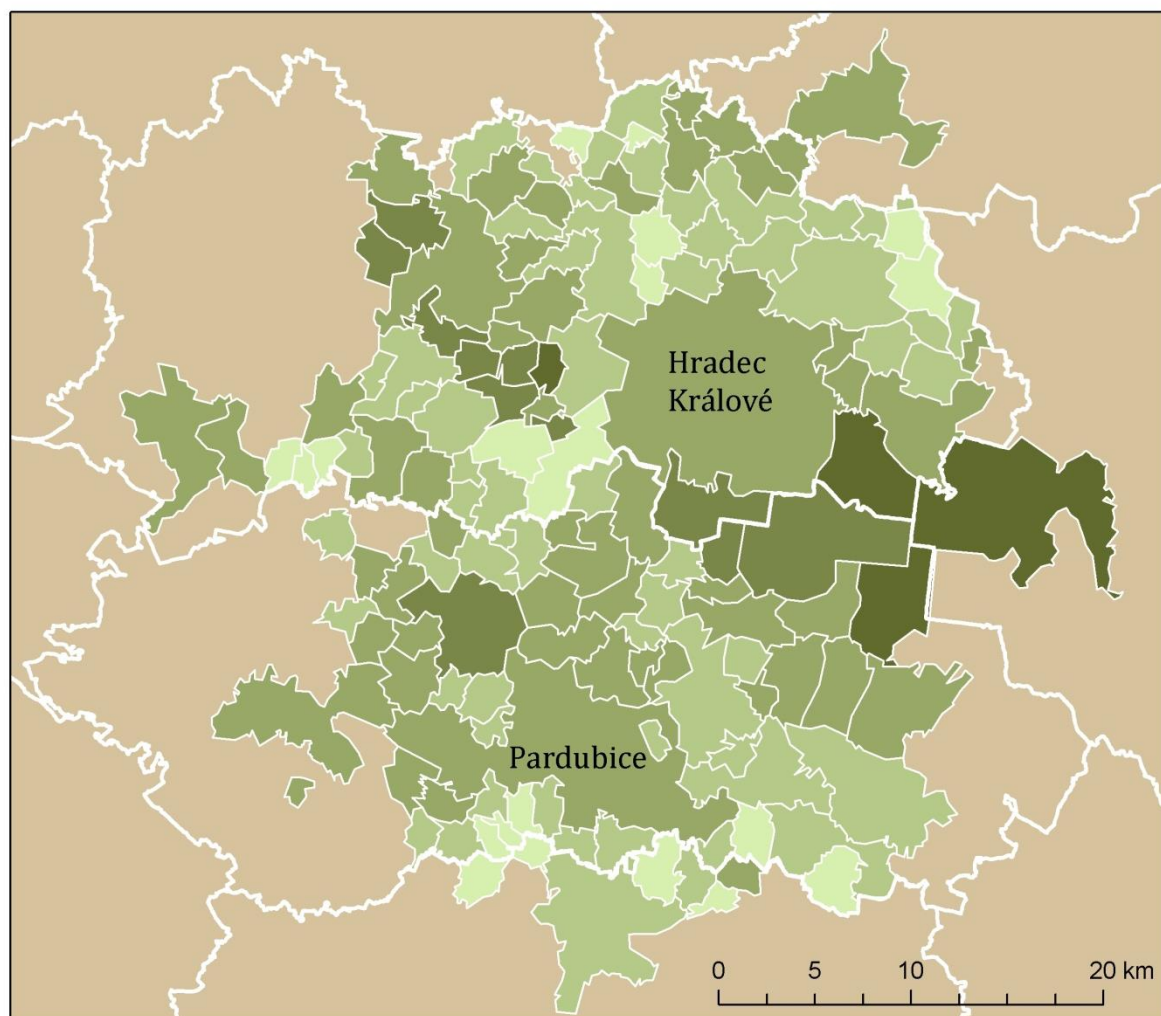
Vhodným ukazatelem, který zobrazuje potencionální rizika v krajině z hlediska eroze je **koeficient ekologické stability (KES)**. V rámci koeficientu se porovnávají stabilní plochy, které mají větší schopnost odolávat povětrnostním podmínkám (trvalé travní porosty, lesy apod.) ku plochám nestabilním (orná půda, antropogenizované plochy apod.), které jsou k erozi velmi náchylné. V tomto ohledu je problematická situace především na území 19 obcí, kde je hodnota koeficientu nižší než 0,1 a dále i 52 obcí, kde je hodnota nižší než 0,3. To vypovídá o území s maximálním narušením přírodních struktur, kde jsou základní ekologické funkce krajiny trvale nahrazovány technickými zásahy. Hodnoty koeficientu ekologické stability v jednotlivých obcích v území zachycuje Obr. 10.

V případě **zemědělsky obhospodařovaných pozemků** je navrženo organizační opatření, což představuje pěstování plodin s lepší vegetační ochranou nebo dodržování vhodného osevního postupu. Jako technické opatření proti případné vodní erozi by sloužily odvodňovací příkopy u cest. Zmírnění větrné eroze a případných účinků větrné eroze by pomohlo eliminovat liniové ozelenění cest, doplnění ozelenění silnic, vodotečí a realizace popřípadě založení lokálních biocenter a biokoridorů.

Mezi **hlavní opatření proti zmírnění erozí** se v problematickém území Hradecko-pardubické metropolitní oblasti doporučuje upravit způsoby hospodaření (např. obnova mezí, orba po vrstevnicích, vyloučení plodin, které omezují vsakování, zatravňování břehů apod.).

Provádění těchto opatření bude mít nezanedbatelný přínos nejen pro postupnou obnovu vodního režimu v krajině, ale také pro ochranu před povodněmi.

Obr. 10 Koeficient ekologické stability za obce aglomerace Hradec Králové - Pardubice

Koeficient ekologické stability

Okresní hranice

Pramen: Veřejná databáze ČSÚ
Zpracovatel: GaREP, spol. s r.o., Brno, 2014

Protipovodňová opatření

Území kolem řek je vždy všeobecně spojeno s **rizikem povodní**. V území Pardubice se jedná o blízké okolí Labe, Chrudimky a Novohradky. S rozvojem Pardubic bylo nutné přehodnotit protipovodňovou ochranu, poněvadž koryto Labe bylo schopno pojmout pouze cca dvacetiletou vodu. Postupem času byly po obou březích Labe i na Chrudimce (od soutoku Labe po železniční most) vybudované ochranné (betonové a kamenné) zídky. Hlavní části protipovodňové ochrany města byly dokončeny před několika lety (ochranné zemní hráze, doplněné mobilním hrazením), které ochraňují město před stoletou vodou. **Záplavové území řeky Labe** bylo nově vyhlášeno v roce 2007. Na ostatním území se nenacházejí významnější vodní toky, které by běžně hrozily povodněmi. V této souvislosti je třeba také

brát v úvahu místní přívalové deště, které mohou způsobit místní záplavy na okrajích některých obcí. Tyto povodňové stavy na místních, většinou bezejmenných tocích zatím nejsou zmapovány.

Další **záplavová území** se nacházejí v **ORP Hradec Králové podél** níže uvedených řek: Bystřice (Chlumeck nad Cidlinou), Bašnický potok (Pšánky – Bystřice), Dědina (Třebechovice pod Orebem), Orlice (Hradec Králové), Labe (Hradec Králové), Cidlina (ústí - Nový Bydžov), Labe (intravilán Hradec Králové), Labe (Hradec Králové – Lochenice), Malý Labský náhon (Hradec Králové), Piletický potok (Rusek – Labe), Chaloupská svodnice (Svobodné Dvory), Plačický potok (Plačice – Březhrad), Melounka (Všestary – Hradec Králové). V území je vybudováno několik protipovodňových ochranných hrází, např. Chlumeck nad Cidlinou, Třebechovice, Předměřice nad Labem – Lochenice, Smiřice – Jaroměř, Předměřice nad Labem, Hradec Králové. Dostatečný prostor k rozlivu řek poskytuje niva Orlice a zčásti i okolí toku Labe. Přírodní park Orlice je pro svou polohu nad městem Hradec Králové dobrým řešením pro účely stabilizace toku před vstupem do města. Jako zásadní se jeví možnosti rozlivu toku do krajiny zejména u Orlice, která poměrně rychle reaguje na silné srážky v pahorkatině i v horách, ale zároveň rychle opadne. Na Labi nad městem Hradci Králové i pod ním jsou dostatečné plochy pro rozliv a poldr Věkoše v Hradci Králové. Podobně v Chlumci nad Cidlinou, kde jsou plochy pro rozliv toku také jak nad městem, tak pod ním v nivě. Pro zadržení vody v krajině a odlehčení drobným vodním tokům na území města Hradce Králové je uvažováno s dalšími protipovodňovými opatřeními, která spočívají ve vybudování poldrů Všestary (Melounka), Světí (Světská svodnice), HK-Plotiště (Melounka), Svobodné Dvory (Chaloupská svodnice), Skalice (Černilovský potok) a Bukovina (Librantický potok).

Pro území Chrudim je v územním plánu navržen poldr, který by měl v případě potřeby zachytit vodu z nadměrných srážek nebo odtávajícího sněhu tak, aby nedocházelo k lokálním záplavám. Dále k protipovodňovým opatřením patří vodohospodářská opatření, která mají napomáhat ke zvýšení retenčních schopností krajiny. K odvodu povrchových vod z území budou sloužit odvodňovací příkopy u cest. Pro území obcí s rozšířenou působností Chrudim jsou v Plánu oblasti povodí horního a středního Labe navržena protipovodňová opatření v podobě úprav koryta, náhonů a břehové lini na řece Chrudimce a zároveň objektů na řece. Tímto bude zajištěna protipovodňová ochrana města Chrudimi až do průtoku Q100. Pouze v úseku km 19,860 – 20,460 je ponechána pravobřežní inundace – dochází k zaplavení pozemků od průtoku Q20. V této části se jedná o průmyslovou zónu.

Zemědělství

Zemědělství je tradičním a charakteristickým odvětvím hospodářství dané oblasti a významně se podílí na údržbě a tvorbě krajiny. Má zásadní vliv na zachování venkovského prostoru, obnovu vesnic a jejich budoucí ekonomický rozvoj.

Celková rozloha zemědělské půdy v území metropolitní oblasti činí 66 % celkové rozlohy území (následují lesní plochy se zastoupením 18 % území, ostatní plochy – 11 % území, vodní a zastavěné plochy 3 %). Z celkové rozlohy zemědělské půdy činí **orná půda** 83 %, v území se nenacházejí žádné vinice ani chmelnice.

V ORP Hradec Králové v rostlinné výrobě převažuje pěstování obilovin, olejnin a píce, významná je též produkce brambor. V živočišné výrobě se jedná především o chov skotu a prasat. Intenzivní zemědělská výroba se vyskytuje zejména v Polabské nížině.

V ORP Pardubice se **nejkvalitnější půdy** nacházejí v nivách řek Labe, Chrudimky a Loučné. K vysoce produktivním zemědělským oblastem patří na Pardubicku Polabská nížina. Nosnými plodinami rostlinné výroby jsou obiloviny, cukrovka, brambory a kukuřice; živočišná výroba je zaměřena na výrobu masa, mléka a vajec. Z důvodu všeobecného útlumu zemědělství plní zemědělské areály i jinou funkci (skladové hospodářství, opravárenství atd.).

Těžba nerostných surovin

Těžba nerostných surovin je úzce spjata s geologickou stavbou a geologickým vývojem území. V území ORP Hradec Králové je např. prováděna **těžba písků a štěrkopísků** (je nejvíce vidět a ovlivňuje území) v říčních terasách. Dále se jedná o těžbu **cihlářské hlíny** a ložiska (omezená) **stavebního kamene – opuky**. Těžební prostory jsou koncentrovány v okolí Chlumce nad Cidlinou (Kratonohy), ve východní části ORP (Běleč nad Orlicí, Smiřice) a severně od Roudnice. Mezi největší dobývací prostory v území patří např. Běleč nad Orlicí (těžené – štěrkopísek), Smiřice (rezervní – štěrkopísek). V ORP Pardubice se těží štěrkopísky, nejdůležitější je ložisko Stéblová.

Staré ekologické zátěže

Podle **evidence starých ekologických zátěží** Ministerstva životního prostředí se nejvíce zátěží s extrémním rizikem vyskytuje v Královéhradeckém a Pardubickém kraji v okolí měst Hradec Králové, Pardubice a Chrudim. V okolí Hradce Králové se jedná o kontaminované plochy starých zátěží původních velkých závodů (Plotiště), vojenských areálů a dále v areálech i okolí letiště Hradec Králové (dále např. Urbanice a Lhota pod Libčany), v okolí Chlumce nad Cidlinou je registrováno 5 kontaminovaných ploch. Menší plochy staré zátěže jsou v okolí Smiřic, Třebechovic a Lodína. Jako hlavní skládky jsou registrovány Lodín a překladiště odpadů Hradec Králové – Na Temešváru. V okolí města Pardubice se jedná o ekologické zátěže typu charakteru starých skládek komunálního odpadu, kontaminovaných objektů a skládek odpadů z chemické výroby a rafinace ropy.

Mezi **největší ekologické zátěže** patří Aliachem – Synthesia Semtín – celý areál, Paramo – sanace starých úložišť odpadů z rafinace ropy. Na území Pardubic jsou podle priorit metodiky Ministerstva životního prostředí s nejvyšším indexem priority lokality: „Paramo - zimní přístav“, „Benzina s.r.o. ČSPHM Pardubice –Chrudimská“, „PARAMO skládka kys. pryskyřic“ a „Pardubice mazutové hospodářství Černá za Bory“. Mezi další kontaminované plochy patří Skládka Černá za Bory, skládka Drozdice, skládka Lány na Důlku, skládka Pardubice – Polabiny, skládka Pardubice – Svítkov, Vrtálna areál prádelny a čistírny.

Na území města Chrudim byly na základě průzkumu vytipovány následující ekologické zátěže: Evona s.p. – bývalá kalová pole (přítomnost ropných látek), bývalá Tramontáž Chrudim a areál VCES Chrudim. Dále se jedná o bývalé zemědělské středisko školního statku Vestec a bývalou Transportu s.p. Chrudim areál nový závod.

Řešení starých zátěží má pozitivní dopad na ochranu zdraví obyvatel, kvality vod (zdroje pitné vody), kvalitu půd, apod. **Problémem celého území je však pomalá sanace starých ekologických zátěží.**

Odpadové hospodářství

Systém nakládání s odpady je v oblasti upraven příslušnými obecně závaznými vyhláškami daných obcí. Nakládání s odpady je též v souladu s Plánem odpadového hospodářství

Pardubického a Královéhradeckého kraje. K produkci odpadu v oblasti nejvíce přispívá průmyslový, stavební a demoliční odpad, jiné odpady a komunální odpad.

Produkce komunálního odpadu na území Pardubického kraje činila v roce 2010 na 1 obyvatele 324 kg/rok, což bylo cca o 1/5 více než v roce 2009. Toto množství je z celorepublikového hlediska nadprůměrné. V posledních letech vzrostlo množství odděleně sbíraných složek komunálního odpadu. Na množství i skladbě odpadu se samozřejmě podílí i vysoká koncentrace chemického průmyslu v Pardubickém kraji, zároveň je pro kraj charakteristický nízký podíl využitých odpadů, což platí zejména pro recyklaci a regeneraci. V kraji je registrováno 18 objektů nebo zařízení s umístěnými nebezpečnými látkami. Nejvíce objektů se nachází v Pardubicích (např. areály podniků Explosia a.s., Synthesia, a.s., Paramo, a.s. atd.).

Celková produkce komunálního odpadu v Královéhradeckém kraji v roce 2011 činila 1 026 tis. tun, což je mírný pokles oproti roku 2010 i 2009. Jako významní původci odpadů na území Královéhradeckého kraje působí podniky lehkého průmyslu, činné v oblasti automobilové výroby, zdravotnictví, spojových zařízení a přístrojů. Nezanedbatelnými původci jsou i nadále textilní a strojírenský průmysl.

V celé řešené metropolitní oblasti jsou průběžně připravovány a realizovány **projektové záměry v oblasti odpadového hospodářství**, zejména sběrné dvory ve městech a obcích, třídící linky, kompostárny, bioplynové stanice apod. Stále narůstá počet středisek na úpravu stavebních odpadů, která jsou vybavena stabilním strojním zařízením. Průběžně vznikají zařízení na sběr, výkup a úpravu autovraků a dalších druhů využitelných odpadů. Ve spolupráci krajů a firem zabývajících se svozem a zpracováním odpadů probíhají projekty na zvýšení míry separace a využití odpadů a také vzniká řada projektů na řešení zařízení na využívání biologicky rozložitelných odpadů včetně kalů z komunálních ČOV (kompostování, bioplynové stanice). Ve městech i obcích jsou umístěny kontejnery seskupených do tzv. separačních hnízd, která jsou tvořena třemi základními druhy kontejnerů – papír, sklo, plasty, někde i kontejner na sběr elektroodpadu a textilu. Ve větších obcích a městech, fungují sběrné dvory, kam je možné odevzdávat biologický, nebezpečný a objemný odpad a elektrozařízení z domácností určená ke zpětnému odběru.

Komunální odpad z Chrudimi je ukládán na skládce Nasavrky (životnost skládky je odhadována na 15 let). Ve městě Pardubice se svozem směsného odpadu zabývají Služby města Pardubic a.s. Odpad charakteru komunálního je svážen a lisován na „překládací stanici“ v Dražkovicích. Odtud je odvážen na skládku do Chvaletic (životnost skládky je odhadována na cca 20 let). Inertní materiál je možné odkládat na skládce v Časech a na skládce v Mikulovicích. Likvidace nebezpečných odpadů od občanů se realizuje prostřednictvím mobilního sběru nebo odkládáním na k tomu určených separačních dvorech (Dražkovice, Nemošice). Dalšími možnostmi v oblasti separovaného sběru je mobilní sběr (kovu a papíru) a odkládání odpadu na 7 separačních dvorech ve městě, jejichž provozovatelem jsou Služby města Pardubic a.s.

Svoz komunálního odpadu od občanů zajišťuje v Hradci Králové firma Hradecké služby a.s.. Občané mohou vedle toho využít k odložení odpadu 4 sběrných dvorů na území města. Komunální odpad je svážen na překládací stanici Temešvár, kde dochází k jeho třídění. V posledních letech se rozšiřuje oddělené shromažďování a svoz biologického odpadu od občanů. Odpad ze zeleně od TS HK a bioodpadů od občanů se kompostuje (komunitní

kompostování). Nebezpečné odpady mohou občané odkládat na sběrných dvorech, 2x ročně probíhá mobilní svoz.

Na území ORP Hradec Králové se k 31. 12. 2006 nacházely následující skládky odpadů: skládka odpadů Lodín, skládka ČD a.s., SŽDC HK, Chlumec nad Cidlinou, TKO Cihelník – Jeníkovice.

V území Hradce Králové se nacházejí dvě místa, kde byly nevhodně skladovány nebezpečné látky, a to v areálu firmy FOMA BOHEMIA spol. s.r.o v Hradci Králové a v Libčanech. Dle dostupných informací obě lokality prochází v současné době sanací.

I v souvislosti s připravovanou legislativou je v oblasti odpadového hospodářství nutné řešit ve větší intenzitě **třídění biologického odpadu, kovů a celkově zvýšit podíl separovaného odpadu**. V Pardubicích zejména v centru města je problém s prostory pro další umístění separačních hnízd (i vzhledem k historické zástavbě) tak, aby byly pro občany v dostupné vzdálenosti. Na veřejných prostranstvích (kde to umožňují stavebně – technické podmínky), je snaha o budování podzemních kontejnerových stanišť.

Další potřebou je Modernizace separačních dvorů v Pardubicích, jelikož se jedná o sběrná místa, která byla vybudována v devadesátých letech (některá v roce 2000) došlo k jejich morálnímu zastarání. Provoz ukazuje absenci separačních dvorů v blízkosti sídlišť, kde jsou potřebné zejména na velkoobjemový odpad. Zároveň je třeba realizovat opatření k zajištění bezkolizního odtoku odpadních vod z plochy kompostárny a překladiště Dražkovice.

Ve městě Hradec Králové patří mezi hlavní cíle a opatření pro rozvoj odpadového hospodářství především dlouhodobé zajišťování vysoké úrovně oddělené sběru nebezpečného odpadu z komunálního odpadu. Dalším cílem je podpora realizace dle rámcové směrnice EU 98/2008 pro využití domovních odpadů, kterého by mělo být dosaženo zavedením svozu papíru, plastů a nápojových kartonů od prahu domu v zástavbě RD a vhodných místech sídlištní zástavby a centra. Dále bude probíhat informační kampaň pro zvýšení odděleného sběru ve vybraných lokalitách obce s vysokým potenciálem produkce odpadů a v lokalitách se zavedením shromažďování od prahu domu. S tím samozřejmě bude docházet k posilování rozvoje separace textilních a oděvních odpadů nebo použitých oděvů. Mezi další opatření k dosažení cílů v oblasti nakládání s odpady je příprava projektu k zavedení biologické úpravy nebo odbytu do spalovny nízkovýhřevné frakce upravených odpadů. V neposlední řadě se jedná se o rozšíření separace biomasy (uvažován celoroční provoz). V této oblasti je cílovým indikátorem pokrytí min.70% plochy zástavby města do roku 2017.

Aktuálním problémem je **nedostatečně řešení nakládání s nebezpečným zdravotnickým odpadem**. Dvě nemocnice v území, a to Fakultní nemocnice Hradec Králové a Pardubická krajská nemocnice, potřebují nutně řešit spalování nebezpečného odpadu, a to z důvodu naplnění legislativních požadavků a z důvodu technologické zastaralosti obou současných spaloven, které jsou již za hranicí své životnosti. Tato skutečnost znamená riziko, že spalovny nebudou plnit emisní limity pro sledované znečišťující látky. Kromě toho se v současnosti projevuje potřeba vyšších kapacit ve spalování odpadu, což stávající zařízení není schopno zajistit.

Veřejná správa

Hradecko-pardubická metropolitní oblast zahrnuje území 2 krajů a 5 okresů. Ve vymezeném území se nachází 145 obcí, z nichž má celkem 14 obcí statut města. Krajskými městy jsou

statutární města Pardubice a Hradec Králové. Území Hradecko-pardubické metropolitní oblasti tvoří 8 obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) a 13 obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ).

Vnější vztahy a partnerství, sítě a výměna zkušeností

Obce jsou členem např. Svazu měst a obcí ČR a dalších sdružení, asociací apod. Aktivity měst se zaměřují také na **spolupráci s partnerskými zahraničními městy**, přičemž s některými je spojuje dlouhodobá spolupráce s bohatou tradicí. K partnerským regionům Pardubického kraje patří Region Centre (Francie), Vládní kraj a okres Tübingen-Reutlingen ve spolkové zemi Badensko-Württembersko (Německo), Dolnoslezské vojvodství (Polsko) a Prešovský samosprávný kraj (Slovensko). K partnerským regionům Královéhradeckého kraje patří Polsko - Dolnoslezské vojvodství, Banskobystrický samosprávný kraj na Slovensku, autonomní oblast Vojvodina v Srbsku, Rumunsko – Region Sibiu, Čuvašská autonomní republika, Vietnam – provincie Quang Binh a také čeští krajané v Jižním Banátu.

2.2 SWOT ANALÝZA CELÉ METROPOLITNÍ OBLASTI

S – silné stránky

- stabilizované obyvatelstvo území
- dobrá vzdělanostní struktura (vysoký podíl VŠ, nízký podíl ZŠ)
- dostatek zelených ploch ve městech
- mezinárodní letiště Pardubice
- společný integrovaný dopravní systém
- klíčový dopravní uzel
- hustá železniční síť, spojující všechna významná sídla aglomerace
- nízká nezaměstnanost v jádrových oblastech
- vysoký počet ekonomických subjektů
- vysoký podíl obcí, zapojených do jednotlivých struktur (DSO, MAS)
- stabilní a diverzifikovaná průmyslová základna
- průmyslová tradice (Pardubice a okolí) a tradice ve zdravotnictví (HK)
- přítomnost vysokých škol (převážně technické zaměření)
- území bez významných sociálních problémů
- rozvinutá zemědělská výroba na úrodných půdách s nízkou erozí
- vysoký podíl vyříděného odpadu
- dobrá protipovodňová ochrana v centrech aglomerace
- technická infrastruktura v poměrně dobrém stavu

W – slabé stránky

- nízká kvalita veřejného prostoru na sídlištích a předměstích Hradce Králové a Pardubic
- nedostatek dostupného bydlení pro některé sociální skupiny (osoby se zdravotním postižením, mladé rodiny,..)
- nadměrné zatížení dopravou (problémy s parkováním, plynulost dopravy)
- nevyřešená tranzitní doprava – chybí obchvaty obcí
- chybí páteřní silniční infrastruktura (dálnice a rychlostní silnice)
- špatný stav komunikací nižších tříd a železničních tratí
- chybějící parkovací plochy zejména typu P+R, B+R, K+R ve městech
- nepropojený systém cyklostezek v území
- nedostatečná nabídka rozvojových lokalit a využití brownfields

W – slabé stránky

- nedostatečné kapacity předškolních zařízení, včetně jeslí
- nenaplněnost středních škol, zejména technického zaměření
- nedostatek kvalifikovaných pracovníků zejména v technických profesích
- problematická kvalita ovzduší
- nízký stupeň ekologické aktivity většiny území
- zanedbané plochy zeleně ve městech
- nekoordinovaný intenzivní rozvoj aglomerace (především rezidenčního bydlení)
- nedostatečná kapacita center třídění odpadu
- velké množství starých ekologických zátěží
- rizika povodní v některých lokalitách
- nízká míra spolupráce ve VaV mezi soukromou a akademickou sférou, nevyužitý potenciál VaV
- méně atraktivní území z hlediska cestovního ruchu

O – příležitosti

- propojení aglomerace s Prahou a Olomoucí silnicí R35
- vodní doprava do Německa
- atraktivita pro zahraniční investory
- oblastí prochází evropské koridory TEN-T
- nevyužitý turistický potenciál památkových zón v Hradci Králové i Pardubicích
- Hradec Králové i Pardubice jakožto sídla významných kulturních zařízení (divadla, filharmonie,...)
- Využití nadregionálního významu chemického průmyslu
- Fakultní nemocnice Hradec Králové jakožto zdravotnické zařízení nadregionálního významu
- realizace RIS 3 strategií
- podpora a posílení alternativních způsobů dopravy vůči individuální automobilové dopravě
- zrychlení a zefektivnění veřejné dopravy v rámci aglomerace
- efektivnější a modernější systém třídění odpadů

T – hrozby

- úbytek obyvatelstva ve městech aglomerace
- stárnutí obyvatelstva
- pracovní i školní dojíždka do Prahy (riziko odlivu obyvatel v produktivním věku)
- rychlejší rozvoj konkurenčních letišť (Brno, Ostrava).
- oddalování dobudování páteřních silničních komunikací (D11, R35)
- zhoršování dopravní dostupnosti obcí z důvodu zhoršování stavu silnic II. a III. třídy
- nárůst intenzity silniční dopravy
- snižování využívání veřejné dopravy
- odliv pracovníků ve výzkumu a vývoji do rychleji se rozvíjejících oblastí ČR
- pokles počtu lékařů ve zdravotnických zařízeních z důvodu odchodu do zahraničí.
- riziko úpadku nemocnic v důsledku nedostatečných investic
- povodňové riziko v oblasti Chrudimi
- útlum tradiční zemědělské výroby na velmi úrodných půdách
- pomalá sanace starých ekologických zátěží

2.3 ANALÝZA STAKEHOLDERŮ

Pro analýzu stakeholderů bylo nutné identifikovat subjekty, které mohou potenciálně aktivně přispět k rozvoji území, a tedy přispět k rozvoji území. Proto byly identifikovány subjekty v následujících skupinách:

- Města a obce v daném území,
- další územní jednotky (kraje, Euroregiony, MAS apod.),
- státní a další veřejné instituce (ČSÚ, Úřad práce),
- významné podniky,
- vlastníci a správci důležité infrastruktury (energetická, environmentální, telekomunikační, vodohospodářská apod.),
- školská a vzdělávací zařízení - školy, školící poradny, akademická obec (MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ, vědeckotechnologické parky),
- výzkumné organizace,
- nadace, nadační fondy a neziskové organizace,
- organizace zřízené samosprávou,
- církve.

Na základě tohoto seznamu byl proveden výběr stakeholderů pro ITI Hradecko-pardubické aglomerace a ti byli v návrhové části na základě debat a analýz dále přiřazeni k dílčím cílům.

Na základě analýzy stakeholderů byla zpracována tzv. matice vlivů a zájmů ve vztahu k přípravě a naplňování integrované strategie. Klíčoví stakeholderi jsou především ti, kteří patří do skupiny s vysokou úrovní vlivu i zájmu (tabulka č. 5).

Stakeholderi Hradecko-pardubické metropolitní oblast

Samospráva – hlavní stakeholderi

Statutární město Pardubice

Pardubice jsou statutárním městem Pardubického kraje, krajským městem a v oblasti přenesené působnosti jsou také obcí s rozšířenou působností a dále obcí s pověřeným obecním úřadem. V Pardubicích se nachází 8 **městských obvodů** – Střed, Polabiny, Dubina a Drážka, Pardubičky, Dukla, Svítkov, Rosice, Hostovice.

Statutární město Hradec Králové

Město Hradec Králové je statutárním městem Královéhradeckého kraje, krajským městem, dále je obcí s rozšířenou působností i pověřeným obecním úřadem.

Pardubický kraj

Pardubický kraj je složený ze čtyř okresů, z toho okres Chrudim a Pardubice zasahuje do území vymezené ITI.

Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj tvoří pět okresů, z toho okresy Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou a Náchod zasahují do území do ITI.

Města a obce v daném území

Metropolitní oblast Hradecko – pardubická má přesah do dvou krajů (Královéhradecký, Pardubický) a pěti okresů (Pardubice, Chrudim, Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou, Náchod). V této oblasti se nachází 145 obcí, z toho statut města má 14 obcí (Dašice, Holice, Chrudim, Lázně Bohdaneč, Pardubice, Přelouč, Sezemice v Pardubickém kraji a Hradec Králové, Chlumeck nad Cidlinou, Jaroměř, Nechanice, Smiřice, Třebechovice pod Orebem, Týniště nad Orlicí v Královéhradeckém kraji).

Další územní jednotky

Řešená aglomerace je funkčně postavena na jádrových městech - Hradce Králové a Pardubic, nepokrývá celé území obou krajů. **Euroregion - Glacensis (Euroregion Glacensis)** - nadnárodní dobrovolné zájmové sdružení měst a obcí a dalších právnických osob Euroregion Glacensis (Euroregion Glacensis) zasahují do území ITI v okresech Rychnov nad Kněžnou, Hradec Králové, Chrudim, Pardubice. Hlavním úkolem je podpora česko –polské příhraniční spolupráce a rozvoje příhraničního území. Hlavním cílem sdružení je koordinace v podobě doporučení a námětů hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje dotčeného území a jejich vzájemnost k programům. Podpora rozvoje probíhá v územní plánování v oblasti hospodářství a obchodu, životního prostředí, ve výstavbě infrastruktur přesahující státní hranice, spolupráce při přírodních katastrofách a živelných pohromách, rozvoji turistiky a spolupráci v oblasti školství, kultury a sportu, spolupráci v sociální oblasti.

Místní akční skupiny (MAS) zasahující do území metropolitní oblasti - MAS Železnohorský region, MAS Region Kunětické hory, MAS Chrudimsko, MAS Holicko, MAS Bohdanečsko, MAS Nad Orlicí, MAS Hradecký venkov, MAS Společná Cidlina.

Dobrovolné svazky obcí - DSO Holicka, Mikroregion Chrudimsko, Svazek obcí pod Kunětickou horou, svazek obcí Za Letištěm, Regionální svazek obcí Bohdanečsko, Svazek obcí Cidlina, Mikroregion obcí Památkové zóny 1866, Svazek obcí Dolní Bělá, Dobrovolný svazek obcí Podorlicko)

Státní a další veřejné instituce

Český statistický úřad se zabývá získáváním a zpracováním údajů pro statistické účely a poskytováním statistických informací státním orgánům, orgánům územní samosprávy, veřejnosti a do zahraničí. V území Hradecko-pardubické metropolitní oblasti se Český statistický úřad nachází v krajských městech – Hradec Králové, Pardubice.

Úřad práce - krajské pobočky jsou organizačními útvary Úřadu práce ČR a v rámci kraje plní mimo jiné tyto úkoly: vytváří podmínky pro provádění státní politiky zaměstnanosti, spolupracují při zabezpečení zaměstnanosti, mobility pracovních sil, rozvoje lidských zdrojů a sociální ochrany s územními samosprávnými celky a jejich orgány. V území ITI se krajské pobočky nacházejí ve městě Hradec Králové a Pardubice, tzv. kontaktní pracoviště ve městech Přelouč, Holice, Chrudim, Chlumeck nad Cidlinou, Jaroměř, Smiřice a Třebechovice pod Orebem.

Významné podniky

Mezi **nejvýznamnější zaměstnavatele** Hradecko - pardubické metropolitní oblasti patří FOXCONN CZ, s.r.o., Panasonic Automotive Systems Czech, s.r.o., Synthesia, a.s., Paramo, a.s., Pardubická krajská nemocnice a.s., Fakultní nemocnice Hradec Králové, Lesy České republiky, s.p., Rubena a.s., Finanční ředitelství v Hradci Králové, ARROW International CR, a.s, Povodí Labe, s.p.,

Z hlediska **návrhu RIS 3 strategie** jsou významné společnosti Glatt-Pharma s.r.o., Ella-CS s.r.o., Generi Biotech s.r.o. a další významné podniky v perspektivních průmyslových odvětvích:

- Analytické přístroje a biotechnologie, průmyslová chemie - Radanal spol s.r.o. (PARDUBICE), Synthesia a.s. (PARDUBICE), Paramo a.s. (PARDUBICE)
- Elektrotechnika a elektronické řídicí systémy - AWOS s.r.o. (PARDUBICE), CESA, a. s. Pardubice (PARDUBICE), ELDIS PARDUBICE s.r.o. (PARDUBICE)
- Radiotechnika - RCD Radiokomunikace spol. s r.o (PARDUBICE), TRS s.r.o. (PARDUBICE), ERA a.s. (PARDUBICE), RADAN, spol. s. r.o. (PARDUBICE), RETIA, a.s. (PARDUBICE), T-CZ, a.s.
- Přesné a speciální strojírenství - např. JHV - Engineering, s.r.o. (PARDUBICE)
- Silniční a kolejová doprava - CZ LOKO, a.s., SVOS, spol. s r.o. (Přelouč)
- Geotechnika, pozemní stavitelství, stavební hmoty - WATRAD, spol. s r.o. (PARDUBICE)
- Informační systémy, datové analýzy - TriloByte statistical software, s.r.o. (PARDUBICE), STAPRO s.r.o. (PARDUBICE), KAISER DATA s.r.o. (CHRUDIM)

A dále státní ústav radiační ochrany, v. v. i. - pobočka Hradec Králové, který se specializuje komplexně na radiační ochranu, vývoj progresivních detekčních metod ionizujícího záření, na aplikovaný výzkum pro potřeby státu.

Vlastníci a správci důležité infrastruktury

V území ITI působí celá řada vlastníků a správců inženýrských sítí, respektive technické infrastruktury.

Teplovodní soustava – Města Chrudim, Pardubice, Lázně Bohdaneč a Hradec Králové jsou zásobeny z Elektrárny Opatovice, a.s., která vlastní většinu stávajících horkovodních a teplovodních sítí v území. Mezi činnosti společnosti Elektrárny Opatovice a.s. patří výroba, dodávka a prodej elektrické energie, tepla a stavebních hmot). Významným energetickým a tepelným zdrojem pro území ITI je Elektrárna Chvaletice a.s., která však leží mimo řešené území. Další zdroje tepla představuje v Pardubickém kraji Teplárna Pardubice a Teplárna Zelená Louka v Pardubicích-Semtíně.

Plynovodní soustava – v území je zajišťována Východočeskou plynárenskou a.s., která patří do skupiny RWE v ČR. Poskytuje zemní plyn a elektřinu zejména odběratelům na území Pardubického a Královéhradeckého kraje.

Energetická soustava - zásobování území elektrickou energií zabezpečuje ČEZ Distribuce a.s. Prioritním úkolem společnosti je zajištění plně funkční role efektivního správce aktiv

distribuční soustavy v napájecí oblasti Skupiny ČEZ a generování zisku z regulované činnosti distribuce elektrické energie, při splnění podmínek předepsaných energetickým zákonem a pravidly Energetického regulačního úřadu.

Vodohospodářská soustava - v metropolitní je provozování vodovodů a kanalizací zabezpečeno několika společnostmi, např.:

- Společnost Královéhradecká provozní, a.s. - vodárenská společnost, která provozuje vodovody a kanalizace. Společnost provozuje převážně vodárenskou infrastrukturu, kterou tvoří majetek pronajatý společností Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a. s. Společnost působí zejména v bývalém okrese Hradec Králové a zasahuje i do území ITI (Rychnov nad Kněžnou, Pardubice).
- Vodovody a kanalizace Pardubice, a.s - hlavním předmětem činnosti společnosti je provozování veřejných vodovodů a kanalizací. Akciová společnost Vodovody a kanalizace Pardubice zajišťuje tuto činnost zhruba na území bývalého okresu Pardubice. Správa vodovodů a kanalizací je územně rozdělena na tři oblasti - provozy Přelouč, Holice a Pardubice.
- Vodárenská společnost Chrudim a.s. – jedná se o největšího provozovatele vodárenské infrastruktury v okrese Chrudim, který dodává pitnou vodu pro více než 80.000 obyvatel. VS Chrudim a.s. je součástí koncernu Energie AG Oberösterreich.

Telekomunikační soustava - České Radiokomunikace a.s. zabezpečují přenos televizního a radiového signálu a provoz sítě vysílačů, telekomunikační služby multifunkční sítě, poskytování internetu, přenos hlasu, přenos dat, televizní a rozhlasové vysílání, šíření a přenos rozhlasového a televizního signálu analogového i digitálního.

Školská a vzdělávací zařízení

Mateřské školy (MŠ) - jsou umístěny téměř v polovině obcí řešeného území. Ve větších městech aglomerace doplňují nabídku MŠ zřizovaných městem i soukromé MŠ.

Základní školy (ZŠ) - Většinu ZŠ zřizují obce, avšak kromě ZŠ zřizovaných obcemi v území fungují i soukromé ZŠ zřizované soukromými, církevními a dalšími subjekty. Síť ZŠ doplňují základní umělecké školy.

Střední školy a učiliště – lokalizované v 8 sídlech metropolitní oblasti.

Vysoké školy (VŠ) - v Hradci Králové jsou zastoupeny Univerzitou Hradec Králové, Farmaceutickou a Lékařskou fakultou Univerzity Karlovy, Fakultou vojenského zdravotnictví Univerzity obrany. V Hradci Králové má své studijní středisko Metropolitní univerzita Praha a Česká zemědělská univerzita V Pardubicích se jedná o Univerzitu Pardubice. Univerzity vzdělávají a řeší vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační činnost. Tab. 6 upřesňuje počty ve školském zařízení ve městech území metropolitní oblasti

Výzkumné organizace

Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy v Hradci Králové (FaF)

se zaměřuje především na výzkum a vývoj nových léčiv, drug delivery systémů, biomedicíny (Centrum pro studium léčiv a dalších biologicky aktivních látek perspektivních v prevenci a léčbě závažných civilizačních onemocnění, Centrum pro výzkum toxických a protektivních účinků léčiv na kardiovaskulární systém, Centrum interakci potravních doplňků s léčivy a nutrigenetiky), klinickou farmacií a farmakoepidemiologií.

Fakulta vojenského zdravotnictví Hradec Králové - Univerzita obrany odvozuje svoje zaměření od potřeb Armády České republiky. Soustředí se především na ochranu před účinky biologických a chemických zbraní. Výzkumné projekty v biologické oblasti jsou zaměřeny na metody detekce vysoce nebezpečných biologických agens a vývoj preventivních i terapeutických vakcín. V oblasti toxikologie a ochrany proti chemickým zbraním jsou prioritami vývoj antidot, moderní způsob jejich aplikace, analýzy účinku chemických agens na živé systémy a detekce otravných látek ve vodě. Třetí pilíř výzkumu je zaměřen na ochranu proti jaderným zbraním, zejména biodozimetrie.

Synpo, a.s. (dříve Výzkumný ústav syntetických pryskyřic a laků) - zabývá se VaV v oboru syntetických pryskyřic, nátěrových hmot, nanomateriálů a jejich analýzy, zkoušením a hodnocením výrobků, výrobou a prodejem speciálních pryskyřic a nátěrových hmot, vývojem procesů a výrobou pro klienty (tolling). Z hlediska VaV je toto centrum výrazně orientováno na mezinárodní spolupráci.

VUOS, a.s a Centrum organické chemie s.r.o. - obě VaV centra jsou majetkově provázána s největším podnikem v oblasti chemického průmyslu v Pardubickém kraji, kterým je Synthesia a.s. VUOS realizuje VaV převážně v oboru chemických specialit (koloranty, biocidy, biologicky aktivní látky) a čisté chemikálie a také vývoje technologií chemických látek, zavádění technologií v chemickém průmyslu. Obě centra spolupracují s řadou předních světových výrobců (např. Merck).

EXPLOSIA a.s. - Výzkumný ústav průmyslové chemie - výzkumný ústav průmyslové chemie realizuje VaV výbušnin, munice a nových energetických materiálů, detekce a identifikace výbušnin, zkoušení výbušnin. Výzkumná centra s vazbou na chemický průmysl jsou převážně lokalizovaná v krajském městě Pardubice, kde se koncentrovaly kapacity v oblasti chemického školství (SŠ a VŠ), aplikovaného VaV ve specializovaných doménách průmyslové chemie, výstavby výrobních celků pro chemický průmysl a vlastní chemické výroby.

VUB a.s. - výzkumný ústav bavlnářský realizuje VaV zejména v oblasti spřádání a povrchové úpravy vláken a textilií (nejen bavlnářského typu) včetně strojírenského vývoje a souvisejících funkčních prvků pro výrobu textilních strojů.

Nadace, nadační fondy a neziskové organizace

Hlavním posláním nadací a nadačních fondů je poskytování nadačních příspěvků – grantů – třetím osobám (zejména z výnosů z vlastního majetku a dalších příjmů). Podílejí se na podpoře mnoha různorodých oblastí a aktivit ve všech regionech. Nadace také často rychle zasahují v naléhavých (krizových) situacích (např. přírodní katastrofy). Hlavním cílem neziskové organizace je především snaha přecházení nebo řešení konkrétních problémů (bez ohledu na zisk).

Organizace zřízené samosprávou

Mezi organizace zřízené či založené Královéhradeckým nebo Pardubickým krajem patří organizace sociální péče, kulturní organizace, zdravotnická zařízení, organizace z oblasti dopravy, školy a školská zařízení.

V

Tab. 7 je uveden přehled relevantních příspěvkových organizací Královéhradeckého a Pardubického kraje spadajících do území metropolitní oblasti.

Církev

V aglomeraci metropolitní oblasti Hradecko – pardubická se mezi nejvíce zastoupené církve řadí Římskokatolická církev, Českobratrská církev evangelická, Církev bratrská, Církev československá husitská.

Do realizace ITI se předpokládá zapojení těchto klíčových aktérů:

- **Dopravní podnik města Hradec Králové** - Hlavní činností společnosti je provozování městské hromadné dopravy v Hradci Králové a v obcích Vysoká nad Labem, Lochenice, Předměřice nad Labem, Stěžery a Stěžírky.
- **Dopravní podnik města Pardubice a.s.** - DPMP se zabývá silniční motorovou dopravou, opravami silničních vozidel, klempířstvím a opravou karoserií, výrobou, instalací a opravami elektrických spojů a přístrojů.
- **České dráhy a.s.(Pardubice)** - činností společnosti je osobní a nákladní doprava, telematické služby, provoz, servis a údržba. V oblasti vývoje a výzkumu odborné služby a řešení v oblasti posuzování, zkušebnictví a poradenství pro železniční systémy a drážní dopravu zajišťuje pro České dráhy, a.s., dceřiná společnost Výzkumný Ústav Železniční, a.s., (VUZ).
- **Městská policie Pardubice (MP)** - MP Pardubice disponuje služebnami v největších pardubických obvodech a to: obvod 1 (centrum města), obvod 2 (Polabiny, Ohrazenice, Rosice), obvod 3 (Dubina, Pardubičky), obvod 4 (Dukla a Svítkov). Městská policie Pardubice plní úkoly v rámci pravomocí vymezených platnými zákony, které se v některých městských částech odlišují.
- **Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s. (VAK HK, a. s.)** - VAK HK, a.s. zajišťují činnosti související s výrobou a zásobením pitnou vodou, odkanalizováním obcí a čištěním odpadních vod. Působí zejména na území okresu Hradec Králové a zasahuje i do okrajových částí okresů Rychnov nad Kněžnou, Pardubice a dalších území mimo území ITI.
- **Synthesia, a.s.** - podnikatelské aktivity společnosti Synthesia a.s. jsou zacíleny do tří tržních segmentů pokročilých organických intermediátů, derivátů celulózy a pigmentů a barviv. V závislosti na sortimentu je založena i organizační struktura firmy – rozdělena do čtyř strategických výrobně obchodních jednotek - Pigmenty a barviva, Nitrocelulóza, Organická chemie a Energetika. Mezi klíčové zákazníky Synthesie patří především výrobci z odvětví nátěrových hmot a tiskových barev, barviv pro textilní, papírenský a kožedělný průmysl.
- **PARAMO, a.s.** - společnost Paramo, a.s. je producentem asfaltářských výrobků a mazacích a procesních olejů, včetně výrobků navazujících a pomocných.
- **HOLCIM a.s.** - česká dceřiná společnost celosvětového dodavatele stavebních materiálů. Společnost vyrábí beton, vodostavební betony, betony odolné agresivnímu prostředí, lehké betony, pěnobetony a polystyrenbetony, speciální betony, kamenivo stmelené cementem, popílkem.

- **Elektrárny Opatovice a.s. (EOP)** - činností EOP je výroba, dodávka a prodej elektrické energie, tepla a stavebních hmot. Hlavním cílem EOP je trvalé poskytování kvalitních produktů a služeb, efektivní a ekologicky šetrné využívání přírodních zdrojů. Výstavbou zařízení pro odsíření kouřových plynů se EOP zařadila mezi průmyslové podniky v ČR, které splňují všechny požadavky platné legislativy na minimalizaci dopadů průmyslové činnosti na životní prostředí.
- **Elektrárna Chvaletice a.s.** - elektrárna Chvaletice a.s. zajišťuje výrobu elektrické energie i dodávky tepla. Obě komodity vyrábí ve společném cyklu (tzv. kogeneraci), což vede k vyššímu využití paliva, a tím k energetickým úsporám s pozitivním vlivem na životní prostředí. Elektrárna Chvaletice a.s. produkuje a nabízí k prodeji plně certifikované vedlejší energetické produkty po spalování (struska, popílek, energosádrovec, stabilizát). V oblasti životního prostředí došlo ke snížení emisí oxidu siřičitého.
- **VIKTORIAPETROL a.s. (Hradec Králové)** - mezi obory podnikání této společnosti patří velkoobchod s kapalnými palivy a příbuznými výrobky, Pronájem a správa vlastních nebo pronajatých nemovitostí, výroba chemických látek a chemických přípravků.
- **Hradecké služby a.s. / Marius Pedersen a.s.** - Společnost Marius Pedersen a.s. je součástí nadnárodní skupiny VEOLIA. Společnost řeší nakládání s odpady a dále také údržbu zeleně a opravu komunikací, údržbu veřejného osvětlení.
- **Technické služby Hradec Králové** - předmětem činnosti je např. zakládání a údržba zeleně, provoz městských pohřebišť, péče o vodní plochy a vodní zdroje, údržba městského mobiliáře, odvoz a likvidace lapače tuků a fekálií, správa, provoz a údržba veřejného osvětlení, veřejných hodin, čištění komunikací a další aktivity.
- **Služby města Pardubice a.s.** - společnost se především zabývá svozem odpadu, dobrým stavem komunikací a jejich schůdností v zimním období, stará o městskou zeleň, úklid veřejných ploch, bezchybný provoz semaforů a osvětlení města pro jeho bezpečnost. Obnovujeme městský mobiliář i dětská hřiště, poskytuje pohřební služby a provozujeme pardubické krematorium.
- **Pardubická krajská nemocnice a.s.** - PKN poskytuje komplexní, specializovanou a superspecializovanou diagnostickou a léčebnou péči ve všech medicínských oborech. K zabezpečení a udržení této péče do budoucna je cílem vytvoření stabilního a špičkového zdravotnického zařízení.
- **Fakultní nemocnice Hradec Králové** - výzkum FN je zaměřen především na tyto oblasti: především na následující oblasti bioindikátory v klinické medicíně, onkochirurgie a transplantologie, stárnutí a péče o starou populaci, zlepšení kvality života ve stáří, neurodegenerativní onemocnění (zacílené na vývoj farmakoterapie Alzheimerovy nemoci) a moderní diagnostika - vývoj metod a jejich validace v klinické medicíně. FN HK je aktivní v oblasti smluvního výzkumu, zejména typu klinické hodnocení léčiv a laboratorní hodnocení, pro tuzemské i zahraniční farmaceutické firmy.
- **Povodí Labe s.p.** - povodí Labe s.p. provádí činnosti podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), zákona č. 305/2000 Sb., o povodích a souvisejících právních předpisů. Významnými hlavními činnostmi je sledování stavu a úprava koryt vodních toků a pobřežních pozemků, péče o koryta

vodních toků, provoz a údržba v řádném stavu vodní díla, úprava koryt vodních toků, atd.

- **Vodovody a kanalizace Pardubice, a.s. (VaK)** - VaK zajišťují zákresy rozvodných sítí, zřizování přípojek, odečty vodoměrů a povolují napojení na vodovod a kanalizaci u jednoduchých staveb jako jsou např. jednotlivé rodinné domy. Na provozních střediscích jsou také zajišťovány některé komerční činnosti, jako je stavební činnost v oboru.
- **Univerzita Hradec Králové** - Pro výzkumné aktivity je významná Fakulta informatiky a managementu např. aplikace ICT v průmyslových provozech a chytré sítě v energetice, multi-agentové systémy a dále mladou Přírodovědecká fakulta např. aplikovaná matematická fyzika, senzory, snímání chování lidského těla. Přírodovědecká fakulta UHK se zaměřuje mj. na výzkum nových léčiv Fakulta informatiky a managementu UHK se zaměřuje mj. na zpracování rozsáhlých datových souborů, softwarová řešení, aplikace znalostních a mobilních technologií v různých oborech, smart senzory a jejich aplikace.
- **Univerzita Pardubice (UPa)** - UPa vzdělává odborníky pro firmy na fakultách Chemicko-technologické (FChT), Dopravní Jana Pernera (DFJP), Elektrotechniky a informatiky (FEI), Zdravotnických studií (FZS), Restaurování (FR), Ekonomicko-správní (FES) a Filozofické (FF).
- **Centrum transferu technologií** - vytváří potenciál významně posilovat pozici univerzity jako aplikačně zaměřené univerzity.
- **Fakultní nemocnice Hradec Králové (FN HK)** se výzkumně zaměřuje především na následující oblasti bioindikátory v klinické medicíně, onkochirurgie a transplantologie, stárnutí a péče o starou populaci, zlepšení kvality života ve staří, neurodegenerativní onemocnění (zacílené na vývoj farmakoterapie Alzheimerovy nemoci) a moderní diagnostika - vývoj metod a jejich validace v klinické medicíně.
- **Centrum transferu technologií a znalostí** - prostřednictvím operačního programu "Výzkum a vývoj pro inovace" se univerzita Pardubice zapojuje do moderních trendů spolupráce akademického prostředí s aplikační sférou v oblasti vědy a výzkumu.
- **Hospodářská komora České Republiky** - prostřednictvím regionálních komor Hospodářská komora České republiky poskytuje podporu podnikatelům v oblasti poradenských, konzultačních službách i v otázkách spojených s podnikatelskou činností, rozvoj lidských zdrojů, podporu při vstupu na zahraniční trhy apod.
- **Technologické centrum Hradec Králové** - obecně prospěšná společnost založená Statutárním městem Hradec Králové. TC poskytuje pomoc začínajícím i zkušeným podnikatelům, poskytuje konzultace při zakládání nových společností, při tvorbě podnikatelských záměrů, rozvojových plánů a při řešení otázek průmyslově-právní ochrany. Společnost pomáhá se zaváděním výsledků výzkumu a vývoje do praktického využití. Úzce spolupracuje s vysokými školami, vědeckými pracovišti a výzkumnými ústavů. Hlavním cílem je usnadnění vstupu začínajícím firmám do podnikatelské sféry, překlenout první léta existence, získávat zákazníky a stát se prosperující společností generujícími zisk a pracovní místa.

- **Muzeum východních Čech Hradec Králové** - od roku 2001 je příspěvkovou organizací Královéhradeckého kraje. Plní funkci muzea ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a některých dalších zákonů. Je zřízeno za účelem získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti sbírky muzejní povahy.
- **Východočeské muzeum (VM) – Pardubice** Sídlem VM je zámek Pardubice, který má od roku 2008 Statut národní kulturní památka. Od roku 2001 je jeho zřizovatelem Pardubický kraj.
- **ELLA-CS, s.r.o.** - v současné době se společnost ELLA-CS, s.r.o. úzce specializuje především na vývoj a výrobu stentů pro gastrointestinální trakt. Společnost je výrobcem několika celosvětově unikátních zdravotnických prostředků.
- **GENERI BIOTECH** – GENERI BIOTECH je česká biotechnologická společnost zabývající se vývojem a výrobou molekulárních diagnostik v medicíně, vývojem a výrobou biotechnologických produktů včetně OEM produkce, molekulárně – genetickým testováním, CRO pro průmyslové zákazníky.

Tab. 6 Počty školských a vzdělávacích zařízení ve městech metropolitní oblasti

	MŠ	ZŠ	SŠ	VOŠ	Základní umělecké školy	Jazykové školy	Konzervatoře	VŠ
Pardubický kraj 2012/2013								
Dašice	1	1	x		x			x
Lázně Bohdaneč	1	2	x		x			x
Pardubice	33	21	28	4	3	1	1	1
Sezemice	1	1	x	x	x	x	x	x
Přelouč	2	2	2	x	1	x	x	x
Holice	3	2	4	x	1	x	x	x
Chrudim	6	6	13	1	1	x	x	x
Královéhradecký kraj 2012/2013								
Hradec Králové	27	25	36	3	4	2	x	1
Chlumec nad Cidlinou	2	2	x	x	1	x	x	x
Jaroměř	1	5	4	x	1	x	x	x
Nechanice	1	1	x	x	x	x	x	x
Smiřice	1	1	3	x	1	x	x	x
Třebechovice pod Orebem	1	1	2	x	1	x	x	x
Týniště nad Orlicí	2	1	x	x	1	x	x	x

Pramen: ČSÚ

Tab. 7 Organizace zřízené či založené Pardubickým a Královéhradeckým krajem

x	Pardubický kraj	Královéhradecký kraj
Školství	Centrum celoživotního vzdělávání - zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje	Gymnázium a Střední odborná škola, Jaroměř
	Dětský domov Holice	Gymnázium Boženy Němcové, Hradec Králové
	Dětský domov Pardubice	Gymnázium J. K. Tyla, Hradec Králové,
	Domov mládeže a školní jídelna Pardubice	Obchodní akademie, Střední odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Hradec Králové
	Gymnázium a Střední odborná škola Přelouč	Střední průmyslová škola, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové
	Gymnázium Dr. Emila Holuba, Holice,	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové
	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim	Střední odborná škola veterinární, Hradec Králové - Kukleny
	1.Gymnázium, Pardubice	Střední průmyslová škola stavební, Hradec Králové
	2. Gymnázium, Pardubice	Střední škola služeb, obchodu a gastronomie, Hradec Králové
	Dětský domov pro děti od 1 do 3 let Holice	Střední škola potravinářská, Smiřice
	x	Střední škola řemeslná, Jaroměř
	x	Střední uměleckoprůmyslová škola hudebních nástrojů a nábytku, Hradec Králové
	x	Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Hradec Králové
	x	Mateřská škola, Speciální základní škola a Praktická škola, Hradec Králové
	x	Odborné učiliště, Hradec Králové
	x	Speciální základní škola, Chlumec nad Cidlinou
	x	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové
	x	Základní škola a Mateřská škola při Fakultní nemocnici, Hradec Králové
	x	Základní škola praktická, Jaroměř
	x	Základní škola speciální, Jaroměř
	x	Domov mládeže, internát a školní jídelna, Hradec Králové
	x	Pedagogicko-psychologická poradna Královéhradeckého kraje
	x	Plavecká škola Zéva, Hradec Králové

	x	Školní jídelna, Hradec Králové, Hradecká 1219
	x	Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje, Hradec Králové
Doprava	Správa a údržba silnic Pardubického kraje	Správa silnic Královéhradeckého kraje p.o.
	x	OREDO s.r.o.
	x	SÚS Královéhradeckého kraje a.s.
Kultura	Krajská knihovna v Pardubicích	Galerie moderního umění v Hradci Králové
	Regionální muzeum v Chrudimi	Hvězdárna a planetárium v Hradci Králové
	Východočeská galerie v Pardubicích	Středisko amatérské kultury Impuls, Hradec Králové
	Východočeské muzeum v Pardubicích	Muzeum východních Čech v Hradci Králové
	x	Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové
Zdravotnictví	Chrudimská nemocnice, a.s.	Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje
	Pardubická krajská nemocnice, a.s.	Léčebna pro dlouhodobě nemocné Hradec Králové
	Zdravotnická záchranná služba Pardubického kraje	Protialkoholní záchytná stanice Královéhradeckého kraje
	x	Zdravotnický holding Královéhradeckého kraje a.s., Hradec Králové
Sociální služby	Domov u fontány, Přelouč	Domov důchodců Hradec Králové
	Poradna pro rodinu Pardubického kraje	Domov V Podzámčí, Chlumeck nad Cidlinou
Obecně prospěšné společnosti	x	Filharmonie Hradec Králové o.p.s., Hradec Králové
	x	Divadlo Drak a Mezinárodní institut figurálního divadla o.p.s., Hradec Králové
	x	Klicperovo divadlo o.p.s., Hradec Králové
Ostatní	x	Správa nemovitostí Královéhradeckého kraje a.s.

Pramen: Pardubický kraj (www.pardubickykraj.cz), Královéhradecký kraj (www.kr-kralovehradecky.cz)

Na základě analýzy stakeholderů byla zpracována tzv. **matice vlivů a zájmů** ve vztahu k přípravě a naplňování integrované strategie. Klíčoví stakeholderi jsou především ti, kteří byli zařazeni do skupiny s vysokou úrovní vlivu i zájmu.

		VLIV	
		nízký	vysoký
ZÁJEM	nízký		
	vysoký		Kraj Královéhradecký Kraj Pardubický Město Hradec Králové Město Pardubice Město Chrudim Město Jaroměř Dopravní podnik města Hradec Králové Dopravní podnik města Pardubic Služby města Pardubice Technické služby Hradec Králové Povodí Labe Univerzita Hradec Králové Univerzita Pardubice Explosia a.s. Královéhradeckého kraje Muzeum Východních Čech Hradec Králové Východočeské muzeum Pardubice

Význam a zájem ostatních stakeholderů bude identifikován na dalších pracovních skupinách.

2.4 ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Vymezení a charakteristika

Cílem analýzy problémů a potřeb je identifikovat a jasně pojmenovat problémy existující v území, pro které je strategie ITI zpracovávána. Obsahem této kapitoly je posouzení trendů spojených s problémovými, resp. rozvojovými oblastmi socioekonomického vývoje území v relevantním časovém období a jejich střednědobý výhled.

Závěry ze socioekonomické analýzy a SWOT analýzy obsahují rozhodující okruhy problémů a návazně aktivity významné pro další rozvoj území, které jsou zdrojem pro stanovení potenciálních oblastí intervencí.

Na základě předchozích analýz, ale i diskuzí s významnými aktéry v území je dále navržen seznam problémových nebo rozvojových témat spolu s okruhem jejich aktivit, jež lze financovat prostřednictvím ITI. Seznam bude východiskem pro formulaci cílů ITI.

Analýza problémů a souvisejících potřeb je strukturovaná jako vymezení konkrétních problémů, které brání dalšímu rozvoji území jako celku, problémů, které mají široký dopad na obyvatele z území jak z center oblasti, tak z jejich zázemí. V této úrovni analýzy jsou identifikované problémy v širším rozsahu, než bude řešeno v rámci ITI. Okruh je v následujících kapitolách zúžen přímo pro potřeby ITI.

Dále byla tato kapitola konfrontována s Dohodou o partnerství (dále viz zkratka DoP) pro programové období 2014-2020 Česká republika (17. dubna 2014 – formální předložení EK) zveřejněné na <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/9e8a398b-421c-4464-aa8f-c2fff5a59935/navhr-Dohody-o-partnerstvi-pro-programove-obdobi-2014-2020.pdf>

Potřeby klíčových aktérů v území – vazba na definované stakeholdery

Jedná se o potřeby měst, univerzit, firem, NNO, církví a dalších aktérů definovaných v Analýze stakeholderů. Z těchto stakeholderů byly vytvořeny pracovní skupiny, které se budou podílet na návrhové části dokumentu – zpřesňování cílů strategie, prioritních oblastí a opatření až po projektové záměry. Do pracovní skupiny může být přizván také subjekt, který nebyl analýzou identifikován, ale projeví zájem zapojit se do přípravy a následné realizace ITI.

Potřeby v oblasti dopravy mají zejména města a kraje, Dopravní podniky, provozovatelé veřejné dopravy v území, správci silniční sítě, příp. Městská policie či ostatní obce.

Potřeby v oblasti životního prostředí mají města, obce a kraje, technické služby či podobné organizace zajišťující odpadové hospodářství a péči o zeleň, Povodí Labe s.p., správci vodovodů a kanalizací, nemocnice

Potřeby v oblasti vzdělání a VaVal mají univerzity, kraje, inovační podniky, vzdělávací instituce – počáteční vzdělání (ZŠ, SŠ), podpůrné organizace pro vědu a výzkum (centra transferu technologií apod.), kulturní instituce a další.

Problémová oblast – Environmentálně příznivá doprava v rámci aglomerace

Problémy viz DoP, strana 45	Potřeby viz DoP, strana 46
<ul style="list-style-type: none"> • Dopravní situace ve městech (zejména Pardubice, Hradec Králové, Chrudim) - nadměrná zátěž automobilovou dopravou, NOx, hluk, prašnost, dopravní zácpy, • vedení tranzitní dopravy širšími centry měst, • nedostatek parkovacích míst ve městech (zejména Pardubice, Hradec Králové, Chrudim), • nedostatečně řešená infrastruktura ve městech (zejména Pardubice, Hradec Králové, Chrudim) pro bezpečnou a rychlou cyklo dopravu, • vlivem životního stylu, suburbanizačních tendencí a zároveň intenzivní dojížděky do měst za prací ze širšího území měst, vzděláním a službami hrozí riziko dalšího nárůstu individuální automobilové dopravy ve městech. 	<p>Nutnost zklidnění dopravní situace ve městě. Realizace opatření pro rozvoj udržitelné dopravy na úkor neudržitelné:</p> <ul style="list-style-type: none"> • městské obchvaty, okruhy a radiální systém, • budování záchytných parkovišť všech typů P+R, B+R, K+R, náhrada parkování v uliční síti parkování v parkovacích domech, • zvýšení atraktivity a rychlosti MHD i veřejné hromadné dopravy v regionu (železniční, automobilová doprava). • opatření pro užší propojení všech druhů udržitelné dopravy ve městech (MHD, cyklistická doprava, pěší doprava), • investice a opatření v dopravě pro zvýšení atraktivity a bezpečnosti cyklistické dopravy ve městech i jejich zázemí, • moderní dopravně organizační opatření v dopravě měst (systémy řízení dopravy, informační systém MHD, parkovací tarify apod., preferenční opatření pro MHD, IZS apod.), • ekologizace veřejné dopravy – rozšíření trolejbusové dopravy na úkor autobusové v Pardubicích a Hradci Králové, rozvoj elektrodopravy.
<ul style="list-style-type: none"> • Ne plně efektivní propojení veřejné dopravy v oblasti, úzká místa v železniční dopravě, neprovázaná přestupní místa mezi jednotlivými druhy dopravy, nepropojený integrovaný dopravní systém se systémem MHD v Pardubicích a Hradci Králové 	<p>Výstavba a modernizace regionálních železničních tratí (viz DoP strana 47)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdvojkolejnění a elektrifikace železnice č.31 Pardubice – Hradec Králové pro urychlení cestování na této trati, • vybudování Medlešické spojky na trati č. 238 Pardubice – Chrudim, eventuálně další opatření pro urychlení cestování mezi Pardubicemi a Chrudimí,

	<ul style="list-style-type: none"> • zdvojkolejnění trati 020 Hradec Králové – Týniště nad Orlicí, • budování přestupních terminálů a další zefektivňování přestupních míst mezi jednotlivými druhy veřejné dopravy vč. MHD ve městech a včetně P+R, K+R a B+R (viz DoP strana 48), • upgrade integrovaného dopravního systému viz DoP strana 49.
<ul style="list-style-type: none"> • Neucelený systém cyklostezek propojující území s městy nedobudované cyklostezky národní úrovně v území 	<ul style="list-style-type: none"> • dobudování sítě cyklostezek národní úrovně v území, • vybudování napojení krajských cyklostezek na tuto úroveň (viz DoP strana 48), • důraz na budování cyklostezek za účelem dojížděky do práce a do škol.

Problémová oblast - Životní prostředí

Problém	Potřeby
<p>Vodstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • existence záplavových území v metropolitní oblasti, riziko záplav i v okolí drobných vodotečí (viz DoP, strana 83), • znečištění povrchových vod (viz DoP, strana 82), 	<ul style="list-style-type: none"> • dobudování kanalizační sítě v území (viz DoP, strana 83 Potřeby rozvoje), • realizace protipovodňových opatření dle protipovodňových plánů obcí a dalších relevantních dokumentů (viz DoP, strana 83), • čištění vodotečí (viz DoP, strana 83, Potřeby rozvoje),
<p>Opuštěné a nedostatečně využívané areály, staré ekologické zátěže (viz DoP, strana 82)</p> <ul style="list-style-type: none"> • existence opuštěných či nevhodně využívaných areálů, které ztratily své původní využití, • přítomnost starých ekologických zátěží v území (zejména Pardubice, Hradec Králové, Chrudim) 	<ul style="list-style-type: none"> • sanace starých ekologických zátěží (viz DoP, strana 85, 6. Kvalita půdy, Potřeby rozvoje) • nalezení nového funkčního využití již dříve urbanizovaného území.
<p>Zeleň (viz DoP, strana 85, 5. Biodiverzita...,)</p> <ul style="list-style-type: none"> • poměrně velké zastoupení ekologicky nestabilních ploch v území, • nevyužitý potenciál městských lesů a ploch zeleně v intravilánech pro krátkodobou rekreaci obyvatelstva (zejména město Pardubice), • zanedbané plochy zeleně ve městech 	<ul style="list-style-type: none"> • realizace opatření navržených v územních plánech obcí, • revitalizace městských lesů pro odpočinek, relaxaci, volnočasové využití, • revitalizace ploch zeleně, <p>(viz DoP, strana 85, 5. Biodiverzita..., Potřeby rozvoje)</p>
<p>Ovzduší (viz DoP, strana 81, 1. Znečištění ovzduší)</p> <ul style="list-style-type: none"> • znečištění ovzduší v území lokálního původu i prostřednictvím dálkových přenosů z velkých zdrojů, • znečištění ovzduší z mobilních zdrojů v souvislosti s vysokým zastoupením motorové dopravy v centrálních částech aglomerace. 	<ul style="list-style-type: none"> • opatření v dopravě (uvedeno výše) zejména v největších městech viz DoP, strana 81, 1. Znečištění ovzduší, Potřeby rozvoje, • snižování energetické náročnosti budov, • snižování spalování fosilních paliv, • vyšší uplatnění vysoce účinné kombinované výroby elektřiny a tepla

	<p>a dalších moderních technologií ve vytápění,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie v území (viz DoP, strana 81, 1. Znečištění ovzduší, Potřeby rozvoje + DoP strana 84, 4. Energetická náročnost, Poteřby rozvoje), • opatření na úrovni největších znečišťovatelů ovzduší v území.
<p>Odpady (viz DoP, strana 83, 3. Nakládání s odpady)</p> <ul style="list-style-type: none"> • špatný technický stav spaloven zdravotnického odpadu, • nekomfortní a nedostatečný systém třídění odpadu. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozšíření a zkvalitnění infrastruktury pro třídění odpadu v území (viz DoP, strana 83, Potřeby rozvoje...,) • rozšíření a zkvalitnění infrastruktury pro likvidaci nebezpečného odpadu (viz DoP, strana 83, Potřeby rozvoje..., první odrážka).

Problémová oblast – vzdělávání, věda, výzkum inovace

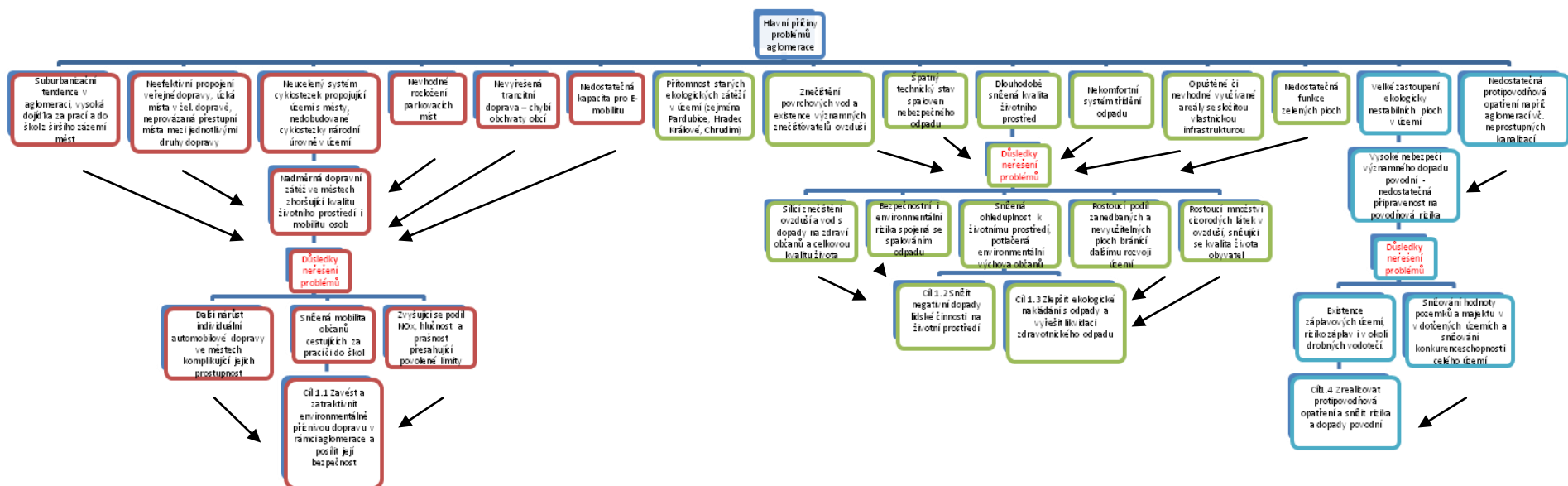
Problém	Potřeby
<ul style="list-style-type: none"> • nízký zájem o technické vzdělání na všech úrovních formálního vzdělávání, • nedostatek kvalifikované pracovní síly v technických oborech, a to na všech úrovních včetně špičkových pracovníků schopných inovovat, • nedostatek kvalifikované problémy v přírodních oborech (relevantní zejména pro hradecko pardubickou metropolitní oblast vzhledem k zaměření lokálních univerzit, výzkumných institucí i přítomností praktických firem v oboru), • riziko odchodu kvalifikované pracovní síly mimo region za lepšími pracovními i finančními podmínkami z důvodu dobré dostupnosti do Prahy či Brna a podprůměrné výše mezd v Pardubickém i Královéhradeckém kraji, <p>(Viz DoP strana 19)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšení zájmu žáků a studentů o technické a přírodovědné obory, a to formou: • zavedení programů technického vzdělávání propojující jednotlivé stupně vzdělávacího systému, • zlepšení vybavenosti škol pro tyto obory, • vzdělávání pedagogických pracovníků, • pořádání akcí a soutěží, • zřizování externích kapacit pro výuku technických předmětů, • zkvalitnění a zúžení spolupráce středních a vysokých škol s firemní sférou a jednotlivých úrovní škol mezi sebou navzájem. <p>(Viz DoP strana 20, Potřeby rozvoje)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • nedostatečné propojení univerzitní výzkumné sféry a praxe, průměrné postavení obou krajů v oblasti inovací, nevyužitý inovační potenciál, • nedostatečně rozvinuté sítě vazeb mezi místními VaVal pracovišti a výzkumnými, vývojovými centry, centry excellence atd. neregionálního významu (ČR, EU), <p>(Viz DoP strana 29)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • investice do perspektivních specializací pro vědu, výzkum a inovace definovaných v krajských RIS 3 strategiích Pardubického a Královéhradeckého kraje, • posilování sítě vazeb mezi výzkumnými a vývojovými centry, spolupráce výzkumných týmů, zapojení do nadnárodních projektů , • posílení role zprostředkujících subjektů, kraje vznik nových a rozvoj stávajících klastrů působících v území, <p>(Viz DoP strana 30-32, Potřeby rozvoje)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • historické a památkové objekty včetně technických památek bez definovaného účelu využití, • zanedbávání památkové péče, přítomnost zvláště ohrožených 	<ul style="list-style-type: none"> • nalezení nového funkčního využití nemovitých kulturních památek, které nebude v rozporu s jejich statutem (např. pro účely vzdělávání, kulturní aktivity či jiné činnosti komunity)

památek.	<ul style="list-style-type: none"> • zpřístupnění nashromážděného kulturního dědictví široké odborné veřejnosti.
----------	---

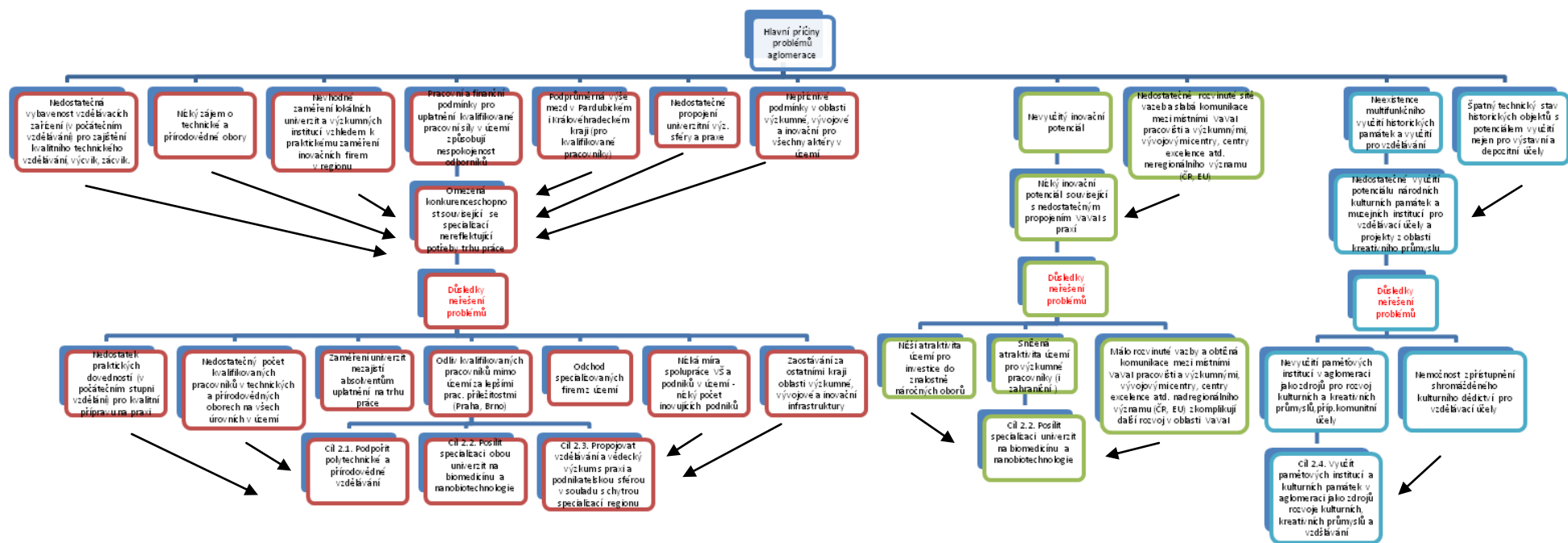
Další problémy a potřeby – společné pro celé území

Problém	Potřeby
Nedostatek zařízení pro péči o děti do tří let jako podmínka pro umožnění rychlejšího zapojení žen po mateřské dovolené do pracovního procesu, nedostatek míst v mateřských školách zejména v Hradci Králové	Rozšíření počtu zařízení při respektování demografických prognóz
Nedostatek finančních prostředků pro investice do nemocnic	Potřeba investic do budov i vybavení

Strom problémů pro oblast dopravy a životního prostředí

Strom problémů pro oblast vzdělávání, vědy, výzkumu a inovací

3. STRATEGICKÁ ČÁST

3.1 VIZE A STRATEGICKÝ CÍL

Na základě výstupů analytické části a jednání s aktéry v území byla stanovena vize strategie ITI, která se vztahuje ke strategii jako celku. Vize vychází i ze současných silných stránek metropolitní oblasti. Na definovanou vizi strategie ITI navazuje strategický cíl strategie metropolitní oblasti, který konkretizuje kýžený stav území.

Vize

Konkurenceschopná metropolitní oblast, která při svém rozvoji respektuje principy trvale udržitelného rozvoje a posiluje znalosti svých obyvatel pro jejich uplatnění v praxi

Strategický cíl pro rok 2023

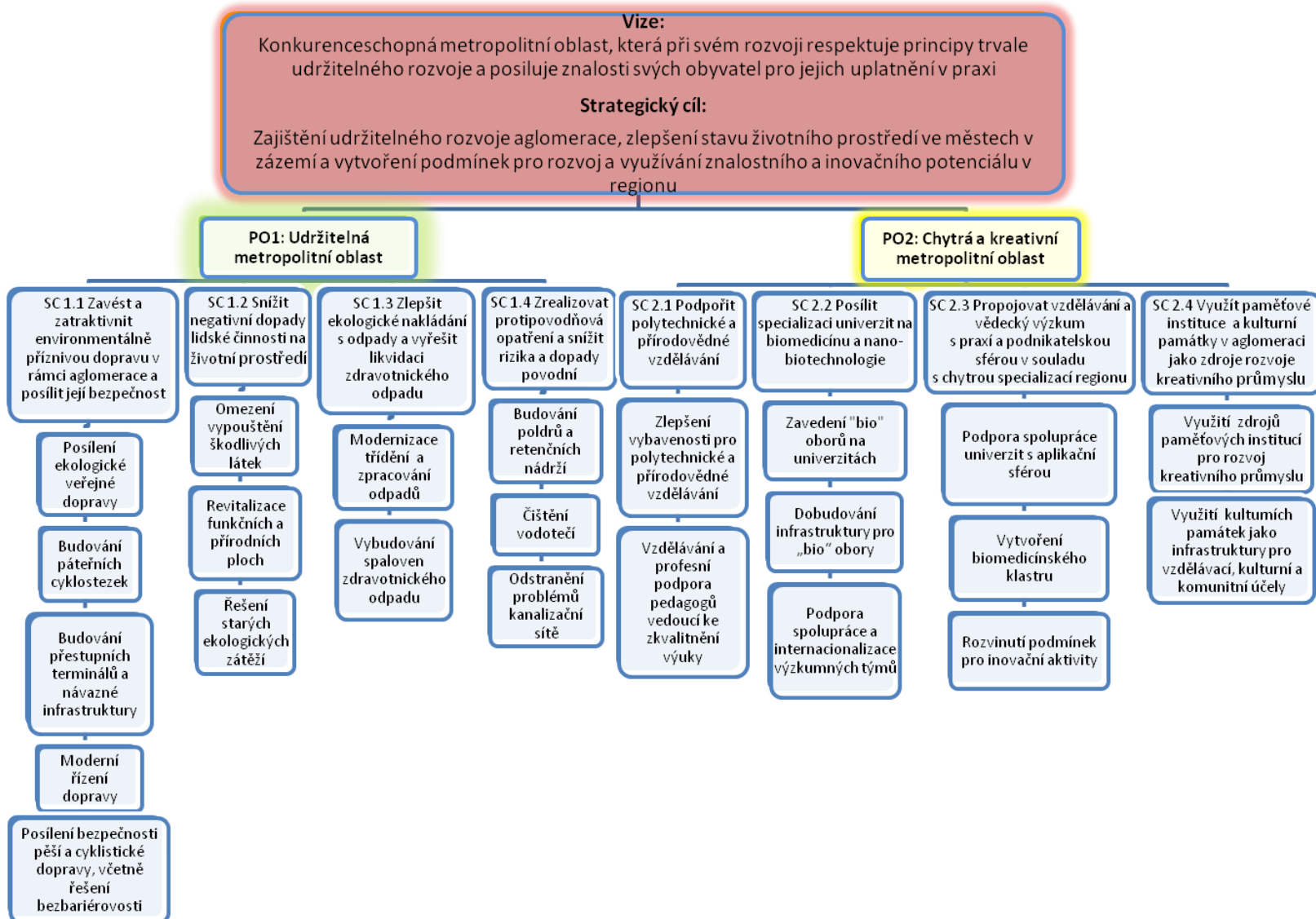
Zajistit udržitelný rozvoj aglomerace, zlepšit stav životního prostředí ve městech i v jejich zázemí a vytvořit podmínky pro rozvoj a využívání znalostního a inovačního potenciálu v regionu

3.2 PRIORITNÍ OBLASTI, SPECIFICKÉ CÍLE A OPATŘENÍ

V rámci cíleného zaměření návrhové části na zjištěné problémy byly pro metropolitní oblast Hradec Králové-Pardubice definovány 2 prioritní oblasti – „udržitelná“ a „chytrá a kreativní“ metropolitní oblast. Celková vize a strategický cíl jsou rozpracovány do dvou prioritních oblastí. Pojmenování prioritních oblastí pomáhá lépe konkretizovat vhodné specifické cíle a opatření nutná k jejich naplnění. Osm specifických cílů je formulováno s ohledem na identifikované problémy a k jejich naplnění slouží konkretizovaná opatření. V hierarchii platí, že na vizi a strategický cíl, navazuje jedna nebo více prioritních oblastí. Na každou prioritní oblast pak navazuje jeden nebo více specifických cílů. Ke každému definovanému specifickému cíli je přiřazeno jedno nebo více opatření, která vedou k naplnění cíle.

Konkrétní provazbu mezi vizí, strategickým cílem, prioritními oblastmi, specifickými cíli a opatřeními, stejně jako jejich přesné pojmenování graficky znázorňuje následující schéma „Struktura strategické části“. V dalším textu jsou prioritní oblasti pojmenovány, je vysvětlena jejich vazba na identifikované problémy v území. Naplňování specifických cílů bude sledováno pomocí skupiny indikátorů. Pro větší přehlednost jsou indikátory specifického cíle uvedeny až na úrovni opatření.

Struktura strategické části

PO1: Udržitelná metropolitní oblast

PO1 je zaměřena na zajištění rozvoje metropolitní oblasti s respektem na její budoucí environmentální udržitelnost. Do prioritní oblasti jsou zařazena opatření, která pomohou zajistit ekologickou stabilitu území, zmírní dopady lidské činnosti na životní prostředí, zlepšit kvalitu životních podmínek místních obyvatel, především v oblastech veřejné dopravy, čistoty životního prostředí obyvatel a ochrany proti povodním. Zásadní je odstranit významné ekologické zátěže, zmírnit produkci odpadů a snížit znečištění životního prostředí a podpořit rozvoj biodiverzity. Tyto potřeby byly zjištěny v rámci analytické části, kde byly identifikovány klíčové problémy ohrožující budoucí rozvoj aglomerace.

Prioritní oblast zajišťuje provazbu řešení klíčových problémů metropolitní oblasti (viz strom problémů s. 72 a následující):

- Nadměrná dopravní zátěž ve městech zhoršující kvalitu životního prostředí a mobilitu osob;
- Dlouhodobě snížená kvalita životního prostředí zejména ovzduší a povrchových vod;
- Nedostatečné využití funkčních ploch v aglomeraci a nízká kvalita veřejného prostoru v předměstích a na sídlištích;
- Vysoké nebezpečí významného dopadu povodní – nedostatečná připravenost na povodňová rizika.

SC 1.1 Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost

Naplnění cíle má za úkol vyřešit současný problematický stav veřejné dopravy a snížit z ní plynoucí environmentální zatížení aglomerace, které vzniká vlivem nedostatečné bezpečnosti pěší a cyklistické dopravy, nedostatečného provázání jednotlivých typů dopravy a tím i snížené mobility; vysokou dojížděnkou za prací a do škol; neuceleného systému cyklostezek propojujícího území s městy; špatně rozložených parkovacích míst a chybějící regulace dopravy v klidu; nevyřešené tranzitní dopravy a také nedostatečné infrastruktury pro e-mobilitu, která představuje obrovský potenciál pro energetické úspory i dopravu jako takovou.

Splnění cíle pomůže zatraktivnit pěší a cyklistickou dopravu a snížit nárůst individuální automobilové dopravy ve městech. Zároveň zvýší mobilitu občanů cestujících za prací a do škol a sníží podíl dusičnanů v ovzduší, hlučnost a prašnost plynoucí z dopravy.

K naplnění cíle povede realizace těchto opatření:

- 1.1.1 Posílení ekologické veřejné dopravy
- 1.1.2 Budování páteřních cyklostezek
- 1.1.3 Budování přestupních terminálů a návazné infrastruktury
- 1.1.4 Moderní řízení dopravy
- 1.1.5 Posílení bezpečnosti pěší a cyklistické dopravy, včetně řešení bezbariérovosti

SC 1.2 Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí

Naplnění cíle pomůže zmírnit vlivy lidské činnosti na životní prostředí metropolitní oblasti. Největší negativní efekty na kvalitu životního prostředí mají v současnosti především vyskytující se staré ekologické zátěže v území a výskyt velkého množství významných znečišťovatelů ovzduší a vod.

Splnění cíle pomůže snížit vliv znečištěného ovzduší a vod na zdraví občanů a zvýší kvalitu života.

K naplnění cíle povede realizace těchto opatření:

- 1.2.1 Omezení vypouštění škodlivých látek

- 1.2.2 Revitalizace funkčních a přírodních ploch
- 1.2.3 Řešení starých ekologických zátěží

SC 1.3 Zlepšit ekologické nakládání s odpady a vyřešit likvidaci zdravotnického odpadu

Naplnění cíle řeší identifikované nedostatky v rámci odpadového hospodářství metropolitní oblasti. Jako jeden z největších nedostatků byl zjištěn špatný technický stav spaloven nebezpečného odpadu; nekomfortní systém třídění odpadů a nízká kapacita zařízení na separovaný odpad.

Splnění cíle zmírní současná bezpečnostní i environmentální rizika spojená se spalováním odpadů a zvýší ohleduplnost občanů k životnímu prostředí a jejich environmentální uvědomění.

K naplnění cíle povede realizace těchto opatření:

- 1.3.1 Modernizace třídění a zpracování odpadů
- 1.3.2 Vybudování spaloven zdravotnického odpadu

SC 1.4 Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní

V území bylo identifikováno nedostatečné řešení protipovodňových opatření. V rámci metropolitní oblasti by případné záplavy mohly napáchat velké množství ekonomických škod. V území se nachází významné zastoupení ekologicky nestabilních ploch. Problém z hlediska protipovodňové ochrany tvoří také neprostupné kanalizace, které znesnadňují odtok přívalových srážek.

Splnění cíle pomůže snížit množství zastavěných záplavových území a zároveň zvýší konkurenceschopnost území díky většímu množství pozemků k výstavbě.

K naplnění cíle povede realizace těchto opatření:

- 1.4.1 Budování poldrů a retenčních nádrží
- 1.4.2 Čištění vodotečí
- 1.4.3 Odstranění problémů kanalizační sítě

PO2: Chytrá a kreativní metropolitní oblast

PO2 je zaměřená především na využití specifík místní ekonomiky, vybavenosti a odborných služeb poskytovaných ve vzdělávací infrastruktuře k úspěšnému propojení a nastavení dostatečné produkce kvalitní pracovní síly s dovednostmi reagujícími na poptávku trhu práce s cílem zajistit ekonomickou udržitelnost aglomerace. Zásadní je s ohledem na potřeby místních inovačních podniků podpořit polytechnické a přírodovědné vzdělávání již od raných let studia a podporovat zájem a možnosti žáků se v těchto oblastech rozvíjet. Pro rozvoj a aplikaci inovací v metropolitní oblasti je potřebné propojit výzkumné aktivity místních univerzit s podniky a podpořit rozvoj mezinárodní spolupráce. Jako vhodný zdroj pro podporu místní identity a rozvoj místních kulturních hodnot je identifikováno praktické využití místního kulturního bohatství, které skýtá velký potenciál pro rozvoj tzv. kreativního průmyslu.

Zmíněné potřeby byly identifikovány v rámci analýz. Prioritní oblast bude řešit komplexně tyto klíčové problémy (viz strom problémů s. 78 a následující):

- Omezená konkurenceschopnost související s negativními lokalizačními faktory a nízkou kvalitou lidských zdrojů;
- Nízký inovační potenciál související s nedostatečným propojením VaVal s praxí;
- Špatný technický stav památkových objektů a jejich nedořešené využití.

SC 2.1 Podpořit polytechnické a přírodovědné vzdělávání

Naplnění cíle pomůže lépe propojit aktuální systém vzdělávání s poptávkou po kvalifikované pracovní síle na trhu práce. U mladé generace je potřeba podporovat především zájem o polytechnické a přírodovědné vzdělávání, včetně zpřístupnění touho vzdělávání žákům se specifickými vzdělávacími potřebami. Absolventi ze zkušenosti v těchto oborech, místním inovačním firmám i dle výsledků analýz RIS3 mnohdy chybí. Specifický cíl reaguje na problémy nízkého zájmu o technické a přírodovědné obory; nedostatečné vybavenosti vzdělávacích zařízení (v počátečním vzdělávání) pro kvalitní technickou výuku, výcvik a zácvik.

Dopady realizace navržených opatření v rámci cíle pomohou zvýšit kvalifikovanost absolventů a výsledně jejich uplatnitelnost na trhu práce a zároveň pomohou zaměstnavatelům nalézt vhodné pracovní síly do svých podniků.

K naplnění cíle povede realizace těchto opatření:

- 2.1.1 Zlepšení vybavenosti pro polytechnické a přírodovědné vzdělávání
- 2.1.2 Vzdělávání a profesní podpora pedagogů vedoucí ke zkvalitnění výuky

SC 2.2 Posílit specializaci univerzit na biomedicínu a nanobiotechnologie

Naplnění cíle navazuje na celorepublikovou poptávku po rozvoji medicíny a nanobiotechnologiích. Metropolitní oblast má díky přítomnosti fakult zaměřených na medicínu a technologie velký potenciál pro uspokojení této poptávky, současně svým rozvinutím vytvoří i potřebné podmínky pro řešení relevantních problémů ve vlastním regionu (metr.obl.). Problémem je nekoordinovaná činnost a vývoj v obou oblastech. Specifický cíl proto reaguje na problémy nevhodného zaměření lokálních univerzit a výzkumných institucí vzhledem k praktickému zaměření inovačních firem v regionu; problém nedostatečného propojení univerzitní výzkumné sféry a praxe; nedostatečně rozvinuté sítě vazeb a slabé komunikace mezi místními VaVal pracovišti a výzkumnými, vývojovými centry, centry excellence atd. nadregionálního významu (ČR, EU).

Naplnění cíle pomůže zvýšit počet kvalifikovaných pracovníků v lékařských, přírodovědných a technických oborech a zlepšit spolupráci při výzkumné činnosti.

K naplnění cíle povede realizace těchto opatření:

- 2.2.1 Zavedení „bio“ oborů na univerzitách
- 2.2.2 Dobudování infrastruktury pro „bio“ obory
- 2.2.3 Podpora spolupráce a internacionalizace výzkumných týmů

SC 2.3 Propojovat vzdělávání a vědecký výzkum s praxí a podnikatelskou sférou v souladu s chytrou specializací

Naplnění cíle reaguje na nedostatečné propojení teoretické přípravy a vědeckého bádání s praxí a podnikatelskou sférou. Cíl je zaměřen na intenzivnější provázání spolupráce univerzit, výzkumných zařízení a firem. Reaguje na identifikované problémy nedostatečného propojení univerzitní výzkumné sféry a praxe; nepříznivých podmínek v oblasti výzkumné, vývojové a inovační pro všechny aktéry v území a nevyužitý inovační potenciál. Díky lepšímu propojení s praxí a aplikaci poznatků z výzkumů lze očekávat zlepšení finančních podmínek odborníků pracujících v území.

Naplnění cíle pomůže zlepšit zaměření univerzit a výzkumných institucí v území na potřeby inovačních firem v regionu, zmírnit odliv kvalifikovaných pracovníků z území, zamezit odchodu specializovaných firem z území a zároveň se zvýší atraktivita regionu pro investice do znalostně náročných oborů, stejně jako se zvýší atraktivita území pro výzkumné pracovníky.

K naplnění cíle povede realizace těchto opatření:

- 2.3.1 Podpora spolupráce univerzit s aplikační sférou
- 2.3.2 Vytvoření biomedicínského klastru
- 2.3.3 Rozvinutí podmínek pro inovační aktivity

SC 2.4 Využít paměťové instituce a kulturní památky v aglomeraci jako zdroje rozvoje kreativního průmyslu

Naplnění cíle reaguje na potřebu lepšího využití památkových objektů včetně technických památek a lépe definovat jejich využití pro rozvoj znalostí dětí, mládeže i dospělých obyvatel v regionu. Jako problém se ukázalo zanedbávání památkové péče a přítomnost zvláště ohrožených památek, u kterých by nově definovaný účel pomohl stávající situaci zlepšit. Památky, zejm. památky spjaté s průmyslovou tradicí regionu, jsou důležitým zdrojem místního uvědomění a adekvátním využitím pomáhají rozvíjet kreativní činnost. Naplnění cílelepší využití paměťových institucí (kulturních památek, muzeí, galerií, apod.) v území metropolitní oblasti jako zdrojů pro rozvoj kreativního průmyslu, dále povede ke zlepšení současného stavu památek a zpřístupnění shromážděného kulturního dědictví široké veřejnosti.

K naplnění cíle povede realizace těchto opatření:

- 2.4.1 Využití zdrojů paměťových institucí pro rozvoj kreativního průmyslu
- 2.4.2 Využití kulturních památek jako infrastruktury pro vzdělávací, kulturní a komunitní účely

4. INTERVENČNÍ ČÁST

V rámci intervenční části je provedeno podrobnější rozpracování definovaných opatření a jsou zde navrženy typové projekty k jednotlivým opatřením. U jednotlivých opatření jsou stanoveny indikátory, které kvantifikují předpokládané výstupy a výsledky dané intervence a umožňují vytvářet silné synergické vazby. Dále je zde uvedena předpokládaná finanční alokace, časový harmonogram realizace a předpokládaní nositelé projektů. Indikátory a finanční alokace jsou dále přiřazeny k operačním programům, kam budou předkládány projekty naplňující deklarované očekávané výsledky.

SC 1.1 ZAVÉST A ZATRAKTIVNIT ENVIRONMENTÁLNĚ PŘÍZNIVOU DOPRAVU V RÁMCI AGLOMERACE A POSÍLIT JEJÍ BEZPEČNOST

Opatření:

1.1.1 Posílení ekologické veřejné dopravy

Současná situace v rámci veřejné dopravy, byť ji lze označit za moderní v porovnání s jinými částmi republiky, bohužel zatím nesleduje celoevropské trendy ve vztahu ke snížení dopadů z ní plynoucích znečištění, které způsobují sníženou kvalitu života především v jádrech metropolitní oblasti. Posílení role ekologické veřejné dopravy zmírní produkci dusičnanů, hlučnost a prašnost. Opatření pomůže zlepšit celkovou situaci v oblasti znečištění životního prostředí, které na některých místech přesahuje povolené limity. Díky propojení aktivit v rámci dalších opatření (1.1.2, 1.1.3 a 1.2.1) bude zajištěno v této oblasti dosažení většího užitného efektu. Vhodně sestavený, modernizovaný ekologický vozový park může navíc přesvědčit více občanů k využití služeb veřejné dopravy. Opatření je aktivitami propojeno s opatřením 1.1.3.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
Dopravní podniky a další dopravci působící v aglomeraci	Rozšíření ekologického vozového parku (nákup trolejbusů a elektrobusů)	2015-2020	IROP	Prioritní osa 1: Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony	Počet nově pořízených vozidel pro veřejnou dopravu (vozidla)
Dopravní podniky a další dopravci působící v aglomeraci	Budování infrastruktury pro e-mobilitu (např. trolejbusových tratí)	2015-2020	OPD	Prioritní osa 1: Infrastruktura pro železniční a další udržitelnou dopravu	Celková délka nových nebo modernizovaných linek metra, tramvajových tratí nebo trolejbusových tratí

1.1.2 Budování cyklostezek

V rámci naplnění specifického cíle 1.1 je speciální pozornost věnována cyklo dopravě jakožto alternativnímu způsobu dopravy, který zejména na kratších trasách uvnitř i vně urbanizovaného prostoru pomáhá snížit automobilovou dopravní zátěž. V současné době je problémem především nedostatečně propojený systém cyklostezek s městy a cyklostezkami národní úrovně v území. Důležité je také propojit systém cyklostezek s ostatními druhy veřejné dopravy a umožnit komfortní kombinaci všech druhů dopravy, které zlepší dopravní dostupnost bydlení, škol a zaměstnání a povedou zlepšování dopravního chování obyvatel aglomerace. V tomto ohledu budou cyklostezky propojeny s nově vybudovanými a rekonstruovanými dopravními terminály v rámci opatření 1.1.3. Dále je počítáno s přidanou hodnotou cyklo dopravy ve snížení množství znečištění vzniklého z individuální autodopravy.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
Obce, města	Páteřní cyklostezky uvnitř jader aglomerace spojující jádra aglomerace a větší sídla a sloužící k oddělení motorové a nemotorové dopravy	2015-2020	IROP	Prioritní osa 1: Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony	Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras (km)

1.1.3 Budování přestupních terminálů a návazné infrastruktury

Opatření je zaměřeno na identifikovanou potřebu neefektivního propojení veřejné dopravy, což má za následek nižší počet přepravovaných osob (neochotu využívat hromadnou dopravu, neefektivní nakládání s časem atd.) a tedy vyšší podíl automobilové dopravy v metropolitní oblasti. Zásadní je budované přestupní terminály provázat s dalšími způsoby přepravy, tak aby vhodně kombinovaly jednotlivé druhy přepravy. Zlepšením komfortních stránek cestování veřejnou dopravou je také důležitým argumentem pro zvýšení podílů cestujících. Nově vybudované a rekonstruované terminály budou propojeny se sítí cyklostezek a cyklotras vybudovaných v rámci opatření 1.1.2, tak aby se všechny formy dopravy vhodně doplňovaly.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
Obce, města, dopravní podniky a další dopravci působící v aglomeraci	Výstavba a modernizace přestupních terminálů a zón Park & Ride	2015-2020	IROP	Prioritní osa 1: Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony	Počet nových nebo rekonstruovaných přestupních terminálů ve veřejné dopravě (terminály)

1.1.4 Moderní řízení dopravy

Opatření směřuje ke zlepšení řízení dopravy prostřednictvím modernizace odbavovacích a informačních systémů MHD a inovativních telematických řešení. Informační systémy se navíc mohou uplatnit pro řízení jak motorové tak nemotorové dopravy. Zefektivnění a vzájemná koordinace řídicích systémů podpoří větší plynulost provozu a to převážně v přetížených částech v jádrových oblastech aglomerace, ale umožní také přetížení předcházet mimo samotná města. Součástí moderního řízení dopravy je vhodná příprava a sestavování plánů mobility, které jsou nezbytnou podmínkou pro koordinaci celé dopravy a výběr optimálních opatření ke zvýšení mobility. Moderní řízení dopravy v sobě zahrnuje vazbu na všechna opatření v rámci specifického cíle 1.1

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
Obce, města, dopravní podniky a další dopravci působící v aglomeraci	Odbavovací informační systémy navigační informační systémy pro motorovou a nemotorovou dopravu, plány mobility	2015-2020	IROP	Prioritní osa 1: Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony	Počet zařízení a služeb pro řízení dopravy (ks)
Obce, města, dopravní podniky a další dopravci působící v aglomeraci	Nákup a instalace systémů inteligentního řízení dopravy.	2015-2020	OPD	Prioritní osa 1: Infrastruktura pro železniční a další udržitelnou dopravu	

1.1.5 Posílení bezpečnosti pěší a cyklistické dopravy, včetně řešení bezbariérovosti

Opatření reaguje na zjištěnou potřebu zvýšení bezpečnosti cyklistické a pěší dopravy na území metropolitní oblasti včetně řešení bezbariérovosti prostřednictvím úpravy profilu komunikací. Na silnicích je potřeba doplnit prvky ochrany pro pěší a cyklisty, které přispějí ke zvýšení bezpečnosti a dalšímu zklidnění automobilové dopravy. Nově vybudovaná místa pro přecházení pěších osob budou respektovat kritéria bezbariérovosti. Posílení bezpečnosti pěší a cyklistické dopravy včetně bezbariérovosti zahrnuje vazbu na všechna opatření v rámci specifického cíle 1.1.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
Obce, města, dobrovolné svazky obcí, organizace zřizované nebo zakládané kraji a obcemi. dopravní	Projekty zvyšování bezpečnosti cyklistické a pěší dopravy	ke 2015-2020	IROP	Prioritní osa 1: Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě (realizace)

SC 1.2 SNÍŽIT NEGATIVNÍ DOPADY LIDSKÉ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Opatření:

1.2.1 Omezení vypouštění škodlivých látek

Snížení vypouštění škodlivých látek do životního prostředí je zásadním úkolem z hlediska environmentální udržitelnosti metropolitní oblasti. V současné době je na území evidována řada přímých znečišťovatelů ovzduší a povrchových i podzemních vod, zejm. významných podniků, ale i příspěvkových organizací měst. Podstatné je zvýšení podílů nových technologií umožňující lepší zachycení emisních látek přímo u zdroje. Opatření má za cíl kompenzovat ekonomické náklady vztahující se k instalaci modernějších filtračních technologií. Opatření společně s opatřením 1.2.3 reaguje na stacionární zdroje znečištění a tím doplňuje opatření 1.1.1, které snižuje znečištění plynoucí z dopravy.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
Hlavní znečišťovatelé v území, obce, DSO, státní podniky, příspěvkové organizace zřízené samosprávou	Snížení vypouštění škodlivých látek do podzemních vod a vodotečí	2015-2020	OPŽP	Prioritní osa 1: Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní	Počet opatření realizovaných pro snížení eutrofizace

Hlavní znečišťovatelé území	snižování v stacionárních zdrojů znečištění ovzduší	2015-2020	OPŽP	Prioritní osa 2: Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech	Počet stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, u kterých bylo provedeno opatření ke snížení emisí
-----------------------------	---	-----------	------	--	---

1.2.2 Revitalizace funkčních a přírodních ploch

Na území metropolitní oblasti bylo zjištěno velké zastoupení ekologicky nestabilních ploch a zároveň je zde nevyužitý potenciál městských lesů a ploch zeleně v intravilánech, které mohou významnou měrou přispět ke zlepšení filtrační funkce emisemi znečištěného ovzduší. Funkční plochy zeleně v intravilánech navíc přirozeně zlepšují mikroklimatické charakteristiky v oblasti vlhkosti ovzduší. Pro zlepšení současného stavu je potřeba revitalizovat vhodně vybraná území, zejm. podél řek tekoucích oběma jádrovými městy, která mimo zlepšení mikroklimatu center pomohou zvýšit biodiverzitu v území. Vedlejším efektem je možnost využití těchto revitalizovaných ploch pro volnočasové aktivity občanů. Vhodnou revitalizací území se podpoří také absorpční kapacita krajiny a umožní se tak většímu vsaku vodních srážek, tím je nepřímo zajištěna provazba s opatřením 1.4.1, které snižuje riziko povodní.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
Vlastníci a nájemci pozemků, orgány státní správy a organizace podílející se na ochraně přírody a krajiny	Revitalizace a zvýšení biodiverzity funkčních a přírodních ploch	2015-2020	OPŽP	Prioritní osa 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu	Plocha revitalizovaného území (ha)

1.2.3 Řešení starých ekologických zátěží

Problémem metropolitní oblasti je dlouhodobě chybějící řešení opuštěných či nedostatečně využívaných průmyslových a zemědělských areálů, často označovaných jako ekologické zátěže nebo brownfieldy. Tyto areály často představují přímý zdroj znečištění z důvodů jejich předchozí produkce a zabírají možné plochy pro výstavbu. U starých ekologických zátěží je potřeba provést sanaci areálu tj. odstranit či zamezit znečišťování okolí a nalézt pro ně nové funkční využití. Opatření společně s opatřeními 1.1.1 a 1.2.1 pomáhá snižovat množství přímých zdrojů znečištění aglomeraci.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
Subjekty zajišťující odstraňování ekologických zátěží	Revitalizace a zvýšení biodiverzity funkčních a přírodních ploch	a 2015-2020	OPŽP	Prioritní osa 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu	Plocha revitalizovaného území (ha)

SC 1.3 PODPOŘIT EKOLOGICKÉ NAKLÁDÁNÍ S ODPADY A VYŘEŠIT LIKVIDACI ZDRAVOTNICKÉHO ODPADU V AGLOMERACI

Opatření:

1.3.1 Modernizace třídění a zpracování odpadů

V reakci na stálou potřebu zvyšování poměru tříděného a využitelného odpadu bylo přijato opatření, které pomůže uspokojit současné nároky. Problematická je především úroveň třídění biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO). Třídění ostatních složek je na dobré úrovni, problémem je nedostatek prostoru pro kultivované umístění sběrných nádob a jejich nízká kapacita. Opatření zvýší komfort při třídění odpadu a motivuje tak občany k vyššímu zapojení do třídění odpadu v území. Dále v kombinaci s opatřením 1.3.2 zvýší celkovou účinnost odpadového hospodářství metropolitní oblasti.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
Kraje, města a obce, města a pověřené obce, původci odpadu, podnikatelské subjekty	Budování nových modernizace stávajících sběrných systémů odpadu	2015- a 2020	OPŽP	Prioritní osa 3: Odpady materiálové zátěže a rizika	Kapacita a podpořených zařízení pro materiálové využití ostatních odpadů (t/rok)

1.3.2 Vybudování spaloven zdravotnického odpadu

Opatření reaguje na současný neutěšený stav v oblasti nakládání s nebezpečným odpadem, respektive s odpadem, který produkují v aglomeraci situované krajské, resp. fakultní nemocnice. Technický stav spaloven nebezpečného odpadu, které primárně likvidují zdravotnický odpad, je dlouhodobě neudržitelný a neřešení této situace povede ke zvýšení bezpečnostních i ekologických rizik. Potřebné je především modernizovat a zkvalitnit infrastrukturu pro likvidaci nebezpečného odpadu tak, aby byla zajištěna bezpečnost životního prostředí a obyvatel v území. Opatření společně s opatřením 1.3.1 pomáhá zvýšit účinnost odpadového hospodářství metropolitní oblasti.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor (jednotka)	aktivity
Kraje, města a obce, města a pověřené obce, původci odpadu, podnikatelské subjekty	Modernizace a budování nové infrastruktury pro nakládání s nebezpečným odpadem	2015-2020	OPŽP	Prioritní osa 3: Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika	Kapacita podpořených zmodernizovaných zařízení pro nakládání s nebezpečnými odpady (t/rok)	nově nebo zmodernizovaných zařízení pro nakládání s nebezpečnými odpady (t/rok)

SC 1.4 ZREALIZOVAT PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ A SNÍŽIT RIZIKA A DOPADY POVODNÍ

Opatření:

1.4.1 Budování poldrů a retenčních nádrží

Budování poldrů a retenčních nádrží, případně dalších protipovodňových opatření v území metropolitní oblasti pomůže posílit její připravenost na přívalové deště, které mohou při záplavách způsobit velké škody na majetku i v samotné přírodě. Retenční nádrže pomáhají zadržet nakumulovanou dešťovou vodu v území a chrání tak kanalizační systém před zahlcením srážkovou vodou. Budováním poldrů se pak sníží destruktivní účinky povodňových vln a zvýší se bezpečnost občanů. Budování poldrů a retenčních nádrží bude vhodně propojeno s revitalizovanými plochami s aktivitami v rámci opatření 1.2.2, 1.4.2 a 1.4.3 tak, aby došlo ke zvýšení efektu protipovodňové ochrany.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor (jednotka)	aktivity
Veřejný sektor, organizace zajišťující technická opatření na vodních tocích (správci toků), Organizační složky státu a jimi zřízené příspěvkové organizace	Budování protipovodňových opatření	2015-2020	OPŽP	Prioritní osa 1: Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní	Počet obnovených, vystavěných a rekonstruovaných vodních děl sloužících k povodňové ochraně (ks)	

1.4.2 Čištění vodotečí

Zanesená koryta řek a potoků znesnadňují průtok srážkové vody, což v kombinaci s přívalovými dešti nebo v období jarního tání může zapříčinit povodňové stavy v území. Účelné je preventivní odstranění nánosů v korytech řek a potoků a jejich případné prohloubení, díky čemuž dojde ke zvýšení průtočné kapacity koryta. V kombinaci s realizací aktivit v rámci opatření 1.2.2, 1.4.1 a 1.4.3 dojde k významnému snížení rizika povodní v aglomeraci.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor (jednotka)	aktivity
Veřejný sektor,	Odstraňování	2015-	OPŽP	Prioritní osa 1:	Délka řešených	

organizace zajišťující technická opatření na vodních tocích (správci toků), Organizační složky státu a jimi zřízené příspěvkové organizace	nánosů, prohloubení vodotečí	2020	Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní kilometrů toků
--	------------------------------	------	---

1.4.3 Odstranění problémů kanalizační sítě

Neprůchodná nebo nevybudovaná kanalizační síť, která by byla schopná rychle odvést srážkové vody ze zastavěného území, zvyšuje riziko záplav v intravilánu obcí a měst. Funkční kanalizační síť je potřebná především pro preventivní snižování ekonomických a ekologických škod záplav. Zvýšením protipovodňové ochrany a zmírnění ohrožení podzemních vod a vodotečí prostřednictvím kanalizace umožní jako vedlejší efekt zvýšit množství ploch vhodných k ekonomické produkci. Opatření je provázáno s aktivitami v rámci opatření 1.2.2, 1.4.1 a 1.4.2, čímž je dosaženo vyšší protipovodňové ochrany.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
obce, příspěvkové organizace zřízené samosprávou, státní podniky	DSO, výstavba kanalizací a ČOV, řešení problémů kanalizační sítě	2015-2020	OPŽP	Prioritní osa 1: Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní	Délka nově vybudovaných kanalizací (km)

SC 2.1 PODPOŘIT POLYTECHNICKÉ A PŘÍRODOVĚDNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Opatření:

2.1.1 Zlepšení vybavenosti pro polytechnické a přírodovědné vzdělávání

Opatření reaguje na nevhodnou oborovou strukturu vzdělávání nekorespondujícím s poptávkou na lokálním trhu práce prostřednictvím větší specializace již v rámci primárního a sekundárního vzdělávání. Zájem o polytechnické a přírodovědné obory bude podnícen především prostřednictvím budováním specializovaných učeben a dílen a zvýšením jejich vybavenosti, tak aby se v mladých lidech podněcoval zájem a mladí zájemci měli možnost se v daném oboru dále rozvíjet, a to včetně žáků se specifickými vzdělávacími potřebami. V tomto ohledu budou specializované prostory vhodně vybaveny a uzpůsobeny. Zařízení bude také upraveno k možnému využití i pro žáky mateřských škol. Na opatření navazují aktivity opatření 2.1.2, které pomůžou zajistit dostatečnou kvalitu pedagogických pracovníků a specifický cíl 2.2, jenž rozšiřuje možnosti specializace a uplatnění studentů a internacionalizaci výzkumných týmů.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
Školy, školská zařízení v oblasti předškolního, základního středního zájmového vzdělávání	Nákup vybavení specializovaných učeben, budování specializovaných učeben	2015-2020	IROP	Prioritní osa 2: Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	Počet podpořených vzdělávacích zařízení (zařízení)
Školy, školská zařízení v oblasti předškolního, základního středního zájmového vzdělávání	Nákup vybavení specializovaných učeben, budování specializovaných učeben	2015-2020	OPVVV	Prioritní osa 3: Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu	Počet podpořených produktů (počet produktů)

2.1.2 Vzdělávání a profesní podpora pedagogů vedoucí ke zkvalitnění výuky

V reakci na nedostatečný počet kvalifikovaných pracovníků v technických a přírodovědných oborech v území, což je způsobeno i postupem přípravy odborníků již v primárním a sekundárním stupni vzdělávání, je potřeba zaměřit se na vzdělávání a informovanost pedagogických pracovníků, zajistit externí kapacity z praxe pro vzdělávání a výcvik, stejně jako podnítit zájem žáků a studentů o tyto obory prostřednictvím moderních výukových metod. Opatření je provázáno s opatřením 2.1.1, které zvyšuje možnosti vzdělávací infrastruktury.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
Školy, školská zařízení v oblasti předškolního, základního středního zájmového vzdělávání	Profesní podpora pedagogů a pedagogických pracovníků	2015-2020	OPVVV	Prioritní osa 3: Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu	Celkový počet účastníků (počet osob)

SC 2.2 POSÍLIT SPECIALIZACI UNIVERZIT NA BIOMEDICÍNU A NANOBIOLOGIE

Opatření:

2.2.1 Zavedení "bio" oborů na univerzitách

V metropolitní oblasti působí vysoce specializované firmy, které pociťují nedostatek kvalifikovaných odborníků pro úzce specializované práce. Při přetrvávajícím stavu hrozí jejich odchod z regionu. Proto je potřebné navázat na stávající obory místních univerzit a podpořit jejich rozšíření nebo zavést zcela nové obory týkající se biomedicíny a nanobiotechnologie, což zajistí kvalitnější a početnější produkci nových absolventů s profilem, který více odpovídá požadavkům zaměstnavatelů. Opatření navazuje na opatření ze specifického cíle 2.1, která pomáhají zvýšit kvalitu a zájem žáků předškolního, primárního a sekundárního vzdělávání.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor (jednotka)	aktivity
Vysoké školy	Zavedení nových nebo modernizace a rozšíření stávajících oborů	2015-2020	OPVVV	Prioritní osa 2: Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj	Počet nových modernizovaných výzkumně zaměřených studijních programech akreditovaných i pro výuku v cizím jazyce (studenti)	studentů v či

2.2.2 Dobudování infrastruktury pro „bio“ obory

Dobudování infrastruktury pro rozšířené nebo nově vznikající „bio“ obory je důležitý předpoklad pro zajištění kvality vzdělávání v těchto oblastech. Specializované firmy, které působí v území metropolitní oblasti, se potýkají s nedostatkem kvalifikovaných pracovníků v oboru biomedicíny a nanobiotechnologie. Pro setrvání a případný budoucí příchod nových firem do regionu je velmi důležité tomuto problému čelit zaváděním nových a rozšiřováním stávajících „bio“ oborů na místních univerzitách, pro což je ale také důležité zajistit odpovídající infrastrukturu. Opatření navazuje na opatření 2.2.1 a zvyšuje možnosti dalšího rozvoje nadaných absolventů středních škol.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor (jednotka)	aktivity
Vysoké školy	nákup zařízení, vybavení učeben	2015-2020	OPVVV	Prioritní osa 2: Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj	Počet studentů, kteří využívají nově vybudovanou, rozšířenou či modernizovanou infrastrukturu, mimo infrastrukturu pro výuku spojenou s výzkumem	studentů, kteří

(studenti)

2.2.3 Podpora spolupráce a internacionalizace výzkumných týmů

V oblasti výzkumných aktivit byla identifikována nedostatečně rozvinutá spolupráce a komunikace jednotlivých výzkumných a vývojových pracovišť, stejně jako nedostatečné sdílení dosažených výsledků a zkušeností na národní i mezinárodní úrovni. Pro zvýšení mezinárodní spolupráce je potřeba zvýšit atraktivitu oblasti pro výzkumné pracovníky ze zahraničí pro internacionalizaci výzkumných týmů a podpořit spolupráci, komunikaci a tvorbu vazeb s výzkumnými, vývojovými centry a centry excelence ze zahraničí. Opatření rozšiřuje opatření 2.2.1 a umožní přilákání většího množství zahraničních odborníků i pro nové „bio“ obory.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
	Internationalizace výzkumných aktivit, zkvalitnění výzkumné infrastruktury pro vzdělávací účely	2014-2020	OPVVV	Prioritní osa 1: Posilování kapacit pro kvalitní výzkum	Podíl odborných publikací ve spolupráci s domácími a zahraničními výzkumníky (%)

SC 2.3 PROPOJOVAT VZDĚLÁVÁNÍ A VĚDECKÝ VÝZKUM S PRAXÍ A PODNIKATELSKOU SFÉROU V SOULADU S CHYTROU SPECIALIZACÍ REGIONUOpatření:**2.3.1 Podpora spolupráce univerzit s aplikační sférou**

Metropolitní oblast se potýká s nedostatečným propojením univerzitní výzkumné sféry a praxe, což vede k průměrnému postavení obou krajů v oblasti inovací, i když mají v této oblasti velký potenciál. Proto je potřeba zkvalitnit a zintenzivnit spolupráci mezi výzkumnou sférou a praxí pro snadnější transfer technologií což bude mít za následek také vyšší konkurenceschopnost regionu. Opatření navazuje na opatření 2.2.3 a umožní lepší aplikaci výzkumných výsledků v praxi.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
Vysoké školy, Pracovníci výzkumných organizací, veřejné správy v oblasti výzkumní pracovníci	Příprava a realizace projektů dlouhodobé spolupráce výzkumných organizací s podniky mezioborových	2015-2020	OPVVV	Prioritní osa 2: Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj	Podíl odborných publikací ve spolupráci s výzkumnými organizacemi a podniky

v soukromém partnerství
sektoru

2.3.2 Vytvoření biomedicínského klastru

Klastry na území Hradecko-pardubické metropolitní oblasti by měly zajistit kooperaci napříč podnikatelskými, univerzitními a výzkumnými sférami pro zajištění lepší konkurenceschopnosti celého území. V současnosti tato spolupráce nefunguje tak jak by mohla a platforma klastrů by ji měla pomoci nastartovat. Z důvodu zaměření území je na místě podpořit zejména vznik a rozvoj biomedicínského klastru a napomoci tak naplnit inovační potenciál oblasti. Pro naplnění cíle je nutné vytvořit vhodné prostory s potřebným vybavením, tak aby plně vyhovovali všem zapojeným subjektům. Opatření navazuje na opatření 2.2.3 a 2.3.1 a umožní lepší zacílení výzkumů a využití výsledků v praxi.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
Podnikatelské subjekty, orgány státní správy, podnikatelská seskupení, samosprávu zřízené organizace, organizace pro výzkum a šíření znalostí	Tvorba nových a rozšiřování kvality zvyšování současných služeb podpůrné infrastruktury, tj. vědecko-technických parků, podnikatelských inovačních center, podnikatelských inkubátorů a rozvoj sítí spolupráce, vč. klastrů a technologických platforem	2015- a 2020	OPIK	Prioritní osa 1: Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace	Výdaje podnikatelského sektoru na provádění VaV ve vládním a vysokoškolském sektoru jako % celkových výdajů na provádění VaV v těchto sektorech

2.3.3 Rozvinutí podmínek pro inovační aktivity

V návaznosti na zvýšení konkurenceschopnosti metropolitní oblasti je nutné zlepšit podmínky pro vznik a rozvoj malých a středních firem, jakožto podniků s nejvyšším inovačním potenciálem. V území je potřeba vybudovat podpůrná centra, která umožní těmto subjektům využít vhodné prostory pro realizaci svých projektů. Nejvíce inovačních firem v území je soustředěno v chemickém, strojírenském a elektrotechnickém průmyslu. V území pro tyto podniky významně chybí funkční vědeckotechnologický park s potřebnou infrastrukturou.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
Podnikatelské subjekty, podnikatelské inkubátory	realizace podnikatelských záměrů, poskytování poradenských služeb	2015-2020	OPIK	Prioritní osa 2: Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních firem	Počet podniků pobírajících podporu (podniky)

SC 2.4 VYUŽÍT PAMĚŤOVÝCH INSTITUCÍ A KULTURNÍCH PAMÁTEK V AGLOMERACI JAKO ZDROJŮ ROZVOJE KREATIVNÍCH PRŮMYSLŮ

Opatření:

2.4.1 Využití zdrojů paměťových institucí pro rozvoj kreativních průmyslů

V metropolitní oblasti bylo identifikováno velké množství paměťových institucí (archivů, knihoven, muzeí, galerií apod.), které jsou nedostatečně využívaným zdrojem pro rozvoj kreativního průmyslu. Je vhodné rozšířit funkční využití těchto institucí pro kreativní průmysl, aniž by to bylo v rozporu s jejich původním funkčním statusem. Počítá se především s rozvojem nabídky, návštěvnické infrastruktury a se snahou o zefektivnění fungování zmíněných institucí za účelem zpřístupnění kulturního dědictví veřejnosti.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
Vlastníci a správci kulturního dědictví, subjekty v kreativních průmyslech, návštěvníci, obyvatelé, obce, kraje	a	2015-2020	IROP	Prioritní osa 3: Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí	Zvýšení očekávaného počtu návštěv podporovaných kulturních a přírodních památek a atrakcí

2.4.2 Využití kulturních památek jako infrastruktury pro vzdělávací, kulturní a umělecké účely

Na území metropolitní oblasti se nachází kulturní a technické památky bez definovaného účelu jejich využití. Zanedbává se památková péče a z toho důvodu se v oblasti také nachází několik zvláště ohrožených památek. Památky nejsou ve vyhovujícím stavu a nutností je jejich obnova a revitalizace. Cílem opatření je aktivizovat potenciál kulturního dědictví a využít jej k vyváženému rozvoji území. Vedlejším efektem naplnění opatření je snížení rizika ztráty části kulturního dědictví.

Zapojené subjekty	Podporované aktivity	Časový plán	Operační program	Prioritní osa	Indikátor aktivity (jednotka)
Vlastníci správci kulturního dědictví, subjekty v kreativních průmyslech, návštěvníci, obyvatelé, obce, kraje	a revitalizace, rekonstrukce modernizace kulturních památek	2015- a 2020	IROP	Prioritní osa 3: Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí	Počet revitalizovaných památkových objektů (objekty)

Tab. 8 Tabulka indikátorů

Prioritní oblasti	Opatření ITI	Indikátor				Operační program
		ID	Název	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	
PO 1	O 1.1.1	74801	Počet nově pořízených vozidel pro veřejnou dopravu (%)	0 vozidel	26 vozidel	IROP
		74500	Celková délka nových nebo modernizovaných linek metra, tramvajových tratí nebo trolejbusových tratí (km)	0 km	x km	OPD
	O 1.1.2	76100	Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras	0 km	x km	IROP
	O 1.1.3	75201	Počet nových nebo rekonstruovaných přestupních terminálů ve veřejné dopravě	0 terminálů	4 terminály	IROP
	O 1.1.4	70401	Počet zařízení a služeb pro řízení dopravy	0 ks	x ks	IROP
		72401	Počet zařízení a služeb ITS	0 ks	ks	OPD
	O 1.1.5	75001	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě	0 realizací	x realizací	IROP
	O 1.2.1	42400	Počet opatření realizovaných pro snížení eutrofizace	0 opatření	x opatření	OPŽP
		36101	Počet stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, u kterých bylo provedeno opatření ke snížení emisí	0 ks	x ks	OPŽP
	O 1.2.2	45410	Plocha revitalizovaného území	0 ha	ha	OPŽP
	O 1.2.3	45410	Plocha revitalizovaného území	0 ha	ha	OPŽP
	O 1.3.1	40102	Kapacita podpořených zařízení pro materiálové využití ostatních odpadů	0 t/rok	t/rok	OPŽP
	O 1.3.2	40901	Kapacita nově podpořených nebo zmodernizovaných zařízení pro nakládání s nebezpečnými odpady	0 t/rok	t/rok	OPŽP

Strategie ITI pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast pro období 2014–2020

	O 1.4.1	43500	Počet obnovených, vystavěných a rekonstruovaných vodních děl sloužících k povodňové ochraně	0 ks	2 ks	OPŽP
	O 1.4.2	43300	Délka řešených kilometrů toků	0 km	km	OPŽP
	O 1.4.3	42201	Délka nově vybudovaných kanalizací	0 km	km	OPŽP
PO 2	O 2.1.1	50000	Počet podpořených vzdělávacích zařízení	0 zařízení	zařízení	IROP
		52100	Počet podpořených produktů vzdělávacích zařízení	0 počet produktů	počet produktů	OPVVV
	O 2.1.2	60000	Celkový počet účastníků (pedagogů, studentů)	0 počet osob	počet osob	OPVVV
	O 2.2.1	52810	Počet studentů v nových či modernizovaných výzkumně zaměřených studijních programech akreditovaných i pro výuku v cizím jazyce	studenti	studenti	OPVVV
	O 2.2.2	52710	Počet studentů, kteří využívají nově vybudovanou, rozšířenou či modernizovanou infrastrukturu, mimo infrastrukturu pro výuku spojenou s výzkumem	studenti	studenti	OPVVV
	O 2.2.3	20204	Podíl odborných publikací ve spoluautorství domácích a zahraničních výzkumníků	%	%	OPVVV
	O 2.3.1	20212	Podíl odborných publikací ve spoluautorství výzkumných organizací a podniků	%	%	OPVVV
	O 2.3.2	21011	Výdaje podnikatelského sektoru na provádění VaV ve vládním a vysokoškolském sektoru jako % celkových výdajů na provádění VaV v těchto sektorech	%	%	OPIK
	O 2.3.3	C/EFRR/01	Počet podniků pobírajících podporu	podniky	podniky	OPIK
	O 3.1.1	C/EFRR/FS/9	Zvýšení očekávaného počtu návštěv podporovaných kulturních a přírodních památek a atrakcí	návštěvy/rok	návštěvy/rok	IROP
	O 3.1.2	90501	Počet revitalizovaných památkových objektů	0 památek	5 památek	IROP

5. VAZBA NA HORIZONTÁLNÍ TÉMATA

Horizontální témata jsou definována Evropskou komisí a zasahují do všech oblastí socioekonomického rozvoje EU. Jedná se o princip **Rovných příležitostí**, který je charakterizován potíráním diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, světového názoru, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace, dále znevýhodněné skupiny jako jsou imigranti a azylanti, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby s nízkou kvalifikací nebo bez kvalifikace, osoby z obtížně dopravně dostupných oblastí, drogově závislí, propuštění vězni, absolventi škol, souhrnně skupiny ohrožené sociálním vyloučením. Při plnění dílčích cílů v ITI strategii, budou brány v potaz i kombinace dalších znevýhodňujících faktorů, které přístup k zaměstnání, vzdělání či ke komunitě činí obzvláště obtížným. Specifické problémy etnických menšin místních komunit a malých znevýhodněných skupin, které v některých případech mohou být vyřazeny ze sociálních a ekonomických vazeb, se stávají chronickými, neboť bez znalosti a partnerství místních iniciativ se nedaří je řešit běžnými nástroji státní politiky. V této oblasti je též důležitým tématem otázka rovnosti mužů a žen.

Druhým principem je princip **Udržitelného rozvoje**, který je definován jako ekonomický růst, jenž uvádí v soulad hospodářský a společenský pokrok s plnohodnotným zachováním životního prostředí a je složen ze tří pilířů:

Environmentální pilíř – ochrana fauny a flóry, ovzduší, vod, půd, ekosystému a přírodních zdrojů. Klíčové je zacházení s nerostným bohatstvím, s neobnovitelnými energetickými zdroji, se surovinami, ale také s odpady (v území aglomerace se jedná o potřeby rozšíření a zkvalitnění infrastruktury pro třídění odpadu, rozšíření a zkvalitnění infrastruktury pro likvidaci nebezpečného odpadu). Aby nedocházelo ke zhoršení životního prostředí, je zapotřebí se zaměřovat na tyto priority - omezování globálního oteplování, zastavení ztráty biodiverzity, kontrolování a omezování emisí, (ve strategii ITI se mimo jiné jedná o posílení ekologické veřejné dopravy, budování cyklostezek, budování přestupních terminálů a návazné infrastruktury), navrácení k přirozenému koloběhu vody a živin (mezi hlavní potřeby v území aglomerace mimo jiné patří protipovodňová opatření dle protipovodňových plánů obcí, čistění vodotečí apod.). Obecně lze konstatovat, že vzhledem k udržitelnému rozvoji jsou žádoucí zejména projekty vedoucí ke snížení spotřeby energie, zlepšení energetické účinnosti (dopravy, budov, atd.). Dále projekty akceptující princip energetické samostatnosti, kde za pomoci využití obnovitelných zdrojů energie (sluneční, vodní, geotermální energie, biomasa) se nebudou zvyšovat nároky na dodávky z veřejných energetických sítí. Další významnou oblastí jsou projekty, které plánují omezovat produkci tzv. skleníkových plynů a jiných škodlivin, či povedou ke zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie.

Ekonomický pilíř - napomáhá při zajišťování ziskovosti udržitelných investic jak ve veřejném, tak i v soukromém sektoru. Přenášení výsledků výzkumu (který je zaměřen na problematiku udržitelného rozvoje) do výroby a do každodenního života, ovlivňování rozhodnutí spotřebitelů na všech úrovních.

Ekonomická stránka udržitelnosti je úzce propojena se stránkou sociální. Hlavní proud ekonomické vědy a zejména ekonomická praxe se zatím zabývá především otázkou ekonomického růstu a hledá cesty, jak tohoto růstu pokud možno trvale dosahovat. Právě v oblasti ekonomiky je tedy nejčastěji rozvoj více méně automaticky ztotožňován s růstem. Za pozitivní z hlediska udržitelnosti v této souvislosti lze považovat, pokud se ekonomického růstu dosahuje intenzifikací, technologickou či organizační inovací a vyšší kvalitou a

produktivitou lidské práce – nikoliv tedy další exploatací přírodních zdrojů. Rostoucí podíl na ekonomice zejména vyspělých zemí má vývoj a výroba technologií šetrných k životnímu prostředí, méně energeticky a surovinově náročných a odstraňujících znečištění životního prostředí z minulosti.⁸

Sociální pilíř – představuje význam lidského života, sociálního uznání, vzdělání, ale i rozvoj kultury a zachování tradic. V případě tohoto pilíře je rozhodující správné fungování rodiny, obcí, veřejných institucí, ale i občanské společnosti.

K trvalé sociální udržitelnosti musí být kombinace populace, kapitálu a technologie ve společnosti konfigurována tak, aby životní úroveň každého jednotlivce byla adekvátní a bezpečná. Sociální rozměr udržitelnosti lze vyjádřit jako sociální soudržnost (kohezi).⁹

Jelikož se výše uvedené pilíře udržitelného rozvoje prolínají, bude použito takového systému, aby nedocházelo k upřednostňování či zanedbávání některého z nich.

Při zpracování Strategie integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast byl posouzen soulad jednotlivých prioritních oblastí s horizontálními kritérii, a to následujícím způsobem:

Při řešení prioritní oblasti (PO1), „Udržitelná metropolitní oblast“ a jejich dílčích cílů,

- 1.1 Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost
- 1.2 Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí,
- 1.3 Zlepšit ekologické nakládání s odpady a vyřešit likvidaci zdravotnického odpadu,
- 1.4 Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní

Lze v rámci této prioritní oblasti očekávat **pozitivní dopad na princip Udržitelného rozvoje a neutrální dopad na princip Rovných příležitostí.**

Při řešení prioritní oblasti (PO2) „Chytrá a kreativní metropolitní oblast“ a jejich dílčích cílů

- 2.1. Podpořit polytechnické a přírodovědné vzdělávání,
- 2.2. Posílit specializaci univerzit na biomedicínu a nanobiotechnologie,
- 2.3. Propojovat vzdělávání a vědeckého výzkumu s praxí a podnikatelskou sférou v souladu s chytrou specializací regionu,
- 2.4. Využít paměťové instituce a kulturní památky v aglomeraci jako zdroje rozvoje kreativního průmyslu,

Lze v této oblasti očekávat **pozitivní dopad na princip Rovných příležitostí a pozitivní dopad na princip udržitelného rozvoje, zejm. jeho ekonomický pilíř.**

Hlavním cílem projektů realizovaných v rámci Strategie ITI bude odstranění územních rozdílů v řešené aglomeraci a celkový harmonický rozvoj a dále vytváření příznivých podmínek pro začleňování ohrožených skupin obyvatelstva zpět do společnosti a pro kvalitní spolupráci obyvatelstva se subjekty měst a obcí dané aglomerace. **Žádný z projektů realizovaných v rámci ITI nebude mít negativní dopad na udržitelný rozvoj ani na rovné příležitosti.**

⁸ Dle: www.uur.cz/principy/konference/KapitolaA%5CA11_VymezeniPojmuUdrzitelnehoRozvoje_20060919.pdf

⁹ dtto

6. VAZBA NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Cílem této kapitoly je primárně zmapovat strategické dokumenty, jednak na úrovni obcí/měst a jednak na vyšší úrovni. Vzájemná součinnost a provázanost všech dokumentů je základním stavebním prvkem úspěšného řízení rozvoje území.

Cílem této kapitoly je přiblížit základní stávající i připravované strategické, koncepční a analytické dokumenty na úrovni lokální, regionální, národní a mezinárodní a jejich vazbu na strategii.

Posuzování místních specifik území je nutno provádět v kontextu stávajících strategií a platných dokumentů na lokální, regionální, národní a mezinárodní úrovni. Je zcela zásadní, aby strategie jako celek, tedy především klíčové oblasti a priority v dokumentu nastavené, byla v souladu nejen s potřebami a prioritami identifikovanými v rámci strategických dokumentů obcí/měst, ale rovněž s prioritami vyšších územních a integračních celků, které pro řešené území vzhledem k potřebám strategie představuje:

- obce/města
- kraje
- NUTS II Severovýchod
- Česká republika
- Evropská unie

Strategické dokumenty na regionální, krajské, národní a nadnárodní úrovni

Základní dokumenty měst představují územní plán, strategický plán a rozpočet. Koncepční a strategické dokumenty pokrývají základní služby města. Některé koncepce není možné chápat jako koncepce v pravém slova smyslu. Jedná se o koncepci partnerských vztahů, která pouze vymezuje prioritní okruhy činnosti úseku vnějších vztahů v oblasti zahraničních vztahů a koncepci bytové politiky.

„Strategie integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast“ vychází ze strategických a programových dokumentů zpracovaných na národní, krajské a regionální úrovni, které mají zásadní vazbu na Kohezní politiku v období 2014+ a budou mít rozhodující vliv také na rozvoj území v následujícím období. Přehled těchto dokumentů s vazbou na „Strategii integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast“ uvádí níže tabulka č. 1. Zásadní dokumenty jsou zde hierarchicky řazeny od nadnárodní úrovně až po úroveň krajskou a regionální. U každého dokumentu je uvedena stručná charakteristika, která se zaměřuje na objasnění kontextu dokumentu a jeho cílů. Poslední sloupec uvádí vztah k rozvoji území.

Soulad „Strategie integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast“ s relevantními dokumenty lze doložit tematickým a obsahovým zaměřením prioritních os, oblastí podpory, kritických oblastí.

Tab. 9 Přehled relevantních strategických dokumentů s vazbou na „Strategii integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast“

Vazba na dílčí cíle (viz strategická část)	Název dokumentu	Působnost/ úroveň	Stručný popis dokumentu	Odkaz na dokument/Anotace zdroje	Vztah k rozvoji území
SC 1.1. Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost SC. 1.2. Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí SC.2.3. Propojovat vzdělávání a vědecký výzkum s praxí a podnikatelskou sférou v souladu s chytrou specializací regionu	Strategie Evropa 2020	nadnárodní	Hospodářská strategie Evropské komise, jejíž cíle by v příštím programovacím období měly být úzce propojeny s cíli kohezní politiky pro programovací období 2014-2020. Evropa 2020 definuje tři (vzájemně se posilující) priority: inteligentní růst, udržitelný růst a růst podporující začlenění.	Dokument je ke stažení na http://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/strategie-evropa-2020/strategie-evropa-2020-78695/ .	Klíčový dokument pro kohezní politiku – tedy pro možnosti čerpání zdrojů z kohezní politiky v dalším období. Kohezní politika má pomáhat naplňovat cíle tohoto dokumentu.
SC 1.1. Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost SC. 1.2. Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí SC. 1.3 Zlepšit ekologické nakládání s odpady a vyřešit likvidaci zdravotnického odpadu SC. 1.4. Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní SC. 2.1. Podpořit polytechnické a přírodovědné vzdělávání SC.2.3. Propojovat vzdělávání a vědecký výzkum s praxí a podnikatelskou sférou v souladu s chytrou specializací regionu	Dohoda o partnerství pro programové období 2014 - 2020	nadnárodní	Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020 je dokument vypracovaný členskými státy Evropské unie, který stanoví cíle a priority pro efektivní využívání Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) za účelem naplňování strategie Evropa 2020 na základě vydefinovaných národních priorit.	http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/67fc8a24-7212-46fa-8aa2-ba44315594a4/Dohoda_o_partnerstvi_SEA_6_2_final.pdf	Dohoda o partnerství byla vypracována za účasti partnerů v souladu s přístupem založeným na víceúrovňové správě, tj. se zapojením regionálních partnerů a dalších partnerů (sociální a hospodářští partneři, akademická sféra, nezisková sféra, podnikatelská sféra), a to v souladu s kodexem chování pro partnerskou spolupráci předloženém EK
SC 1.1. Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost SC. 1.2. Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí	Národní program reforem České republiky 2014	národní	Národní program reforem představuje příspěvek České republiky k plnění cílů Strategie Evropa 2020. Vychází z priorit definovaných politickou vůlí vlády. Současně se snaží reflektovat různorodé zájmy rezonující ve společnosti; za tímto účelem byl dokument v průběhu své přípravy v roce 2011 a aktualizace pro rok 2012	Dokument je ke stažení na http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/aktualne/NPR-2014.pdf	Tento dokument se musí promítnout do Smlouvy o partnerství a tím do možnosti čerpání prostředků z kohezní politiky v ČR.

Strategie ITI pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast pro období 2014–2020

<p>SC. 1.3.Zlepšit ekologické nakládání s odpady a vyřešení likvidace zdravotnického odpadu SC. 1.4.Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní SC. 2.1. Podpořit polytechnické a přírodovědného vzdělávání SC.2.3. Propojovat vzdělávání a vědecký výzkum s praxí a podnikatelskou sférou v souladu s chytrou specializací regionu</p>			<p>mnohokrát diskutován se zástupci sociálních partnerů, krajských a místních samospráv a zainteresované akademické veřejnosti.</p>		
<p>SC 1.1. Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost SC. 1.2. Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí SC. 1.3.Zlepšit ekologické nakládání s odpady a vyřešení likvidace zdravotnického odpadu SC. 1.4.Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní SC. 2.1. Podpořit polytechnické a přírodovědné vzdělávání SC.2.2. Posílit specializaci univerzit na biomedicínu a nanobiotechnologie SC. 2.3.Propojovat vzdělávání a vědecký výzkum s praxí a podnikatelskou sférou v souladu s chytrou specializací regionu</p>	<p>Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014 - 2020</p>	<p>národní</p>	<p>Základní koncepční dokument v oblasti regionálního rozvoje. Hlavním úkolem materiálu je formulovat přístup státu k podpoře regionálního rozvoje. Dne 15. 5. 2013 byla usnesením vlády ČR č. 344 schválena Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020.</p>	<p>Dokument je ke stažení na http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020</p>	<p>Tento dokument zahrnuje specifika, která se týkají Hradecko – pardubické metropolitní oblasti. O tento dokument se také opírá vznik ITI a jsou v něm definované metropolitní oblasti ČR.</p>
<p>SC 1.1. Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost SC. 1.2. Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí</p>	<p>Politika územního rozvoje České republiky</p>	<p>národní</p>	<p>Jedná se o celostátní dokument územního plánování, který by měl koordinovat územně plánovací činnosti krajů a zároveň sloužit jako zdroj argumentů při prosazování českých zájmů v rámci územního rozvoje EU. Politika územního rozvoje schválená v roce 2008 mimo jiné vymezuje rozvojové oblasti (aglomerace) a</p>	<p>Dokument je ke stažení na http://www.uur.cz/?id=3462.</p>	<p>Specifika, která se týkají Pardubického a Hradeckého kraje, se promítla do Zásad územního rozvoje krajů a následně do územních plánů dotčených obcí.</p>

Strategie ITI pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast pro období 2014–2020

SC. 1.4. Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní			rozvojové osy na území ČR.		
SC. 1.3. Zlepšit ekologické nakládání s odpady a vyřešení likvidace zdravotnického odpadu	Aktualizovaná Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR	národní	Strategie je komplexním odborným analyticko-strategickým dokumentem hodnotícím celou oblast nakládání s komunálními odpady a ostatními odpady z obcí.	Dokument je ke stažení na http://www.smocr.cz/cz/publikace/aktualizovana-strategie-rozvoje-nakladani-s-odpady-v-obcich-a-mestech-cr.aspx	Strategie navrhuje základní organizační a technologické způsoby řešení hlavních cílů pro využití odpadů v dalším desetiletí tak, aby byly splnitelné v prostředí ČR prostřednictvím realistického souboru administrativních, organizačních a ekonomických nástrojů.
SC. 1.3. Zlepšit ekologické nakládání s odpady a vyřešení likvidace zdravotnického odpadu	Plán odpadového hospodářství ČR 2003-2012	národní	Plán odpadového hospodářství České republiky stanovuje konkrétní cíle a opatření pro nakládání s odpady na území České republiky. V Plánu odpadového hospodářství ČR jsou zahrnuty cíle pro nakládání s odpady stanovené závaznými předpisy ČR a EU.	Dokument je ke stažení na http://databaze-strategie.cz/cz/mzp/strategie/plan-odpadoveho-hospodarstvi-ceske-republiky?typ=struktura	Klíčový dokument k podpoře materiálového využití odpadů a omezení jejich negativního vlivu na lidské zdraví a životní prostředí.
SC 1.1. Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost	Dopravní politika ČR pro období 2014 – 2020 s výhledem do roku 2050	národní	Dokument identifikuje hlavní problémy sektoru a navrhuje opatření na jejich řešení.	Dokument je ke stažení na http://www.mdcz.cz/NR/rdonlyres/6771FC27-DCCC-4B72-BD0E-3EF7E6118704/0/Dopravnipolitika20142020schvalena.pdf	Dopravní politika pro období 2014 – 2020 slouží jako podklad pro splnění cílů v Hradecko-pardubické aglomeraci.
SC 1.1. Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost	Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy	národní	Dokument si klade za cíl zpopularizovat jízdní kolo, aby se stalo rovnocennou, přirozenou a integrální součástí dopravního systému ve městech	Dokument je ke stažení na http://www.cyklodoprava.cz/file/cyklodoprava-strategie-2013-final/	Aktualizace Cyklostrategie vychází z vyhodnocení Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy ČR pro roky 2004–2011
SC. 2.4. Využití paměťové instituce a kulturní památky v aglomeraci jako zdroje rozvoje kreativního průmyslu	Aktualizace Státní kulturní politiky na léta 2013 -2014 s výhledem na roky 2015 - 2020	národní	Státní kulturní politika navrhuje soubor takových opatření, jejichž realizace pomůže překonat nahlížení na kulturu jako na „způsob vyžití pro volný čas“	Dokument je ke stažení na http://databaze-strategie.cz/cz/mk/strategie/aktualizace-statni-kulturni-politiky-na-leta-2013-2014-s-vyhledem-na-roky-2015-2020	Specifika, která se týkají Pardubického a Hradeckého kraje, se promítly do Aktualizace Státní kulturní politiky na léta 2013 -2014
SC. 2.4. Využití paměťové instituce a kulturní památky v aglomeraci jako zdroje rozvoje kreativního průmyslu	Koncepce památkové péče v ČR 2011 - 2016	národní	Dokument navrhuje takové opatření, které by měly vést k většímu využívání tzv. paměťových institucí v aglomeraci jako zdroje rozvoje kreativního průmyslu	Dokument je ke stažení na http://databaze-strategie.cz/cz/mk/strategie/koncepce-pamatkove-pece-v-ceske	Specifika, která se týkají Hradecko – pardubické aglomerace, se promítly do Koncepce památkové péče v ČR v roce 2011 – 2016.

Strategie ITI pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast pro období 2014–2020

				republice-2011-2016?typ=struktura	
SC. 2.1. Podpoření polytechnického a přírodovědného vzdělávání SC.2.3. Propojovat vzdělávání a vědecký výzkum s praxí a podnikatelskou sférou v souladu s chytrou specializací regionu	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011 - 2015	národní	Základním cílem dokumentu je zvýšení kvality a efektivit ve vzdělávání a tím také zvýšení konkurenceschopnosti ČR v mezinárodním srovnáním.	Dokument je ke stažení na http://databaze-strategie.cz/cz/msmt/strategie/dlouhodo-by-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-2011-2015	Dokument přináší analýzu stavu českého vzdělávacího systému a navrhuje řešení různých problémových oblastí.
SC. 2.1. Podpoření polytechnického a přírodovědného vzdělávání D.C. 2.3. Propojit vzdělávání a vědecký výzkum s praxí a podnikatelskou sférou v souladu s chytrou specializací regionu	Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR 2008 - 2015	národní	Základním cílem dokumentu je zvýšení kvality a efektivit ve vzdělávání a tím také zvýšení konkurenceschopnosti ČR v mezinárodním srovnání.	Dokument je ke stažení na http://databaze-strategie.cz/cz/msmt/strategie/strategie-vzdelavani-pro-udrizitelny-rozvoj-cr-2008-2015?typ=detail	Strategie navrhuje řešení problémů v oblasti dílčích cílů ITI analýzy.
SC.1.4. Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní	Strategie ochrany před povodněmi na území ČR	národní	Strategie vytváří rámec pro definování konkrétních postupů a preventivních opatření ke zvýšení systémové ochrany před povodněmi v České republice.	Dokument je ke stažení na http://www.mzp.cz/cz/strategie_ochrany_povodne	Dokument, který na základě znalostí průběhů povodní a stávajících technických, organizačních a legislativních opatření formuluje návrhy a směry dalších možností k omezení jak rozsahu povodní, tak snížení jejich ničivých následků
SC.1.4. Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní	Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodně blízkých opatření	národní	Cílem koncepce je s ohledem na udržitelný rozvoj společnosti a zájmy ochrany přírody a krajiny vyhodnotit a zvládat povodňová rizika v souladu se směrnicí 2007/60/ES a v souladu s cíli směrnice 2000/60/ES	Dokument je ke stažení na http://dataplan.info/img_upload/7bd1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce_ppo_uv101110_0799.pdf	Předložená koncepce je zaměřena na preventivní opatření, kterými lze negativní dopady povodní zmírnit
SC 1.1. Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost SC. 1.2. Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní	Zásady územního rozvoje Pardubického kraje	krajská	Tento materiál zpracovávají jednotlivé kraje. Zásady územního rozvoje Pardubického kraje navazují na Politiku územního rozvoje ČR, kterou dále zpřesňují. Podrobněji (na území obcí) pak vymezují rozvojové oblasti (aglomerace) na svém území.	Dokument je ke stažení na http://www.pardubickykraj.cz/zasad-y-uzemniho-rozvoje .	Zásady územního rozvoje Pardubického kraje jsou pro územní plán dotčených obcí závazné.

Strategie ITI pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast pro období 2014–2020

prostředí SC. 1.4.Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní					
SC 1.1. Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost SC. 1.2. Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí SC. 1.4.Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní	Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje	krajská	Tento materiál zpracovávají jednotlivé kraje. Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje navazují na Politiku územního rozvoje ČR, kterou dále zpřesňují. Podrobněji (na území obcí) pak vymezují rozvojové oblasti (aglomerace) na svém území.	Dokument je ke stažení na http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/zasady-uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-46187/	Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje jsou pro územní plán dotčených obcí závazné.
SC 1.1. Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost SC. 1.2. Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí SC. 1.3.Zlepšit ekologické nakládání s odpady a vyřešení likvidace zdravotnického odpadu SC. 1.4.Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní SC. 2.1. Podpoření polytechnického a přírodovědného vzdělávání SC.2.2. Posílení specializace univerzit na biomedicínu a nanobiotechnologie SC. 2.3.Propojovat t vzdělávání a vědecký výzkum s praxí a podnikatelskou sférou v souladu s chytrou specializací regionu SC. 2.4. Využít pamětové instituce a kulturní památky v aglomeraci jako zdroje rozvoje kreativního průmyslu	Program rozvoje Pardubického kraje pro období 2012-2016 (aktualizace z roku 2011, výhled do roku 2020)	krajská	Program rozvoje Pardubického kraje je základním střednědobým koncepčním dokumentem kraje. Dokument byl schválen Zastupitelstvem Pardubického kraje usnesením Z/363/2011 dne 15. 12. 2011.	Dokument je ke stažení na http://www.pardubickykraj.cz/rozvoj-kraje .	Z hlediska synergických efektů je vhodné, aby se krajská strategie doplňovala se strategií území. Při tvorbě návrhové části bude k tomuto dokumentu přihlíženo.
SC 1.1. Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou	Strategie rozvoje	krajská	Program rozvoje Královéhradeckého kraje je základním střednědobým koncepčním	<a 483="" 513="" 886="" 906"="" data-label="Page-Footer" href="http://www.kr-</td> <td>Z hlediska synergických efektů je vhodné, aby se krajská strategie</td> </tr> </table> </div> <div data-bbox="> <p>102</p> 	

Strategie ITI pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast pro období 2014–2020

<p>dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost SC. 1.2. Snižit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí SC. 1.3. Zlepšit ekologické nakládání s odpady a vyřešení likvidace zdravotnického odpadu SC. 1.4. Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní SC. 2.1. Podpoření polytechnického a přírodovědného vzdělávání SC.2.2. Posílení specializace univerzit na biomedicínu a nanobiotechnologie SC.2.3. Propojovat vzdělávání a vědecký výzkum s praxí a podnikatelskou sférou v souladu s chytrou specializací regionu SC. 2.4. Využít paměťové instituce a kulturní památky v aglomeraci jako zdroje rozvoje kreativního průmyslu</p>	<p>Královéhradeckého kraje 2014 – 2020</p>		<p>dokumentem kraje. Dokument byl schválen Zastupitelstvem Královéhradeckého kraje usnesením č. ZK/14/828/2014 ze dne 28. 4. 2014.</p>	<p>kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/rozvoj-2014-2020/strategie-rozvoje-kraje-2014--2020-70319/</p>	<p>doplňovala se strategií území. Při tvorbě návrhové části bude k tomuto dokumentu přihlíženo.</p>
<p>SC. 2.1. Podpořit polytechnické a přírodovědné vzdělávání SC.2.2. Posílení specializace univerzit na biomedicínu a nanobiotechnologie SC.2.3. Propojovat vzdělávání a vědecký výzkum s praxí a podnikatelskou sférou v souladu s chytrou specializací regionu</p>	<p>Krajská příloha k národní RIS 3 za Pardubický kraj</p>	<p>krajská</p>	<p>Strategie inteligentní specializace je ex-ante kondicionalitou pro čerpání SF v období 2014-20.</p>		<p>Strategie je v souladu s Programem rozvoje Pardubického kraje. Při tvorbě návrhové části bude k tomuto dokumentu přihlíženo.</p>
<p>SC. 2.1. Podpořit polytechnické a přírodovědné vzdělávání SC.2.2. Posílení specializace univerzit na biomedicínu a nanobiotechnologie SC.2.3. Propojovat vzdělávání a vědecký výzkum s praxí a podnikatelskou sférou v souladu s chytrou specializací regionu</p>	<p>Krajská příloha k národní RIS 3 za Královéhradecký kraj</p>	<p>krajská</p>	<p>Strategie inteligentní specializace je ex-ante kondicionalitou pro čerpání SF v období 2014-20.</p>		<p>Strategie je v souladu s Programem rozvoje Královéhradeckého kraje. Při tvorbě návrhové části bude k tomuto dokumentu přihlíženo.</p>

Strategie ITI pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast pro období 2014–2020

<p>SC 1.1. Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost</p> <p>SC. 1.2. Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí</p> <p>SC. 1.3. Zlepšit ekologické nakládání s odpady a vyřešení likvidace zdravotnického odpadu</p> <p>SC. 1.4. Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní</p> <p>SC. 2.1. Podpoření polytechnického a přírodovědného vzdělávání</p> <p>SC.2.2. Posílení specializace univerzit na biomedicínu a nanobiotechnologie</p> <p>SC.2.3. Propojovat vzdělávání a vědecký výzkum s praxí a podnikatelskou sférou v souladu s chytrou specializací regionu</p> <p>SC. 2.4. Využít pamětové instituce a kulturní památky v aglomeraci jako zdroje rozvoje kreativního průmyslu</p>	<p>Strategický plán rozvoje města Hradec Králové do roku 2030</p>	<p>regionální</p>	<p>Strategický plán rozvoje je jeden ze základních dokumentů územního celku – města vyjadřující předpokládaný vývoj daného území v časovém horizontu.</p>	<p>Dokument je ke stažení na http://www.hradeckralove.org/file/353/</p>	<p>Dokument vychází ze znalosti daného území a jeho potenciálu. Lze ho chápat jako soubor konkrétních kroků, které směřují k udržitelnému rozvoji řešeného území, a který napomůže systematicky řídit a organizovat změny v území. Dokument obsahuje základní charakteristiku a stručný profil území, charakterizuje slabé a silné stránky daného území, jeho příležitosti a hrozby. V neposlední řadě dokument vymezuje základní priority rozvoje, které budou podporovány, a dále definuje cíle rozvoje a jednotlivá opatření vedoucí k jejich naplnění.</p>
<p>SC 1.1. Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost</p> <p>SC. 1.3. Zlepšit ekologické nakládání s odpady a vyřešení likvidace zdravotnického odpadu</p>	<p>Strategický plán rozvoje města Pardubic pro období 2014 – 2025</p>	<p>regionální</p>	<p>Strategický plán rozvoje je jeden ze základních dokumentů územního celku – města vyjadřující předpokládaný vývoj daného území v časovém horizontu. Dokument byl schválen Zastupitelstvem města Pardubice v květnu 2014.</p>		<p>Dokument vychází ze znalosti daného území a jeho potenciálu. Lze ho chápat jako soubor konkrétních kroků, které směřují k udržitelnému rozvoji řešeného území, a který napomůže systematicky řídit a organizovat změny v území. Dokument obsahuje základní charakteristiku a stručný profil území, charakterizuje slabé a silné stránky daného území, jeho příležitosti a hrozby. V neposlední řadě dokument vymezuje základní priority rozvoje, které budou podporovány, a dále definuje cíle rozvoje a jednotlivá opatření</p>

Strategie ITI pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast pro období 2014–2020

<p>SC 1.1. Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost SC. 1.2. Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí SC. 1.3. Zlepšit ekologické nakládání s odpady a vyřešení likvidace zdravotnického odpadu SC. 1.4. Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní</p>	<p>Územní plán města Pardubice</p>	<p>regionální</p>	<p>Územní plán je typ územně plánovací dokumentace, která si klade za cíl racionalizaci prostorového a funkčního uspořádání území v krajině a jejího využití. ÚP si klade za cíl nalézt takové předpoklady, které by umožnily další výstavbu a TUR spočívající v nalezení vyváženého stavu mezi zájmy životního prostředí, hospodářství a pro společenství obyvatel území.</p>	<p>Dokument je ke stažení na http://www.pardubice.eu/urad/radnice/uzemni-planovani/uzemni-plan-mesta-pardubice/</p>	<p>vedoucí k jejich naplnění. Podkladem pro územní plán jsou územně analytické podklady města – podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území. ÚP obsahuje koncepci rozvoje území města, určující základní požadavky na jeho účelné a hospodárné uspořádání vyjádřenou ve stanovení priorit územního plánování území (města) pro zajištění udržitelného rozvoje území.</p>
<p>SC 1.1. Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost SC. 1.2. Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí SC. 1.3. Zlepšit ekologické nakládání s odpady a vyřešení likvidace zdravotnického odpadu SC. 1.4. Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní</p>	<p>Územní plán města Hradec Králové</p>	<p>regionální</p>	<p>Územní plán je typ územně plánovací dokumentace, která si klade za cíl racionalizaci prostorového a funkčního uspořádání území v krajině a jejího využití. ÚP si klade za cíl nalézt takové předpoklady, které by umožnily další výstavbu a TUR spočívající v nalezení vyváženého stavu mezi zájmy životního prostředí, hospodářství a pro společenství obyvatel území.</p>	<p>Dokument je ke stažení na http://www.hradeckralove.org/urad/novy-uzemni-plan-hradce-kralove</p>	<p>Podkladem pro územní plán jsou územně analytické podklady města – podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území. ÚP obsahuje koncepci rozvoje území města, určující základní požadavky na jeho účelné a hospodárné uspořádání vyjádřenou ve stanovení priorit územního plánování území (města) pro zajištění udržitelného rozvoje území.</p>

Pramen: Zpracovatel „Strategie integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast“

7. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

ZÁKLADNÍ PRINCIPY IMPLEMENTACE STRATEGIE A JEJÍHO MONITORINGU

V následujícím textu jsou popsány principy způsobu implementace ITI, které vychází z Manuálu pro integrované územní investice: ITI, jenž byl vytvořen jako kuchařka pro nositele integrovaných strategií, a navazují na Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014-2020. Konečná implementace strategie ITI musí být v souladu se schválenou verzí MPIN.

PRACOVNÍ SKUPINY

Dobře fungující pracovní skupiny jsou předpokladem pro **důsledné naplnění principu partnerství** při rozvoji aglomerace a s ním spjatými plánovacími procesy. Dosavadní výklad národních metodik poukazuje na to, že členství v tematicky zaměřené pracovní skupině **předjímá** skutečně **aktivní zapojení partnerů**, proto je třeba při ustanovení skupin vycházet ze zpracované **analýzy stakeholderů**. Jejím smyslem je poukázat na významné aktéry v území, kteří svou aktivitou mohou prokazatelnou měrou přispět ke kvalitativnímu posunu řešení konkrétního problému a kteří zároveň projevují zájem se do městy koordinovaného plánovacího procesu konstruktivně zapojit. Výstupy činnosti pracovních skupin budou nezbytným/nenahraditelným podkladem pro vyšší stupeň řízení integrované strategie, který bude zaujímat řídicí výbor, resp. orgány dotčených měst.

Pracovní skupiny v Hradecko-pardubické aglomerační oblasti byly navrženy v následující struktuře a složení:

PS 1: Atraktivní environmentálně příznivá doprava

MM Hradec Králové – odbor dopravy, odbor rozvoje města, odbor hlavního architekta

MM Pardubice - odbor dopravy, rozvoje, územního plánu

Krajský úřad Pardubického kraje – odbor dopravy

Krajský úřad Královéhradeckého kraje – odbor dopravy a silničního hospodářství

Dopravní podnik města Pardubic

Dopravní podnik města Hradec Králové

Městská policie Pardubice

Městská policie Hradec Králové

České dráhy a.s.

Arriva Východní Čechy

Ředitelství silnic a dálnic – regionální zastoupení

Univerzita Pardubice – Dopravní fakulta

PS 2: Životní prostředí

MM Hradec Králové – odbor ŽP, odbor hlavního architekta, odbor rozvoje města

MMP Pardubice - odbor ŽP, územního plánu, rozvoje

Krajský úřad Pardubického kraje – odbor životního prostředí a zemědělství

Krajský úřad Pardubického kraje – odbor životního prostředí

Hradecké služby a.s. / Marius Pedersen a.s.

Služby města Pardubice

Technické služby Hradec Králové

Nemocnice Pardubice

Fakultní nemocnice Hradec Králové

Vodovody a kanalizace Hradec Králové

Vodovody a kanalizace Pardubice

Povodí Labe

PS 3: Vzdělávání a využití památek pro vzdělávání a rozvoj kreativního průmyslu

MMP Hradec Králové – odbory školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže, odbor kultury, sportu a cestovního ruchu

MMP Pardubice - odbory školství a kultury

Krajský úřad Pardubického kraje – odbory školství a kultury

Krajský úřad Královéhradeckého kraje – odbor školství, odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací (oddělení kultury a památkové péče)

Univerzita Hradec Králové

Univerzita Pardubice

Úřad práce Pardubice

Úřad práce Hradec Králové

Krajská hospodářská komora Pardubického kraje

Krajská hospodářská komora Královéhradeckého kraje

Muzeum Východních Čech Hradec Králové

Východočeské muzeum Pardubice

PS 4: Vysoké školy a spolupráce škol a firem v oblasti VaV

Univerzita Hradec Králové

Univerzita Pardubice

Lékařská a Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy

Fakultní nemocnice Hradec Králové

Univerzita obrany, Fakulta vojenského zdravotnictví Hradec Králové

Zástupce klastrů Nanomedic, Omnipack, Hradecký IT klastr či konkrétních firem

Centrum transferu biomedicínských technologií

Centrum Transferu technologií a znalostí UPa, Technologické centrum Hradec Králové

Výzkumné ústavy - Synpo a.s., VUOS, a.s., Explosia a.s.,

RIS 3 manažeři

Czech Invest – regionální kanceláře

Svaz průmyslu a dopravy

PS horizontální: Obecní spolupráce v aglomeraci

Zástupci obcí s rozšířenou působností v aglomeraci

Zástupci MAS působící v aglomeraci

Zástupci Regionální rozvojové agentury Pardubického kraje

Zástupci centra investic, rozvoje a inovací, p.o. (rozvojová agentura Královéhradeckého kraje)

Zástupci Pardubického a Královéhradeckého kraje

Každá pracovní skupina si může zřídit pro řešení dílčích témat pracovní podskupinu (y), pokud to bude vhodné zejména vzhledem ke specifičnosti řešení daného problému. Na návrh pracovní skupiny příp. nositele ITI (a s jeho souhlasem) může být složení pracovní skupiny aktualizováno, tj. především rozšířeno (na stálou či přechodnou dobu) o nové partnery, kteří mají úzký vztah k realizaci daného tématu v rámci ITI.

POPIS ZPŮSOBU ŘÍZENÍ A IMPLEMENTACE ITI

V rámci implementace a monitoringu strategie je potřeba jmenovat a vytvořit řídicí strukturu, jež bude realizaci ITI koordinovat. Klíčovými složkami řídicí struktury jsou:

1. Nositel ITI

Nositel ITI je odpovědný za přípravu ITI, za naplňování principu partnerství a koordinaci aktivit místních aktérů v daném území, výběr vhodných projektů pro plnění cílů ITI, monitoring a reporting průběhu plnění ITI, realizaci strategie jako celku a plnění jejích schválených cílových hodnot (které vznikají agregací hodnot realizovaných projektů). Nositel zodpovídá také za publicitu ITI jako celku, ustanovuje *Řídicí výbor* a vybírá *manažera ITI (a jeho zástupce)*.

Dle aktuálního výkladu právních aspektů ITI lze předpokládat, že nositelem ITI budou společně obě statutární města. Vzhledem k požadavku EK, resp. řídicích orgánů, na vytvoření právní subjektivity nositele ITI a na umístění zprostředkujícího subjektu na úrovni ITI bude předmětem dalších debat výběr některé z následujících variant:

1. vytvoření dobrovolného svazku obcí
2. rovnocenný vstup obou měst do smluvních vztahů

3. převzetí formální odpovědnosti jedním ze dvou dotčených měst

2. Řídící výbor ITI

ŘV ITI je odpovědný vůči nositeli ITI za řádný průběh realizace strategie a vydává doporučení orgánům samospráv a statutárním orgánům zapojených partnerů. Předsedou je zástupce nositele ITI, kterého pravomocně deleguje nositel ITI. Průběh jednání řídicího výboru se řídí jednáním řádem. Jednání se účastní manažer ITI, ovšem bez hlasovacího práva. Zasedání výboru se koná minimálně 2x ročně na základě podnětu předsedy výboru. Alespoň jeden člen výboru musí být zapojen do Regionální stálé konference, aby byla zajištěna vzájemná komunikace mezi oběma platformami a předcházelo se územním či věcným překryvům intervencí. Dále doporučuje zařazení integrovaného projektu do integrované strategie a podepsání smlouvy mezi nositelem ITI a realizátorem integrovaného projektu.

Předpokládané složení Řídícího výboru ITI:

- Primátor nebo jiný statutární zástupce města Hradce Králové
- Primátor města nebo jiný statutární zástupce města Pardubic
- Odborný vedoucí pracovník MmHK
- Odborný vedoucí pracovník MmP
- Statutární nebo odborný zástupce Královéhradeckého kraje
- Statutární nebo odborný zástupce Pardubického kraje
- Zástupce vybrané MAS
- Zástupce 2. největší obce v aglomeraci
- Zástupce 3. největší obce v aglomeraci
- Zástupce terciární sféry
- Zástupce soukromé sféry
- Zástupce neziskové sféry

Manažer ITI

Manažer ITI (případně jeho manažerský tým) je odpovědný nositeli ITI za každodenní řízení a koordinaci realizace strategie, za komunikaci s žadateli/příjemci, Řídicími orgány programů i s veřejností a spolupráci s Řídicím výborem ITI. Vykonává činnosti spojené s administrací ITI v informačním systému MMR MS2014+. Manažer předkládá Řídicímu výboru k posouzení projekty navržené jednotlivými potenciálními žadateli k zařazení do ITI a sleduje průběh realizace projektů na základě informací a podkladů, které realizátoři integrovaných projektů předávají manažerovi. Manažer také monitoruje průběh realizace ITI jako celku a v pravidelných intervalech předává informace Řídicímu výboru.

Manažer ITI bude vybrán Řídicím výborem ITI.

Tematický koordinátor

Tematický koordinátor je odpovědný manažerovi ITI za sladování spolupráce subjektů v území souvisejících s daným tématem. Koordinátor se podílí na vytváření partnerství mezi subjekty v rámci jednotlivých témat řešených ITI a může s potenciálními žadateli konzultovat rozsah a obsahové zaměření projektového záměru tak, aby byl v co největším souladu s integrovanou strategií. Koordinátor průběžně předává informace manažerovi ITI.

Tematičtí koordinátoři budou navrženi Manažerem ITI a předloženi Řídícímu výboru ke schválení. Zde předpokládáme úzkou součinnost a jistou vyváženost při nominacích z obou měst.

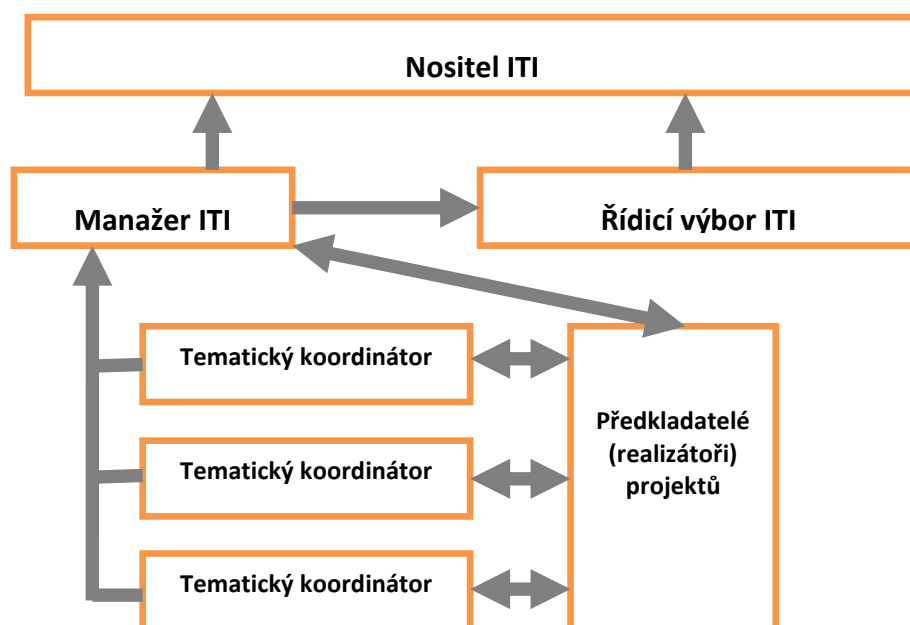
Realizátor konkrétního projektu je odpovědný za řádné plnění jeho schváleného projektu (podle podmínek daných konkrétním programem a cíli ITI), za spolupráci s nositelem ITI, včasné předávání informací a podkladů manažerovi daného ITI (na základě podmínek smlouvy o partnerství) a dále za podporu nositele strategie při zpracování hodnotících zpráv a za udržitelnost jím realizovaného projektu.

Role Zprostředkujícího subjektu

Z dosavadní krátké debaty o roli měst při výkonu činností Zprostředkujícího subjektu vyplývá, že tato role bude pravděpodobně omezena výhradně na předvýběr operací (1. kolo hodnocení projektů). I tato minimální, byť významná činnost však bude vyžadovat splnění auditních a jiných požadavků a nutno se na tyto povinnosti připravit. Stejně jako v případě definice právní formy nositele ITI bude i v tomto případě nutné stanovit formální ukotvení Zprostředkujícího subjektu.

Předpokládaný termín výběru vhodné a akceptovatelné varianty je listopad-prosinec 2014.

Organizační schéma:

Předpokládá se součinnost manažera s příslušnými odbory magistrátů obou měst. Bude se jednat zejména o odbor rozvoje a strategie magistrátu města Pardubic a úsek rozvoje města, konkrétně odborů rozvoje města a odboru projektů a dotací magistrátu města Hradce Králové.

POPIS ZPŮSOBU PŘEDVÝBĚRU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ

Po schválení strategie je dokument zveřejněn a medializován tak, aby se s ním potenciální žadatelé konkrétních projektů mohli důkladně seznámit. Zároveň s tím by měla být na úřední desce zveřejněna časově omezená výzva, že potenciální žadatelé se mohou obrátit na nositele ITI, pokud chtějí realizovat projekt, který má potenciál významnou měrou naplnit cíle některé z tematických oblastí strategie.

Klíčovní potenciální nositelé stěžejních projektů budou vytipováni už ve fázi přípravy strategie z řad partnerů. Z tohoto důvodu je potřeba klást důraz na precizní analýzu stakeholderů.

Tematický koordinátor koordinuje tyto partnery (potenciální žadatele) tak, aby byli schopni společně vytvořit **soubor projektů**¹⁰, prostřednictvím kterého budou naplněny hodnoty výsledkových indikátorů a budou v souladu s harmonogramem a alokovanou výší finančních prostředků pro dané opatření strategie. Za tímto účelem je vhodné vytvořit tematické **pracovní skupiny** složené z odborníků na dané téma. Pracovní skupina by měla konsensem dojít ke zpracování projektové fiše naplňující příslušné opatření v celém svém rozsahu. Obsahem projektové fiše by měl být konkrétní seznam integrovaných¹¹ projektů, s určením jejich realizátorů (v případě většího počtu), celkového finančního objemu, časového určení jednotlivých kroků a celkového závazku souboru k naplnění cílových hodnot indikátorů. Budoucí realizátor dílčího (integrovaného) projektu musí s uvedením svého projektu do fiše souhlasit. Každá pracovní skupina musí mít svého odborného **koordinátora** (ideálně z řad projektového týmu manažera ITI), který její činnost usměrňuje v souladu s vytvořenou integrovanou strategií a s pokyny manažera ITI.

Manažer ITI a jeho tým pomáhá koordinovat přípravu těchto projektových záměrů / souborů projektových záměrů tak, aby mohly být v rámci jednoho opatření předloženy řídicím orgánům příslušných operačních programů v souladu s harmonogramem nastaveným v projektové fiši.

Žadatelé integrovaných projektů či souboru projektů předloží Manažerovi ITI projektovou fiši, na základě které manažer spolu s tematickým koordinátorem vyhodnotí integrovanost projektů, připravenost k realizaci a schopnost naplnit cíle, hodnoty indikátorů a zároveň soulad s harmonogramem a výší alokovaných finančních prostředků pro dané opatření (viz návrh kritérií přijatelnosti níže).¹²

Návrh kritérií přijatelnosti:

Kritéria přijatelnosti	Zdroj informací	ANO/NE
1. Projekt / soubor projektů je v souladu s tematickým zaměřením ITI, globálním cílem a některým z jeho dílčích cílů a je zařazen do jednoho opatření.	fiše (popis projektu, cíle, indikátory, dopady)	

¹⁰ Ve výjimečných případech může být opatření řešeno jedním významným komplexním projektem.

¹¹ Dle pokynu NOK MMR oficiální označení projektů v ITI / IPRÚ

¹² Bude upřesněno na základě popisu rolí ZS. Proces výběru projektů bude jednou z delegovaných činností.

2. Fiše obsahuje podrobný popis pozitivního dopadu projektu / souboru projektů na vymezené území.	fiše (popis projektu, cíle, indikátory, dopady)	
3. Projekt/ souboru projektů je v souladu s harmonogramem příslušného opatření ITI.	fiše (harmonogram)	
4. Projekt/soubor projektů naplňuje 100 % hodnoty indikátorů příslušného opatření ITI a nepřevyšuje výši finanční alokace na dané opatření.	fiše (indikátory, celkové náklady)	
5. Fiše obsahuje podrobný popis rizika projektu/souboru projektů a opatření na jejich předcházení.	fiše (rizika projektu)	
6. Předkladatelé jsou oprávněnými žadateli v daném OP.	fiše (údaje o předkladateli)	
7. Předkladatelé jsou bezúhonní.	fiše (čestné prohlášení)	
8. Předkladatelé jsou finančně způsobilí.	fiše (čestné prohlášení)	

Manažer ITI předloží řídicímu výboru (spolu se svým hodnocením) **soubor projektů ke schválení** (zařazení do ITI). V případě kladného rozhodnutí Řídicího výboru budou žadatelé předkládat jednotlivé projekty z tohoto souboru a s tímto potvrzením řídicímu orgánu příslušného operačního programu. Přirozeně může dojít k tomu, že soubor projektů bude vázán na různé zdroje (různé SC v rámci jednoho OP, nebo dokonce různé OP), což podporuje princip integrace jak na straně nositele strategie a realizátorů projektů, tak na straně ŘO. **Dílčí projekty uvedené ve fiši jsou pak realizovatelné pouze za předpokladu, že bude schválen každý z nich v definovaném časovém horizontu (předpoklad integrace).** Bude tedy vytvořen velký tlak na kvalitu jednotlivých projektů. Dílčí/integrovaný projekt bude precizován do té doby, dokud nebude Řídicím orgánem akceptován a schválen.

Řešení výjimečných situací při posuzování fiší

Výstupem z pracovní skupiny by měla být na každé opatření jedna konkrétní projektová fiše (obsahující buď jeden projekt, nebo soubor projektů). V případě, že v pracovní skupině nedojde k jednoznačnému konsensu a sejde se projektů/souborů projektů v rámci jednoho opatření více (všechny společně budou schopny naplnit jasně stanovené a kvantifikované cíle a indikátory jednoho opatření), bude upřednostněn ten, jehož realizátoři prokáží, že dlouhodobě aktivně spolupracovali s nositelem ITI a zároveň dlouhodobě koordinovali přípravu projektového záměru s ostatními partnery.

V krajních případech, kdy se nepodaří naplnit celé opatření prostřednictvím jednoho projektu / souboru projektů (např. v případě vypadnutí jednoho projektu ze souboru v průběhu realizace), **se nositel ITI pokusí nalézt alternativní projektový záměr**, který zajistí doplnění indikátorů, harmonogramu a alokace daného opatření. Provede tak prostřednictvím přímého oslovení některého z již identifikovaných partnerů nebo zveřejněním výzvy pro ostatní potenciální žadatele. V tomto případě mohou být kritéria 4, 5 a 8 pro posouzení přijatelnosti projektového záměru upravena v souladu s danou situací.

PŘÍLOHY

FINANČNÍ PLÁN (POPIS ZPŮSOBU FINANCOVÁNÍ A KOFINANCOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH OPATŘENÍ)

Prioritní oblast ITI	Opatření ITI	IDENTIFIKACE OP			PLÁN FINANCOVÁNÍ			
		Operační program	Prioritní osa	Další úrovně OP	Celkem	z toho EU mil. Kč	z toho SR	z toho vl. zdr. (%)
PO 1 Udržitelná metropolitní oblast	SC 1.1 Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost	IROP	Prioritní osa 1: Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony	1.2 Rozvoj integrovaných dopravních systémů a udržitelných forem dopravy		2100		15
		OPD	Prioritní osa 1: Infrastruktura pro železniční a další udržitelnou dopravu	1.4 Infrastruktura drážních systémů městské a příměstské dopravy		80		15
		OPD	Prioritní osa 1: Infrastruktura pro železniční a další udržitelnou dopravu	1.5 Systémy řízení městského silničního provozu a zavádění ITS na městské silniční síti		400		15
	SC 1.2 Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí	OPŽP	Prioritní osa 2: Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech	2.2 Snížit emise stacionárních zdrojů podílejících se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek		100		15
		OPŽP	Prioritní osa 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu	4.4 Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech		700		15
	SC 1.3 Zlepšit ekologické nakládání s odpady a vyřešit likvidaci zdravotnického odpadu	OPŽP	Prioritní osa 3: Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika	3.1 Předcházet vzniku odpadů a snížit vliv nebezpečných vlastností odpadů		170		15
				3.2 Zvýšit podíl materiálového využití odpadů, resp. recyklace na celkovém nakládání s odpady v ČR		230		15
	SC 1.4 Zrealizovat protipovodňová opatření a snížit rizika a dopady povodní	OPŽP	Prioritní osa 1: Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní	1.1 Snížit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a zajištění dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství		300		15

				1.2 Snížit vnos znečišťujících látek z průmyslu a zemědělství do povrchových a podzemních vod		50		15
				1.3 Zajistit povodňovou ochranu v intravilánu a ve volné krajině		240		15
				1.4 Podpořit preventivní protipovodňová opatření		10		15
PO 2 Chytrá a kreativní metropolitní oblast	SC 2.1 Podpořit polytechnické a přírodovědné vzdělávání	OPVVV	Prioritní osa 3: Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání	3.1 Zvýšení kvality předškolního vzdělávání včetně usnadnění přechodu dětí na ZŠ		90		15
				3.2 Zlepšení kvality vzdělání a zlepšení kvality žáků v klíčových kompetencích		260		15
				3.3 Rozvoj systému strategického řízení a hodnocení kvality ve vzdělávání		30		15
				3.4 Zkvalitnění přípravy budoucích a začínajících pedagogických pracovníků		10		15
				3.5 Zvyšování kvality odborného vzdělávání včetně posílení jeho relevance pro trh práce		10		15

Strategie ITI pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast pro období 2014–2020

		IROP	Prioritní osa 2: Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení		722		15	
	SC 2.2 Posílit specializaci univerzit na biomedicínu a nanotechnologie	OPVVV	Prioritní osa 1: Posilování kapacit pro kvalitní výzkum	1.1 Posílit excelenci ve výzkumu		30		15	
				Prioritní osa 2: Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj	2.1 Zvýšení kvality vzdělávání na vysokých školách a jeho relevance pro potřeby trhu práce		25		15
					2.4 Nastavení a rozvoj systému hodnocení a zabezpečení kvality a strategického řízení vysokých škol		10		15
					2.5 Zlepšit podmínky pro výuku spojenou s výzkumem a pro rozvoj lidských zdrojů v oblasti výzkumu a vývoje		5		15
					2.6 Zkvalitnění vzdělávací infrastruktury na vysokých školách za účelem profilace vysokých škol, zlepšení přístupu znevýhodněných skupin a zvýšení otevřenosti vysokých škol pro potřeby celoživotního vzdělávání		10		15
	SC 2.3 Propojovat vzdělávání a vědecký výzkum s praxí a podnikovou sférou v souladu s chytrou specializací	OPPIK	Prioritní osa 1: Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace	1.2 Zvýšit intenzitu a účinnost spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích		250		15	
			Prioritní osa 2: Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních firem	2.1 Zvýšit počet nových podnikatelských záměrů začínajících a rozvojových firem		200		15	
		OPVVV	Prioritní osa 1: Posilování kapacit pro kvalitní výzkum	1.2 Zvýšit přínosy výzkumu pro společnost		30		15	

Strategie ITI pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast pro období 2014–2020

SC 2.4 Využit paměťové instituce a kulturní památky v aglomeraci jako zdroje rozvoje kreativního průmyslu	IROP	Prioritní osa 3: Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí	3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního a přírodního dědictví		520		15
Celkem					6 582		

INDIKATIVNÍ ČASOVÝ HARMONOGRAM (HARMONOGRAM REALIZACE)

Časový harmonogram bude upřesněn na základě fiší strategických projektů.

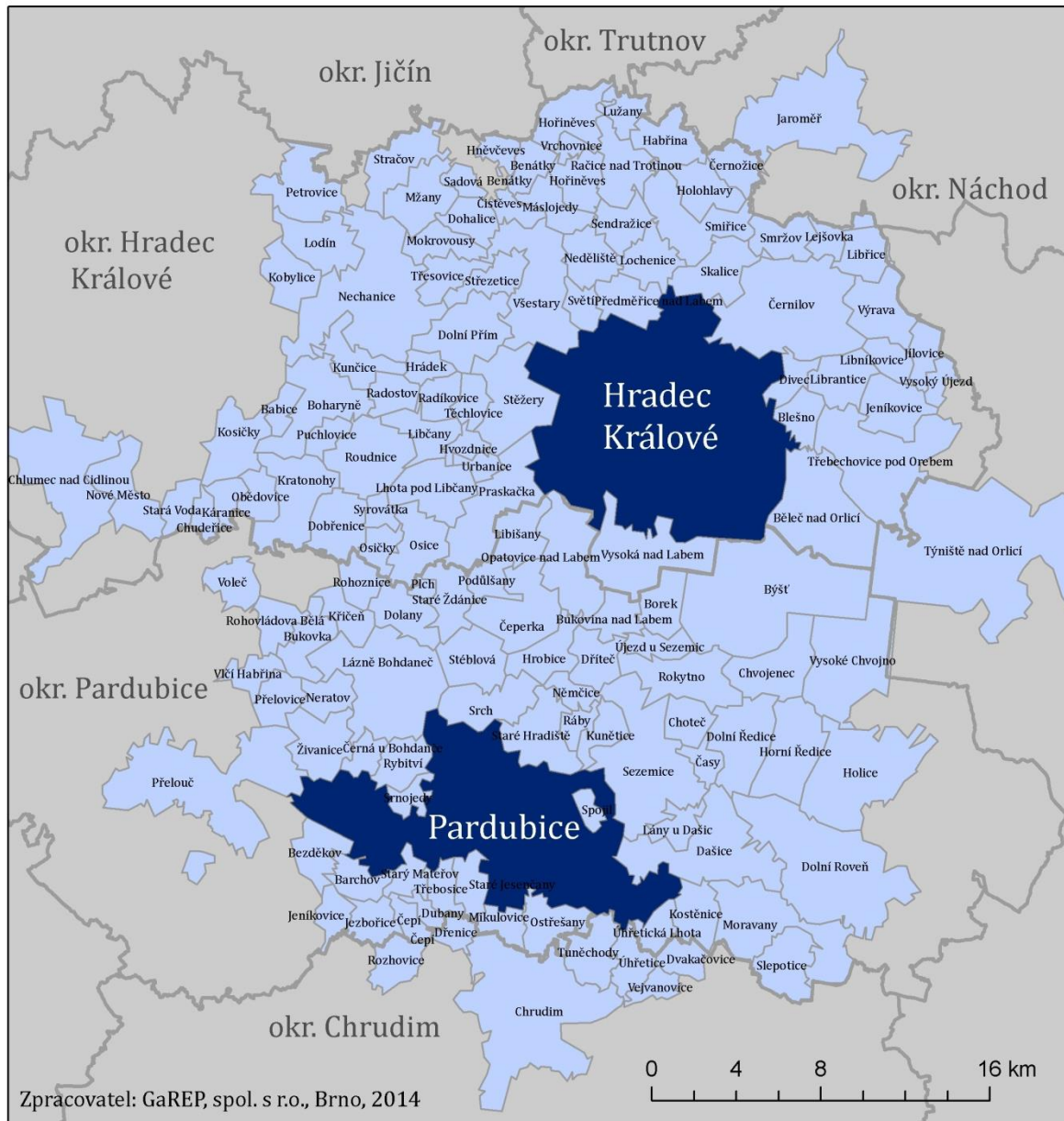
Předpokládané procentuální rozložení čerpání finančních prostředků v programovém období 2014 - 2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Prioritní oblast 1	2%	5%	15%	26%	30%	15%	5%	2%
SC 1.1	2%	5%	15%	26%	30%	15%	5%	2%
SC 1.2	2%	5%	15%	26%	30%	15%	5%	2%
SC 1.3	2%	5%	15%	26%	30%	15%	5%	2%
SC 1.4	2%	5%	15%	26%	30%	15%	5%	2%
Prioritní oblast 2	2%	7%	20%	24%	20%	20%	4%	2%
SC 2.1	2%	5%	20%	26%	20%	20%	5%	2%
SC 2.2	2%	14%	20%	20%	20%	20%	2%	2%
SC 2.3	2%	14%	20%	20%	20%	20%	2%	2%
SC 2.4	2%	5%	20%	26%	20%	20%	5%	2%

Finanční vyjádření čerpání dle výše uvedeného předpokládaného procentuálního rozložení

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Celkem Kč
Prioritní oblast 1	88	219	657	1139	1314	657	219	88	4380
SC 1.1	52	129	387	671	774	387	129	52	2580
SC 1.2	16	40	120	208	240	120	40	16	800
SC1.3	8	20	60	104	120	60	20	8	400
SC 1.4	12	30	90	156	180	90	30	12	600
Prioritní oblast 2	44	161	440	539	440	440	93	44	2202
SC 2.1	22	56	224	292	224	224	56	22	1122
SC 2.2	2	11	16	16	16	16	2	2	80
SC 2.3	10	67	96	96	96	96	10	10	480
SC 2.4	10	26	104	135	104	104	26	10	520

MAPA HRADECKO-PARDUBICKÉ METROPOLITNÍ OBLASTI

SEZNAM ZKRATEK A POUŽITÝCH ZDROJŮ

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AMU - Akademie múzických umění	MPIN – Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014 - 2020
B+R - parkoviště bike and ride	MS2014+ aplikace monitorovacího systému strukturálních fondů a Fondu soudržnosti pro programové období 2014-2020
BČOV – Biologická čistírna odpadních vod	MUNI – Masarykova univerzita
BRKO – Biologicky rozložitelný komunální odpad	NNO – Nestátní nezisková organizace
CERGE - Centrum pro ekonomický výzkum a doktorské studium	Nox – Oxidy dusíku
CZT - Centralizované zásobování teplem	NUTS – Klasifikace územních statistických jednotek
ČD – České dráhy	OPD – Operační program Doprava
ČOV – Čistírna odpadních vod	OPIK – Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
ČSPHM – Čerpací stanice pohonných hmot	OPVVV – Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
ČSÚ - Český statistický úřad	OPŽP – Operační program Životní prostředí
ČVUT – České vysoké učení technické	ORP – Obec s rozšířenou působností
DC – Dílčí cíl	OZE – Obnovitelné zdroje energie
DFJP – Dopravní fakulta Jana Pernera	P+R – parkoviště park + ride
DoP – Dohoda o partnerství	Pk – Pardubický kraj
DPMP – Dopravní podnik města Pardubice	PKN – Pardubická krajská nemocnice
DSO – Dobrovolný svazek obcí	PLO – Přírodní lesní oblast
EOP – Elektrárny Opatovice	PM10 – Polétavý prach
ESIF - Evropské strukturální a investiční fondy	PO – Prioritní oblast
EU – Evropská unie	POÚ – Pověřený obecní úřad
FaF – Farmaceutická fakulta	PP – Přírodní památka
FEI – Fakulta elektrotechniky a informatiky	PR – Přírodní rezervace
FES – Fakulta ekonomicko správní	PS – Pracovní skupina
FF – Fakulta filozofická	RIS – Regionální investiční strategie
FChT – Fakulta chemicko-technologická	ŘSD – Ředitelství silnic a dálnic
FN HK – Fakultní nemocnice Hradec Králové	SC - Specifický cíl
FR – Fakulta restaurování	SLDB – Sčítání lidu, domů a bytů
FZS – Fakulta zdravotnických studií	STL plynovod – Středotlaký plynovod
HDP – Hrubý domácí produkt	SŽDC – Správa železniční drážních cest
CHKO – Chráněná krajinná oblast	TC – Technologické centrum
ICT – Informační a komunikační technologie	TC AV ČR - Technologické centrum Akademie věd České republiky

IROP – Integrovaný regionální operační program	TEN-T - Transevropská dopravní síť
IRZ - Integrovaný registr znečišťování	TKO – Tuhý komunální odpad
ITI – Integrovaná územní investice	TR - Transformovny a rozvodny
IZS – Integrovaný záchranný systém	TS – Technická stanice
K. ú. – katastrální území	TS – Technické služby
K+R – parkoviště kiss and ride	TU – Technická univerzita
KES - Koeficient ekologické stability	UK – Univerzita Karlova
MAS – Místní akční skupina	UPa – Univerzita Pardubice
MHD – Městská hromadná doprava	UTB – Univerzita Tomáše Bati
MM – Magistrát města	VaK – vodovody a kanalizace
MMP – Magistrát města Pardubice	VaV – Věda a výzkum
MMR - Ministerstvo pro místní rozvoj	VaVal – Věda, výzkum a inovace
MP – Městská policie	VM – Východočeské muzeum
VN – Vysoké napětí	VÚOS – Výzkumný ústav organických syntéz
VOC – Těkavé organické látky	VUT - Vysoké učení technické
VŠB TU – Vysoká škola Báňská, Technická univerzita	VUZ – Výzkumný ústav železniční
VŠCHT – Vysoká škola chemicko – technologická	VVN – Velmi vysoké napětí
VTL plynovod – Vysokotlaký plynovod	WoS – Web of Science
VTP - Vědeckotechnický park	ZCHÚ – Zvláště chráněná území
VUB – Výzkumný ústav bavlnářský	

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- Český statistický úřad www.czso.cz
- Sčítání lidu, domů a bytů 2011 www.sldb.cz
- Program rozvoje Pardubického kraje, 2011
- Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 – 2020
- Krajská příloha k národní RIS 3 za Královéhradecký kraj
- Krajská příloha k národní RIS 3 Pardubický kraj
- Strategický plán rozvoje města Pardubic pro období 2014 – 2020
- Strategický plán rozvoje města Hradec Králové do roku 2030
- Sociodemografická analýza města Hradec Králové, říjen 2013
- Profil města Hradec Králové 2008
- 4. plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb města Hradec Králové na období 2013 – 2015
- Analýza pracovní síly v Hradci Králové

- Analýza podnikatelského prostředí města a identifikace možností podpory jeho rozvoje Statutárním městem Hradec Králové, červen 2013
- Průzkum podnikatelského prostředí – Pardubice 2006, Berman Group 2006
- Plán odpadového hospodářství Hradec Králové, červen 2013
- Plán odpadového hospodářství původce odpadů města Pardubice, červen 2005
- Studie nakládání s odpady ve městě Pardubice, duben 2014
- Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy České republiky pro léta 2003 – 2020
- Generel cyklodopravy Pardubického kraje
- Koncepce cyklodopravy Královéhradeckého kraje
- Celostátní sčítání dopravy 2010 <http://scitani2010.rsd.cz/pages/results/default.aspx>
- Plán rozvoje infrastruktury pro cyklisty v Pardubicích – cyklogenerel Pardubice, únor 2013
- Studie „Inteligentní dopravní systém“ aglomerace Hradec Králové – Pardubice (SID) – pracovní verze
- Analýza socioekonomického rozvoje Pardubického kraje se specifikací potřeb po roce 2013 z hlediska kohezní politiky EU, srpen 2010
- Průzkum potřeb v sociálně vyloučených lokalitách Královéhradeckého kraje, 2010
- Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014 – 2020
- Manuál pro realizaci integrovaných územních investic (ITI) (verze červen 2014)
- Územní plán města Pardubice
- Územní plán města Hradec Králové
- Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje, 2011
- Zásady územního rozvoje Pardubického kraje, 2010
- Statistiky Pardubického letiště: <http://www.airport-pardubice.cz/>
- Strategický plán udržitelného rozvoje města Chrudimi 2015 – 2030 (pracovní verze)
- Strategický plán ekonomického rozvoje města Přelouče, květen 2014
- Anketa „Město pro byznys 2012“ pořádanou týdeníkem Ekonom
- Celostátní sčítání dopravy 2010 <http://scitani2010.rsd.cz/pages/results/default.aspx>
- ČSÚ
- Integrovaný plán rozvoje města Pardubic „PŘITAŽLIVÉ MĚSTO“, Předkladatel: Statutární město Pardubice, rok 2008
- Územní energetické koncepce Královéhradeckého kraje, aktualizace 2009
- Povodňový plán Královéhradeckého kraje
- Dlouhodobý záměr Univerzity Karlovy v Praze 2011 – 2015

- Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Pardubice 2001 – 2015
- Návrh dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Hradec Králové na období 2011 – 2015
- Univerzita obrany, Fakulta vojenského zdravotnictví Hradec Králové: Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, inovační a další tvůrčí činnosti na období 2011 – 2015
- Analýza potenciálů rozvoje IDS a možností optimalizace zapojení příměstské a meziměstské dopravy do dopravního systému města Pardubice, červen 2012
- Analýza potenciálů rozvoje MHD na území města Pardubice, červen 2012
- Mapa sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit v České republice:
- <http://www.esfcr.cz/mapa/pojmy.html>
- Návrh dohody o partnerství pro programové období 20014 – 2020 Česká republika, červen 2013
- Strategie Evropa 2020
- Vymezení pojmu „udržitelný rozvoj“ dle: www.uur.cz/principy/konference/KapitolaA%5CA11_VymezeniPojmuUdrzitelnehoRozvoje_20060919.pdf
- Národní program reforem České republiky, 2014:
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020
- Politika územního rozvoje ČR – Návrh aktualizace č. 1 politiky územního rozvoje ČR.
- Aktualizovaná Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR
- Dopravní politika ČR pro období 2014 – 2020 s výhledem do roku 2050, duben 2013
- Plán odpadového hospodářství ČR 2003 - 2012
- Aktualizace Státní kulturní politiky na léta 2013 – 2014 s výhledem na roky 2015 – 2020
- Koncepce památkové péče v ČR 2011 - 2016
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011 – 2015 (akt. 2011)
- Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR 2008 - 2015
- Strategie ochrany před povodněmi na území ČR, 2000
- Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodně blízkých opatření, listopad 2010